SVERIGES
VETERINÄRFÖRBUND
Box 12 709
112 94 STOCKHOLM

BESÖKSADRESS: **Kungsholms Hamnplan 7**

E-POST: *office@svf.se*
HEMSIDA: *www.svf.se*
TELEFONTID: 9.00–11.30, 12.30–16.30
(MAJ–AUGUSTI: 9.00–11.30, 12.30–16.00)

KANSLI
TELEFON: 08-545 558 20
TELEFAX: 08-545 558 39

Ordförande:
KARIN ÖSTENSSON, *leg vet*
TELEFON: 08-545 558 22
MOBIL: 070-461 14 46
BOSTAD: 018-46 21 21
E-POST: *karin.ostensson@svf.se*

Kansli- och ekonomichef:
PER CARLSSON, *pol mag*
TELEFON: 08-545 558 21
MOBIL: 070-567 12 35
BOSTAD: 08-650 44 32
E-POST: *per.carlsson@svf.se*

Förhandlingschef:
ANDERS LEFRELL, *jur kand*
TELEFON: 08-545 558 25
MOBIL: 070-418 07 99
BOSTAD: 08-765 91 19
E-POST: *anders.lefrell@svf.se*

Generalsekreterare SVS:
CHRISTINA AROSENIUS, *leg vet*
TELEFON: 08-545 558 24
MOBIL: 070-717 73 19
BOSTAD: 08-651 09 65
E-POST: *christina.arosenius@svf.se*

Informationschef
JOHAN BECK-FRIIS, *leg vet*
TELEFON: 08-545 558 33
MOBIL: 070-717 73 25
BOSTAD: 018-54 11 71
E-POST: *johan.beck-friis@svf.se*

Ombudsman
AMELIE LOTHIGIUS, *jur kand*
TELEFON: 08-545 558 26
MOBIL: 070-788 70 47
BOSTAD: 08-26 25 39
E-POST: *amelie.lothigius@svf.se*

Ekonomiassistent
BIRGITTA LARSSON
TELEFON: 08-545 558 23
E-POST: *birgitta.larsson@svf.se*

Sekreterare
MARIANNE LUNDQUIST, SVS
TELEFON: 08-545 558 27
E-POST: *marianne.lundquist@svf.se*

Chefsekreterare
AGNETA SVENSSON, SVF
TELEFON: 08-545 558 28
E-POST: *agneta.svensson@svf.se*

Plusgiro: 83 80-8 Allmänna kassan
15 39 33-7 Understödsfonden

Bankgiro: 530-52 22 Allmänna kassan

SVENSK
VETERINÄRTIDNING
se sista sidan

Strunta i fack-föreningarna

Jag är emot fackföreningar! Därför är jag också motståndare till alla förbättringar som har uppnåtts av fackföreningar under gångna år. Jag vill därmed inte på några villkors vis ta del av kollektivavtal som ger mig semestertillägg, sjuklön, löneförhöjningar, kompensation för jour och beredskap, rätten till restidsersättning, föräldralön, kortare ledighet med lön så kallad permission, ob-tillägg, tjänstepension, sjukförsäkring, övertidsersättning, mertidsersättning vid deltidsanställning eller hjälp i samband med eventuell uppsägning genom omställningsavtal.

Förutom detta är jag också emot samtliga lagar som skyddar mig som anställd mot arbetsgivarens ensidiga uppfattning gällande t ex uppsägning, arbetsmiljö och arbetstider. Ordet solidaritet anser jag vara förlegat och inte höra hemma i ett modernt samhälle där varje individ förutsätts klara sig på egen hand. Själv struntar jag i om andra får sämre förutsättningar på arbetsplatsen och när det gäller livet i övrigt, bara jag själv har det bra.

Därför avstår jag mer än gärna från alla förbättringar som i framtiden uppnås i fackliga förhandlingar med arbetsgivaren samt ser det positivt att spara in på den avgift som är förenad med ett fackligt medlemskap.

Dessa pengar spenderar jag hellre på mig själv och mitt eget välbefinnande."

Detta ironiska citat kommer från Martin "Hoffa" Englund, Örebro, en 27-årig färgstark personlighet med känsla för PR. Han är förtroendevald och anställd på HTF.

Gatumusikanterna spelar ledmotivet ur Gudfadern när han går förbi. På torget kallas han Herr fackpamp och han har skaffat ett basebollträ för att bättra på imagen. Han har en spalt som heter "Hoffa spekulerar" (Hoffa efter den legendariska fackpampen Jimmy Hoffa som till slut mördades av maffian).

Han har beskrivits av en kollega som, "han skulle kunna gå in på Hells Angels årsmöte och klara sig därifrån helskinnad efter att ha värvat alla medlemmar till HTF".

Även om vi i AVF inte har basebollträ som attribut så kan man ju bara instämma i budskapet.

Även arbetsgivarna ser fördelar med två parter som kan förhandla, dvs den svenska modellen. En företrädare uttryckte sig så: "på djurjukhus- och kliniksidan är det rena djungeln". Och tro det eller ej – det finns arbetstagare som jobbar utan skriftliga anställningsavtal och arbetsgivare som inte betalar in pensionsavgifterna enligt reglerna.

AVF jobbar för vettiga, rimliga villkor på alla plan och för alla anställda veterinärer. Detta gäller även alla de anställda mellanchefer som Sverige är fullt av. En högprioriterad, mycket viktig arbetsgrupp inom AVF, är den som jobbar för de djursjukhus- och klinikanställda veterinärerna.

Facket kan även ses som en försäkring. Förutom hjälp med förhandlingar får man t ex juridisk hjälp om man får problem. Det kan gälla konflikter med arbetsgivare eller kolleger. Så kom ut ur djungeln. Anslut dig till den svenska modellen. Tillsammans är vi starka!

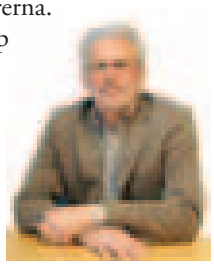

HANS BOSTRÖM
ordförande i Anställda Veterinärers Förening

innehåll

ledare av H Boström

Strunta i fackföreningarna 3

reportage av S Fredriksson

Tävlingar i weight-pull allt vanligare 6

vetenskap – granskade artiklar

PPR – global spridning och det första verifierade utbrottet i Tadzjikistan av E Carlsson 11

vetenskap

VetBakt – en användbar databas på nätet av K-E Johansson, M Pringle och S Tamm 19

månadens epiztel 25

vilken är din diagnos?

– Bilddiagnostik 28
– Svar 56

allmänt

Djurskyddsproblem vid svenska gränskontroller av J Beck-Friis 31

Upprop
Hjärtan från newfoundlandshundar behövs av A Tidholm 36

deklarationstips 2007 av A Lefrell 43

ansvarsärende

Felaktig förlossningshjälp och avlivning av ko av J Beck-Friis 39

replik

Svar till Ingemar Bergdahl av E Mustonen 49

bokanmälan 50

noterat

- Torsten Mörner ny ordförande i Jägareförbundet 27
- Jordbruksverket inrättar ny larmfunktion 27
- EU-konsumenterna vill ha bra djurskydd 48
- Sven Tolling lämnar ordförandeposten 48
- Djursjukvårdarutbildningen vid SLU ifrågasätts 55
- Svenska grisar fria från MRSA 55

kongresser & kurser 59

kåseri

Vänskap av L Nyström 65

svensk veterinärlegitimation 66

Foto: Maria Cidh/Hundliv

Liten hund drar ofta stora lass

Tävlingar i weight-pull allt vanligare

Text: Suzanne Fredriksson

Många av oss har förmodligen höjt på ögonbrynen när någon ny sport har introducerats för människor. Hur knasiga, hur riskfyllda och hur kostsamma får sporterna bli? Vem är vackrast, snabbast, slåss bäst eller är mest våghalsig? Var går gränsen? Men det handlar inte bara om människor. Även djuren ska vara med. Den nya flugan inom hundsporten heter weight-pull och kan närmast jämföras med styrkelyft inom humanidrotten.

Flera veterinärer har under senare tid hört av sig till SVF sedan de tillfrågats om att vara tävlingsveterinär på weight-pullarrangemang. Frågorna har bland annat gällt om förbundet har någon policy gällande WP (weight-pull) och vad man som tävlingsveterinär ska titta på just i den här sporten. Erfarenheterna är ganska begränsade och hittills är det förmodligen bara försäkringsbolagen som har börjat skönja konsekvenserna av tävlandet. Obekräftade uppgifter säger att antalet korsbandsskador på oregistrerade amstaff (american staffordshire terrier) och andra hundar av denna typ har ökat under senare år.

Weight-pull är en gammal företeelse inom slädhundsporten ”over there” som styrkeprov för draghundsraser som t ex alaskan malamute, men har även utvecklats till en spektakulär arenatävling, både inom- och utomhus. Det är främst hundar av bulldoggstyp som deltar.

I Sverige finns det ett par klubbar som sysslar med WP. Swedish Working Bulldog Association, SWBA, är en av tävlingsarrangörerna och håller t ex ett Europeiskt Mästerskap i slutet av april.

Hur många som är aktiva i sporten är svårt att få fram. Det finns flera organisationer med lokalklubbar och många utövare tränar enbart. Ett par timmars granskning av olika hemsidor

som har det gemensamt att i stort sett alla saknar telefonnummer till en kontaktperson, ger en bild av att de lokala klubbar som annonserar ut sina träningstillfällen på nätet kan ha upp till 40 deltagare på dessa. I det första Svenska Mästerskapet som hölls i Kungälv 2005 deltog 14 hundar.

VAD GÅR SPORTEN UT PÅ? Det finns en mängd olika klasser och titlar, men i korta drag ska den tävlande hunden i förhållande till sin vikt dra ett så tungt lass som möjligt i 4,80 meter under 60 sekunder. Lasten ligger på en vagn antingen på hjul eller på räls. Underlaget ska vara sand, jord, gräs eller matta.

SWBA HAR SINA tävlingsregler publicerade på nätet. Intressant för tjänstgörande tävlingsveterinär är förstås vilka hundar som arrangören anser ska tillåtas delta. Följande är ordagrant hämtat ur reglerna:

Inga hundar under 12 månader.

Alla hundar skall uppfylla de nationella/lokala kraven på vaccinationer (valpsjuka, parvo). Följande vaccinationer kan vara bra att ha vid internationella tävlingar: leptospiros, kennelhosta och rabies.

Brukande av prestationshöjande medel som steroider och smärtstillande medel är förbjudna.

Veterinär och huvuddomare kommer att göra en hälsobedömning på varje hund som ska tävla. Både veterinär och huvuddomare kan diskvalificera en hund som inte anses vara frisk.

Inga löpande tikar är tillåtna att tävla. Inga löpande tikar får vistas på området.

Inga dräktiga eller ammande tikar får delta i tävlingar.

Här följer några andra noterbara punkter som är hämtade ur olika regelavsnitt, ordagrant citerade.

Otillåtna underlag är grövre sten, asfalt och cement.

Hundföraren har rätt till 3 min vila mellan varje drag.

SWBA förbehåller sin rätt att ta dopingkontroller vid varje tävling. Vilket tillvägagångssätt kommer informeras vid hundförarmötet.

FOTO: NICLAS SANDBERG/FOLKBLADET.

Tävlingsveterinären bör vara uppmärksam på hundar som hoppar och kastar sig i selen.

FRÅN DJURSKYDDSSYNPUNKT finns det ganska många saker att fundera på gällande de nu aktuella reglerna. Alla typer av hundar får delta i WP, det kan vara allt från jack russell terrier till grand danois i storlek. Åldersgränsen tolv månader är låg och det kan finnas skäl att avvisa hundar som inte är mogna för uppgiften.

När det gäller punkten om ”Prestationshöjande medel…” har tävlingsarrangören gjort det väldigt enkelt för sig. Djurskyddslagen,

FOTO: NICLAS SANDBERG/FOLKBLADET.

Weight-pull är en realtivt ny sport i Sverige och kräver tävlingsveterinär. Att hunden har rätt dragteknik är viktigt från skadesynpunkt.

§ 18, omfattar betydligt mer än SWBAs regler i det här avseendet. I djurskyddslagen förbjuds bland annat ”andra otillbörliga åtgärder”, vilka omfattar t ex alla hormonbehandlingar och naturpreparat. De detaljerade dopingregler som utarbetats av Hundsportens nationella dopingkommission (Svenska Kennelklubben, Svenska Draghundsportförbundet och Svenska Hundkapplöpningsportens Centralförbund) hänvisar inte SWBA till.

När det gäller punkten om återhämtning är det säkert möjligt att hundföraren behöver vila mellan dragen, men lämpligt vore väl kanske att det är hunden som försäkras återhämtning.

Det står ingenting om ID-märkning för krav på deltagande.

Christine Grindholmen, privatpraktiker från Partille, var tävlingsveterinär på det första Svenska Mästerskapet som hölls i Kungälv 2005. Hon hade då en hel del synpunkter som hon också framförde till arrangören. En del av dessa har påverkat regelskrivningen och en av de viktigare var att det absolut måste finnas en åldersgräns.

– Det kom faktiskt en tio månader gammal hund som var kvalificerad men den nekade jag att delta, berättar Christine och förklarar hur hon gick till väga som tävlingsveterinär.

– Jag utgick ifrån samma rutiner som jag har vid hästtävlingar som körning eller distansritt, det vill säga både besiktning vid tävlingens start och under hela tävlingsdagen. Jag tycker att det är väldigt viktigt att kontrollera återhämtningen för hundarna. Ingen fick lämna området och jag hade bra koll på alla.

– Riskerna med den här typen av tävlingar är förstås allmän överbelastning, men också felaktig dragteknik. Hundar som står och hoppar i selen och kastar sig framåt i luften, kan göra sig illa. Hunden måste ha lärt sig att lägga sig framåt i selen som timmerhäst med fyra ben i marken, annars anser jag att den inte ska få delta. Andra risker är stort slitage på tassarna och att hunden får dra för ofta samt att husse eller matte vill mer än hunden. Även överhettning kan vara ett problem om tävlingen hålls utomhus sommartid.

Christine berättar vidare att det var en salig blandning av folk och hundar på den tävling hon tjänstgjorde vid. De flesta av den ”tuffa” sorten. Hon rekommenderar sina kolleger att vara mycket bestämda och ha skinn på näsan både i umgänget med utövarna och med hundarna.

– Hundarna var över lag trevliga att handskas med vid besiktningen. Men vad händer om det kommer en som är jätteöm i musklerna och man klämmer till? Jag tycker att veterinärerna ska kräva munkorg på alla vid genomgången.

– När det gäller utrustningen kan en sele som sitter illa ge upphov till lidande för hunden. Även om det är domarens uppgift att kontrollera utrustningen bör även veterinären vara uppmärksam på detta.

– Med mer genomarbetade regler och rätt utfört kan WP absolut fungera som en sport för många hundar som kanske inte platsar i andra tävlingssammanhang på grund av att de är oregistrerade t ex, avslutar Christine.

I SWBAs regler står det att den som ”deltar i kriminella aktiviteter” (läs arrangerade hundslagsmål) med sin hund inte får delta i sanktionerade tävlingar. Kan dessa vedervärdiga slagsmål ersättas med weight-pulling är det naturligtvis ett bättre alternativ.

Jennie Wickman är uppfödare av american staffordshire terrier, i folkmun ”amstaff”. Hon håller med om att WP självklart är ett bättre alternativ än hundkamper, men skulle aldrig sälja en valp till någon som deklarerar att den ska användas till weight-pull. Varför?

– Det finns flera skäl. Till en början finns det i nuvarande regelverk inget krav på att de deltagande hundarna ska vara höftleds- och armbågsröntgade. Både HD och AD förekommer på amstaff och säkerligen även på pitbullterrier och blandraser som är snarlika.

– Amstaff är en oerhört arbetsvillig och, vilket många inte alls är medvetna om, en mycket förarvek hund. Dessutom har de en naturligt hög smärttröskel. Det här gör att man kan få en amstaff att göra nästan precis vad som helst, långt över hundens förmåga, säger Jennie.

– Jag har sett massor av bilder och filmer där en stackars hund sliter, ofta med svansen mellan benen, och drar ofantliga lass till absolut ingen nytta. Nej, weight-pull tilltalar inte mig. Det finns så mycket annat roligt som en väluppfostrad och frisk amstaff kan göra.

Jennie, som har stor erfarenhet av rasen, både i Sverige och USA, menar att en amstaff inte på långa vägar är färdig för att belastas när den är tolv månader gammal.

– Vid 24 månaders ålder är den mogen fysiskt och inte förrän vid tre års ålder är det mentala ikapp. Jag tycker att de veterinärer som blir tillfrågade om att tjänstgöra vid WP-tävlingar ska titta noga på hundens allmänna fysik. En amstaff som är fysiskt i topptrim ska se ut som en mänsklig tyngdlyftare, inte som en ”deffad” kroppsbyggare.

– Unga hundar bör avrådas att delta i tävlingar även om de enligt reglerna är kvalificerade och veterinärkåren bör absolut försöka genomdriva ett krav på HD- och AD-röntgen. Var man sedan ska sätta gränsen för deltagande bör veterinär expertis avgöra, menar Jennie.

Jennie Wickman är uppfödare av amstaff. Hon menar att det bör införas ett krav på att hundarna som deltar i WP ska vara HD- och AD-röntgade. Här med en USA-född hund som gärna ”kampar” med trasan och sedan övergår till att försöka springa omkull fotografen…

Foton: Suzanne Fredriksson

FOTO: SUZANNE FREDRIKSSON

Registreringarna har ökat markant av den godkända rasen american staffordshire terrier. Hur många oregistrerade hundar av samma typ som finns är det ingen som vet exakt.

SPORTEN SOM SÅDAN har säkert kommit för att stanna. Intresset för raser av kamphundstyp har inte svalnat, tvärtom. Registreringssiffrorna på t ex amstaff, som är en godkänd ras av FCI (Fédération Cynologique Internationale) har hos Svenska Kennelklubben ökat från 77 valpar 2001 till 290 år 2006. Hur många oregistrerade hundar av kamphundstyp det finns är det ingen som vet, men en uppskattning som Svenska Kennelklubben gör i sitt ”Kamphundslexikon” på nätet (www.skk.se fliken ”Om hund”) var det ungefär 1 000 år 2000. Förmodligen är det betydligt fler idag.

De som arrangerar hundslagsmål anlitar inga tävlingsveterinärer, men det måste man göra på utlysta WP-tävlingar. Efterfrågan på veterinära tjänster kommer säkert att öka framöver. SVFs djurskyddskommitté kommer att diskutera weight-pull på sitt nästa möte, med avsikt att formulera en ståndpunkt i frågan.

Vill du bilda dig en uppfattning om hur det kan gå till när ”liten hund drar stora lass”?

Här är ett litet urval av svenska och utländska hemsidor med regler, information, bilder och filmer.

www.swba.net (regler,tävlingar mm)
www.folkbladet.se (sök på ”Hundarna som drar hundratals kilo” i sökrutan)
www.pitbull.nu/wp/weight_pulling.php?css= (träningsråd)
www.bignvicious.com (mängder av bilder)
www.infernalkennels.com/weight.html (bläddra nedåt på sidan tills du kommer till SVTs val ”click to see Kilo weight pull”, film med ljud)

VETERINÄRMÄSTERSKAP I GOLF

2–3 augusti 2007, Åtvidabergs GK

Välkomna till veterinärmästerskapen i golf den 2:a och 3:e augusti 2007 på Åtvidabergs GK (www.atvidabergsgk.se). Familjemedlemmar (äkta hälft, barn, sambo etc) och sponsorer är alla välkomna att delta i de olika tävlingarna.

Torsdag 2/8: Inspelningstävling för alla med första start kl. 13.00. Tävlingen är en lagtävling men utgör också de första 18 hålen för dem som deltar i Veterinärmästerskapen (slaggolf).

Fredag 3/8: Veterinärmästerskapens andra 18 hål (slaggolf) och poängbogey för veterinärer och familjemedlemmar med kanonstart kl. 09.00.
Fredagen avslutas med middag och prisutdelning.

Priset per person inklusive två greenfee, två nätters logi med frukost samt två middagar är 2 800 kronor. Anmälan sker genom insättning av 100 kronor/person (200 kr/familj) till Anne-Sofie Lagerstedt på pg 440 95 89 – 1 senast den 15/6 2007. Ange namn, adress, mailadress, golf-ID samt om du är veterinär, sponsor eller familjemedlem.

Välkomna till två trevliga dagar på en fin golfbana med bra boende, god mat och trevliga vänner.

Anne-Sofie Lagerstedt.
Anne-Sofie.Lagerstedt@kv.slu.se
Tel: 070-867 13 52

Louise Treiberg
louise.t.berndtsson@sva.se
Tel: 070-322 72 15

Peter Franzén.
Peter.franzen@nshorse.se
Tel: 070-527 20 50

ERIKA CARLSSON, leg veterinär.*

Peste des petits ruminants (PPR)

PPR – global spridning och det första verifierade utbrottet i Tadzjikistan

Peste des petits ruminants virus (PPRV) orsakar allvarlig sjukdom hos får, getter samt vilda små idisslare och förekommer främst i u-länder. Författaren arbetade under 2004 och 2005 för FAO i Tadzjikistan, och var då med om att verifiera det första fallet av PPR där. Artikeln beskriver virusets historiska utbredning, diagnostik och den aktuella fallbeskrivningen från Tadzjikistan.

granskad artikel

FIGUR 1. *Getter, som i Tadzjikistan ofta hålls i hushållsflockar om fem till sex djur, är som regel mer känsliga för PPR än får.*

INLEDNING

Författaren till denna artikel arbetade under 2004 och 2005 för FAO (Food and Agricultural Organization of the United Nations) i Tadzjikistan, en före detta Sovjetrepublik belägen i Centralasien (6). Under denna tid uppträdde för första gången den allvarliga får- och getsjukdomen peste de petits ruminanats (PPR) i landet. Utbrottet undersöktes, virus isolerades och typades av FAO/OIEs referenslaboratorium för PPR. Fylogenetisk analys visade att PPR inte som tidigare beskrivits har spridits från Västafrika till Asien, utan istället förmodligen i den motsatta riktningen. Denna sjukdom som för närvarande inte finns i Sverige, men väl i Europas östligaste hörn, Thracesprovinsen i Turkiet, presenteras närmare tillsammans med nya rön om dess globala, historiska spridningsmönster.

Artikeln är en sammanfattning av en omfattande studie genomförd av en internationell forskargrupp vid FAO.

BAKGRUND

Peste des petits ruminants virus (PPRV) orsakar allvarlig sjukdom hos får, getter samt vilda små idisslare. Viruset hör till genus *Morbilli*-virus, familjen *Paramyxoviridae,* dit också rinderpestvirus (RPV), valpsjukevirus, mässlingsvirus och sälvalpsjukevirus hör. PPR, också känt som getpest, kata och pseudo-enteritkomplex (26, 29, 30, 16) liknar med avseende på de kliniska symtomen rinderpest. Sjukdomen karakteriseras av hög feber som först resulterar i nedsatt allmäntillstånd och anorexi. Efter detta får djuren ofta ögon- och näsflöde, lunginflammation, nekros och ulceration av mukösa membran samt inflammation i gastrointestinalvägarna, som i sin tur leder till allvarlig diarré. Morbiditet och mortalitet varierar men kan uppnå 100 respektive 90 procent (38, 19). Båda dessa nivåer är vanligen lägre i endemiska områden där mortaliteten kan vara runt 20 procent, eller till och med lägre. I sådana fall kan seroövervakning vara den enda möjliga infektionsindikatorn.

Getter uppvisar inte sällan allvarligare ➤

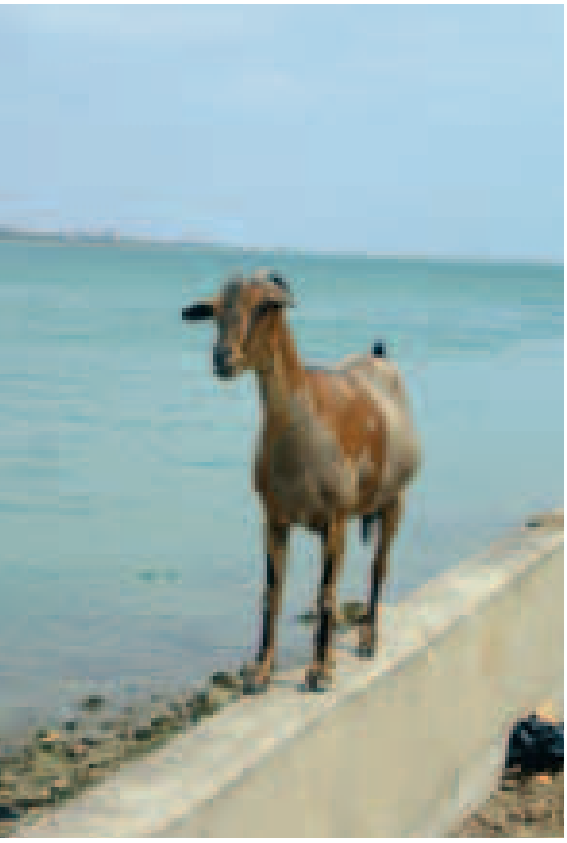

FIGUR 2. *PPR beskrevs för första gången 1942 från Västafrika. Denna friska get kunde beskådas i Senegal år 2006.*

➤ symtom än får (Figur 1) och likaså drabbas yngre djur hårdare av infektion. Symtomen blir allvarligare vid samtidig infektion med t ex får- och getkoppor, vilket ofta leder till döden hos yngre djur. Överföring av PPRV sker primärt respiratoriskt via utandningsluft innehållande små droppar infektiöst virus, men också oralt via intag av kontaminerad föda och vatten.

Historisk utbredning

PPR beskrevs först i Västafrika 1942 (Figur 2) och under en tidsperiod om 30 år trodde man att sjukdomen fanns endast här (13). Sjukdomen har beskrivits som endemisk i Väst- och Centralafrika (32) samt i de nordöstra delarna av samma kontinent: Sudan (10, 38, 17), Kenya, Uganda (42) och Etiopien (27, 2). 1987 upptäcktes den i Mellanöstern och sedan dess har många publikationer konfirmerat närvaro av PPR i Jordanien (20), Pakistan (3), södra Indien (35, 25), Turkiet (44, 40, 43) och Israel (1), vilket ger en ungefärlig bild av den geografiska distributionen av sjukdomen i dagsläget. Nya fakta visar dock att sjukdomen med största säkerhet var närvarande i Indien redan på tidigt 1940-tal (vid den tiden beskriven som rinderpest hos små idisslare) och därifrån spreds till Västafrika där den först beskrevs, alltså ett totalt omvänt spridningsmönster mot vad man tidigare trott (37).

Länder som drabbas försöker i många fall öka populationsimmuniteten genom vaccination (8), dock verkar dessa försök att bekämpa PPR lokalt inte förhindra de enorma globala förluster orsakade av PPR som rapporteras till OIE varje år. Effekterna av dessa sjukdomsutbrott, som är lokaliserade framförallt till underutvecklade och fattiga intertropikala regioner i Afrika, Mellanöstern och Asien, är enorma. De har implikationer på såväl lokal mattillgång för redan utsatta befolkningsgrupper, som nationell ekonomi (6). 2005 upptäcktes ett utbrott av sjukdomen i Thrace (europeiska delen av Turkiet), illustrerande att PPR numera utgör ett hot också för Europa.

Diagnostik

Laboratoriekonfirmation av misstänkta fall är obligatoriskt eftersom kliniska symtom av PPR och rinderpest är väldigt lika. Sådan laboratoriekonfirmation inkluderar serologi, för vilket ELISA-test är rutin (21, 23). Virologisk diagnos är möjlig, immunocapture (22) och reverse-transcription polymerase chain reaction (RT-PCR) följt av nukleotidsekvensering (11, 36, 7) är de virologiska instrument som används.

I den här artikeln beskrivs närmare det första utbrottet av PPR i Tadzjikstan (Figur 3), som drabbade tre distrikt under 2004, och de vidare laboratorieundersökningar som utfördes vid FAO/OIEs referenslaboratorium för PPR, CIRAD, Département EMVT, Frankrike, med syfte att karakterisera det tadzjikiska viruset samt att jämföra sekvensen av N-genen hos den här stammen med andra tidigare isolerade stammar av PPRV.

MATERIAL OCH METODER

Källmaterial

Undersökningar av sjukdomsutbrott med hög mortalitet hos får och getter i tre separata distrikt i Tadzjikistan ledde till fortsatta studier för att bestämma orsak och infektionskälla. Provmaterial samlades in och serologi alternativt virusidentifikation gjordes mot bakgrund av anamnes, pågående eller avslutad misstänkt infektion.

Laboratorieundersökningar

Serologiska tester baserade på kompetitiv ELISA (C-ELISA) genomfördes för att upptäcka antikroppar mot både PPRV och rinderpestvirus (RPV) (4, 23) enligt ”Manual of Standards for Diagnostic Tests and Vaccines” från

FIGUR 3. *Kartor över världen, Centralasien och Tadzjikistan. Under 2004 drabbades Tadzjikistan av ett PPR-utbrott med fall i Garm, det angränsande distriktet Tavildara och i distriktet Farkhor beläget i södra delen av landet, i närheten av Kulob och gränsen till Afghanistan.*

Office International des Epizooties (2004). PPR C-ELISA för att upptäcka antikroppar mot hemagglutinin (H) och nukleoprotein (N) och RP C-ELISA för H-antikroppar utfördes. Optiska densitetsvärden från dessa tester överfördes till procentinhiberingsvärden (PI). PI-värden under 50 utläses som negativa, över 55 som positiva och värden däremellan som tveksamma.

Detektion av PPRV-RNA med RT-PCR genomfördes som beskrivet av Couacy-Hymann och medarbetare (7). För differentialdiagnos av PPR och RP användes tre olika set av primers selekterade för gensekvensen hos N-protein.

Sekvensdata, alignment och fylogenetisk analys

Nukleinsyrasekvenser från PCR-produkter från den här studien alignerades med sekvenser från PPRV-stammar ur en databas innehållande kända PPRV-sekvenser från stammar isolerade under en tidsperiod om 30 år. Databasen inkluderade historiska stammar såsom Nigeria 75/1, från vilken PPR-vaccin produceras, Dorcastammen, isolerad från en dorcagasell på ett zoo i Oman, den enda PPR-stammen isolerad från vilda djur (12), stammar isolerade mellan 1988 och 1996 från olika delar av enzootiska områden (Burkina Faso, Indien, Turkiet) samt nyare stammar isolerade under en period om två år, i princip från Västafrika, Mellanöstern och Afrika (Iran, Israel, Saudiarabien och Mali). Fylogenetisk analys utfördes på de 255 nukleotider som är lokaliserade på 3'-änden av virusets nukleoproteingen. Via alignment av nukleotidsekvensen, fylogenetisk analys, determination av olikheter och avstånd mellan sekvenser generades ett fylogenetiskt träd med TreeCon MATRIXW programmet Darwin (41). Trädkonstruktionen baserades på obalanserad Neighbor-Joining, en metod föreslagen av Gascuel (1997). Det fylogenetiska träd som genererades är avbildat i Figur 4. ➤

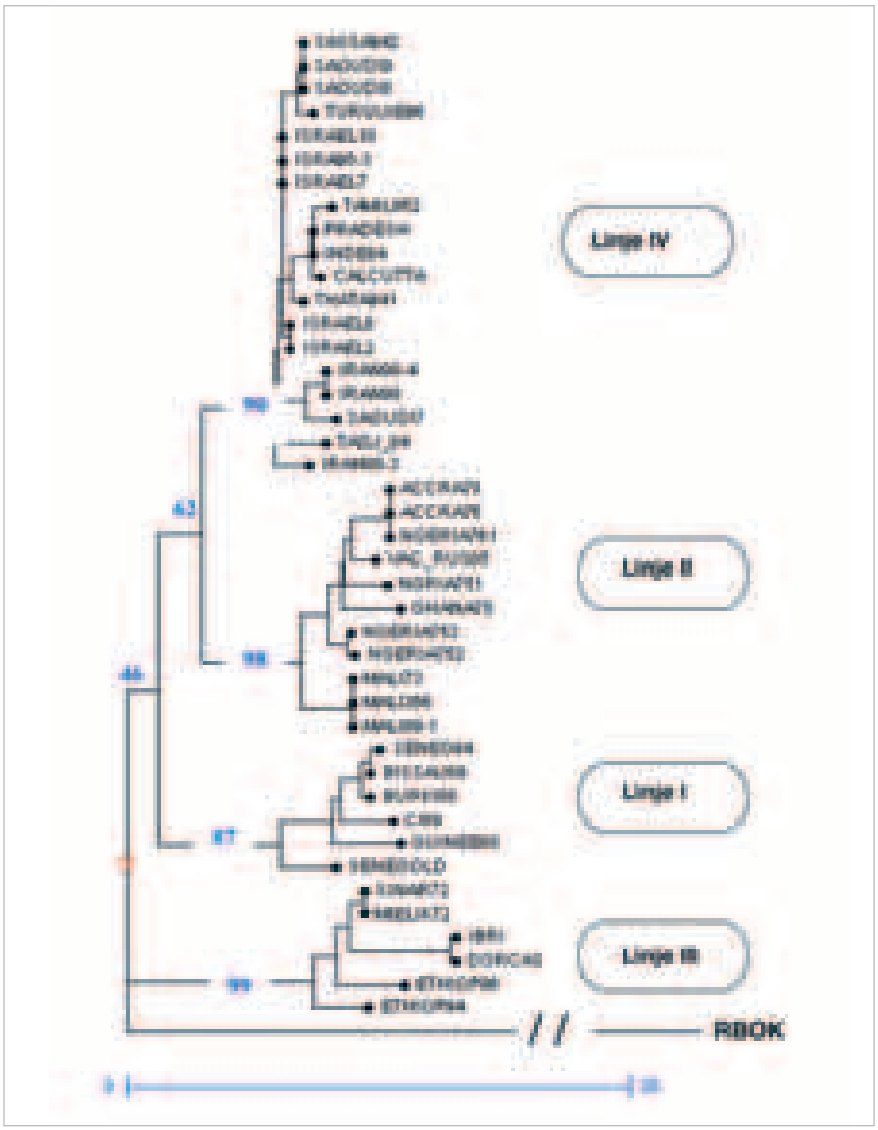

FIGUR 4. *Fylogenetiskt träd för PPR-virus baserat på alignment av nukleotidsekvenser hos N-proteingenen. Avstånd genererades med TreeCon MATRIXW. Skalan specificerar antalet mutationer och visar det avlägsna släktskapet med RBOK-vaccinstammen av rinderpestvirus.*

Tabell 1. SAMMANFATTNING AV INFEKTIONSSTAUS HOS DJUR FRÅN TRE DISTRIKT I TADZJIKISTAN PROVTAGNA UNDER 2004 MED AVSEENDE PÅ PPR-INFEKTION.

Distrikt	Antal provtagna djur	Ålder (år)	Djurslag	Antal positiva	PPR-ELISA (Genomsnitt PI-värde)		RT-PCR
					N	H	
Garm	30	2–6	Getter	28	72,3	79	NA
Farkhror	10	–	Får, en get	8	63	77,5	NA
Tavildara	10	0,5–1,5	Getter, ett får	10	59	69	+

FIGUR 5. *Ur en grupp getter ursprungligen bestående av 270 djur, importerade från de autonoma och isolerade delarna av Tadzjikistan som under stora delar av året endast kan nås via en mycket sporadisk flygservice, överlevde endast 145 efter ett utbrott av respiratorisk sjukdom som senare visade sig vara PPR.*

➤ RESULTAT

Utbrottshistoria och klinisk status av provtagna djur

Från april till november 2004 uppträdde och rapporterades fall av hög mortalitet hos små idisslare från tre olika distrikt lokaliserade i de norra/centrala och södra delarna av Tadzjikistan. Under första halvan av november samlades prov för serologi eller virusidentifiering från får och getter involverade i de tre separata utbrotten. PPRV-specifik antikroppsnärvaro detekterades hos djur från alla tre distrikten (Tabell 1).

Enligt en lokal veterinär från Garm inträffade ett utbrott där i maj 2004. En grupp om 270 getter importerade från de autonoma och isolerade östra delarna av Tadzjikistan (Figur 5), gränsande mot Afghanistan och Kina, hade varit påverkade. De sjuka djuren hade visat feber, hosta, diarré och inappetens. 125 av djuren dog. De sista två–tre månaderna hade ingen mortalitet noterats. De 30 serumprover som samlades från den här gruppen bestående av 145 överlevande getter visade höga PI-nivåer i C-ELISA mot N- och H-protein av PPRV. Två djur, båda honor om fem år, var negativa.

Från Farkhror, i södra Tadzjikistan, gränsande till Afghanistan, nådde rykten om ett stort utbrott med hög mortalitet hos får och getter det lokala FAO-kontoret i slutet av oktober. Ett fältbesök organiserat den första november kunde dock inte bekräfta den kliniska misstanken. Från en statlig gård (Figur 6) med sjukdomsutbrott isolerades 30 djur med dåligt hälsotillstånd och tio serumprov, från nio får och en get, togs. Dessa djur sades ha varit sjuka i ungefär en vecka. De var magra, hade rinnande ögon och nosar och en del hostade. Inga svabbar för virusisolering togs från den här gruppen. C-ELISA konfirmerade att symtomen var orsakade av PPR-infektion, alla djur var positiva förutom ett djur för N- och två djur för det H-baserade testet (i båda fallen får). Det genomsnittliga PI-värdet i båda testen för den här gruppen var hög, 63 respektive 77,5. I den här gruppen, liksom i den förra beskrivna, hittades inga RPV-antikroppar.

Under första delen av november 2004 rapporterades ett utbrott från Tavildara, involverande fem hushåll. Undersökningar avslöjade tio (nio getter och ett får) sjuka unga djur, från åtta månader till ett och ett halvt år. I de fem undersökta hushållen (1–5) undergick fyra djur (a–d) klinisk undersökning och 21 prov togs för serologi och virusidentifikation. De flesta djuren var allvarligt påverkade med lakrymation, nosflöde, hosta, tecken på bronkopneumoni och blodig, mukös diarré. De undersökta djurens rektaltemperatur låg mellan 39,5 och 41,5°C. En del djur hade isolerade torra krustformationer i mungiporna och vit-gula krustor på ytan av tungan och insidan av läpparna, se Figur

FIGUR 6. *Från en statlig gård i södra Tadzjikistan, där klimatet är mycket torrt och hett, provtogs nio får och en get för PPR.*

Foto: William Taylor

Figur 7. *Torra, fastsittande krustformationer i mungiporna hos en get med PPR, ett symtom som är karakteristiskt för konvalescensfasen av sjukdomen.*

7 och 8. Lesioner funna vid obduktion (en ung get om åtta månader, djur 5c, Tabell 2) inkluderade fokala blödningar i mukösa membran i trakea, fokal hemorragisk inflammation med isolerade nekrotiska fokus av varierande storlek i främre högra lungloben, bronkopneumoni med fibrinös pleural effusion och pleural adhesion, punktformade nekroser i rumen och multipla små punktformiga blödningar i tunntarmen. Tjocktarmsinnehållet var tunnflytande och innehöll adulta stadier av *Strongyloides*-larver. Detaljerade laboratorieresultat från den här gruppen är sammanfattade i Tabell 2. Genomsnittliga PI-värden var jämförelsevis lägre, 59 respektive 69, för N- och H-PPR C-ELISA, vilket överensstämmer med att djuren var i den erosiva fasen av sjukdomen och precis hade utvecklat antikroppssvar. PPRV konfirmerades från de flesta av vävnadsproverna, tår (1), nasalt mukus (5), rektalt mukus (2) och hjärtvätska (1).

Karakterisering av stammen

Utbrott av PPR rapporteras regelbundet från olika delar av de endemiska områdena. För att få epidemiologisk information och analysera den genetiska relationen av den tadzjikiska stammen (från Tavildara) med stammar från olika geografiskt ursprung inkluderades sekvensen av detta isolat i en stor analys av PPRV-genotyper från stammar insamlade från hela världen. Dessa stammar, representerande den geografiska spridningen av viruset, analyserades med avseende på de 255 nukleotider som är lokaliserade på 3'-änden av virusets nukleoproteingen.

Metoden som användes (Neighbor-joining) för att jämföra stammarna på den här sekvensen resulterade i ett genealogiskt träd med fyra olika linjer (Figur 4). Som förväntat hörde den tadzjikiska stammen av PPRV till linje IV, och var nära besläktad med stammar isolerade 1998 i Asien, huvudsakligen från Iran och Saudiarabien, grupperade till samma linje. I Afrika finns tre linjer, numrerade I till III enligt spridningen av sjukdomen från väst till öst. Virus isolerade från Västafrika (Senegal, Guinea, Guinea-Bissau, Elfenbenskusten och Burkina Faso) tillhör linje I och de isolerade från Ghana, Nigeria och Mali formar linje II. De afrikanska virus som isolerats från de östra delarna av kontinenten (Etiopien och Sudan) är genetiskt nära de som är funna i de södra delarna av den arabiska halvön, t ex i Oman och Förenade Arabemiraten, och tillhör linje III.

Foto: FAO

Figur 8. *Nekros på tungan ses typiskt vid obduktion av djur med PPR.*

DISKUSSION

Under flera månader rapporterades utbrott av respiratorisk sjukdom med hög mortalitet hos får och getter till FAO i Tadzjikistan. De lokala veterinärerna beskrev detta som pasteurellos, och nationella laboratorier isolerade också ofta *Pasteurella* spp från lungvävnad från dessa fall. Faciliteter för typning av pasteurella är inte tillgängliga i Tadzjkistan, men troligen är *Pasteurella multocida* och *Pasteurella hemolytica* de stammar som är mest vanligt förekommande. Får och getter vaccineras generellt mot pasteurellos, men inte mot PPR, eftersom den senare infektionen aldrig tidigare diagnostiserats i landet.

Kliniska symtom och patologi från utbrotten i Tadzjikistan, liksom serologi och virologiska fynd från laboratorieundersökningarna, konfirmerade att detta ➤

Tabell 2. Laboratorieresultat av PPR-fall från Tavildara i Tadzjikistan.

Djur nr	Ålder (månader)	Djurslag	Kön	ELISA (PI-värden)			RT-PCR primer set			
				N-PPR	H-PPR	H-RP	Prov	Morbillivirus	PPRV	RPV
1	–	Get	F	48	58	30	NA			
2	12	Get	–	53	72	32	Tårar + nasal	+	+	–
3a	12	Get	–	74	85	31	NA			
3b	–	Get	F	70	69	19	NA			
3c	18	Get	M	58	71	34	Nasal + rektal	+	+	–
4	9	Får	F	83	83	32	Nasal + rektal	+	–	–
5a	18	Get	M	50	56	20	Nasal	+	+	–
5b	–	Get	F	51	54	25	Nasal	+	+	–
5c	8	Get	–	50	73	27	Hjärtvätska	+	+/–	–
5d	7	Get	–	52	74	23	NA			

Kön: F = tacka, M = bagge. NA = Inga vävnadsprover samlade.

var ett utbrott av PPR. Kliniska och post mortem-fynd kan vara tillräckliga för diagnos av PPR i endemiska områden, men molekylära metoder för karakterisering är nödvändiga i områden där sjukdomen är introducerad för första gången, eller där utbrott förekommer sporadiskt (33). PPR har förväxlats med rinderpest, båda sjukdomarna tills nyligen närvarande i Asien och möjligen fortfarande så i Östafrika. Kliniska observationer av rinderpest hos får och getter har rapporterats från Kenya (24, 28), Nigeria (5, 18), Uganda (34) och Indien (39), dock har några av dessa fall senare konfirmerats som autentisk PPR. Till exempel identifierades PPR för första gången i Indien 1987. Fram tills dess hade sjukdomsfall konsekvent, och som det senare skulle visa sig felaktigt, diagnostiserats som rinderpest. Feldiagnos och förväxling sker också med pasteurellos.

För PPR karakteristiska kliniska symtom som erosiva-ulcerativa lesioner associerade med hög kroppstemperatur, hosta och diarré (Figur 9) samt även typiska patologisk-anatomiska fynd såsom hemorragisk inflammation i både respirations- och gastrointestinalvägarna, hittades hos de sjuka djuren i denna studie. PCR-teknik gav en precis diagnos och ledde till genetisk karakterisering med sekvensering av ett begränsat område av det virala genomet. Genotypisk klassificering baserad på N-proteingenen var en effektiv metod för att skilja mellan geografiskt separerade linjer. Fylogenetisk analys av den tadzjikiska stammen etablerade dess tillhörighet till linje IV. Källan till det här utbrottet är svår att säkerställa, men angränsande länder är känt endemiskt infekterade med PPR av samma linje. Den arabiska halvön, Mellanöstern och den indiska subkontinenten drabbades av en PPR-epidemi 1993–1995, orsakad av ett virus som vi nu vet tillhör linje IV (25). PPR är också troligen utbrett i Afghanistan där sjukdomen först beskrevs i samband med ett rinderpestutbrott 1995 i Khostprovinsen där några nötkreatur testades för PPR (Geiger & Amir, personligt meddelande, 2006). Alltsedan dess har sjukdomen fortsatt vara endemisk i de flesta av dessa regioner och på större delen av den indiska subkontinenten (36, 25). Den geografiska distributionen av linje IV täcker ett extremt stort område, från Turkiet i norr till den indiska provinsen Tamilnadu i söder, utbredningens storlek förmodligen beroende på den betydande handeln med små idisslare i Asien.

Närvaron av fyra distinkta gengrupper indikerar att sjukdomen kan ha varit närvarande i Asien, Mellanöstern och i Afrika långt innan dess initiala beskrivning, första isolering och karakterisering

Foto: Bahrom Karimov.

Figur 9. *Djur med PPR utvecklar ofta svår diarré som snabbt leder till dehydrering.*

av stammar. Dessa fyra gengrupper kommer troligen från en gemensam källa vilken antingen tillhör en av dessa gengrupper eller är genetiskt distinkt. Dock, distributionen av PPRV-stammar till dessa fyra gengrupper är inte i överensstämmelse med den tidigare hypotesen om en nylig (under de sista årtiondena) expansion av infektionen från väst till öst. Den föreslår tvärtom att linjerna har utvecklats oberoende under en lång tidsperiod i stora områden, utan nyliga kontakter sig emellan. Vidare ger nya analyser av tidiga indiska utbrottsbeskrivningar från tidigt 1940-tal vid handen att det ”ursprungliga” viruset förmodligen härstammar från Indien och linje IV (37).

Den konstaterade och etablerade närvaron av PPR-virus i Centralasien såväl som i Turkiet visar återigen att kunskap om många av de sjukdomar som vi tidigare kunde sortera in i facket ”finns inte i Sverige alternativt inte i Europa” numera ständigt måste hållas uppdaterad även för en veterinär aktiv i de yttre kanterna av Europa.

17

SUMMARY

The first outbreak of Peste des Petits Ruminants (PPR) in Tajikistan

In this article the first outbreak of Peste des Petits Ruminants (PPR) in Tajikistan, as detected by the local FAO office in three provinces of Tajikistan in 2004, is described together with the laboratory characterisation of the “Tajik” strain of the PPR virus. Laboratory diagnosis and tests were carried out at FAO/OIE Reference Laboratory for PPR in CIRAD, Département EMVT, France and also included the objective to compare the sequence of the N gene of this strain with other sequences derived from 43 strains isolated from 1972 up to nowadays in Africa, Middle East and Asia. All these sequences are maintained in the database of the reference laboratory.

The laboratory study shows that the N gene is a good target for comparison of isolates over extended period of evolution and that clustering correlates with the geographic origin of the strain. Additionally, the characterization of the Tajik strain of the virus further supports the theory that PPR infection has indeed not spread eastwards from West Africa to the Middle East, India and Asia, but rather in the other direction.

Referenser

1. Abraham G, Libeau A, Diallo S, Thomassin C, Minet M, Yami O, Kwiatek O, Friedgut E & Albina E. Sequence analysis of the genome and anti-genome promoters of peste des petits ruminants virus (PPRV), comparison with other Morbillivirus. Submitted to J Gen Virol, 2005.
4. Anderson J & McKay JA. The detection of antibodies against peste des petits ruminants virus in cattle, sheep and goats and the possible implications to rinderpest control programmes. Epidemiol Infect, 1994, 112, 225–31.
5. Beaton WG. Natural rinderpest in sheep and goats. Bulletin of Epizootic Disease, 1955, 2, 415.
6. Carlsson E. Två år för FN FAO i Tschasdjiki-vadå? Svensk VetTidn, 2006, 58, 5, 27–31.
8. Diallo A, Taylor WP, Lefèvre PC & Provost A. Atténuation d’une souche de virus de la peste des petits ruminants: candidat pour un vaccin homologue vivant. Rev Elev Med Vet Pays Trop, 1989, 42, 311–319.
10. El Hag Ali B & Taylor WP. Isolation of peste des petits ruminants virus from Sudan. Res Vet Sci, 1984, 36, 1–4.
11. Forsyh MA & Barrett T. Evaluation of polymerase chain reaction for the detection and characterisation of rinderpest and peste des petits ruminants viruses for epidemiological studies. Virus Res, 1995, 39, 151–163.
12. Furley CW, Taylor WP & Obi TU. An outbreak of peste des petits ruminants in a zoological collection. Vet Rec, 1987, 121, 443–447.
14. Gargadennec L & Lalanne A. La peste des petits ruminants. Bulletin des Services Zootechniques et des Epizooties de l’Afrique Occidentale Française, 1942, 5, 16–21.
17. Haroun M, Hajer I, Mukhtar I & Ali BE. Detection of antibodies against peste des petits ruminants virus in sera of cattle, camels, sheep and goats in Sudan. Vet Res Commun, 2002, 26, 537–41.
18. Johnson RH. An outbreak of rinderpest involving cattle and sheep. Vet Rec, 1958, 22, 457–461.
20. Lefèvre PC, Diallo A, Schenkel F, Hussein S & Staak G. Serological evidence of peste des petits ruminants in Jordan. Vet Rec, 1991, 128, 110.
21. Libeau G, Diallo A, Calvez D & Lefèvre PC. A competitive ELISA using anti-N monoclonal antibodies for specific detection of rinderpest in cattle and small ruminants. Vet Microbiol, 1992, 31, 147–160.
22. Libeau G, Diallo A, Colas F & Guerre L. Rapid differential diagnosis of rinderpest and peste des petits ruminants using an immunocapture ELISA. Vet Rec, 1994, 134, 300–304.
23. Libeau G, Prehaud C, Lancelot R, Colas F, Guerre L, Bishop DH & Diallo A. Development of a competitive ELISA for detecting antibodies to the peste des petits ruminants virus using a recombinant nucleoprotein. Res Vet Sci, 1995, 58, 50–55.
25. Nanda YP, Chatterjee A, Purohit AK, Diallo A, Innui K, Sharma RN, Libeau G, Thevasagayam JA, Bruning A, Kitching RP, Anderson J, Barrett T & Taylor WP. The isolation of peste des petits ruminants virus from northern India. Vet Microbiol, 1996, 51, 207–16.
26. Otte E. Clinical studies on ”abu nini” in the Sudan: a contagious disease of goats and sheep, possibly caused by pleuropneumonia-like organism. Vet Rec, 1960, 72, 140–145.
30. Rowland AC, Scott GR & Hill DH. The pathology of an erosive stomatitis and enteritis in West African dwarf goats. J Pathol, 1969, 98, 83–87.
32. Scott GR. Rinderpest and peste des petits ruminants. In: Gibbs EPJ, ed. Virus diseases of food animals. Vol II. Diseases monographs. New-York, London, Academic Press, 1981.
35. Shaila MS, Purushothaman V, Bhavasar D, Venugopal K & Venkatesan RA. Peste des petits ruminants of sheep in India. Vet Rec, 1989, 125, 602.
36. Shaila MS, Shamaki D, Forsyth MA, Diallo A, Kitching RP & Barrett T. Geographic distribution and epidemiology of peste des petits ruminants virus. Virus Res, 1996, 43, 149–53.
37. Taylor WP & Barret T. Peste de petits ruminants and rhinderpest. In: Aitken I, ed. Diseases of Sheep. United Kingdom, Blackwell Publishing, 2007.
39. Taylor WP, Diallo A, Gopalakrishna S, Shreeramalu P, Wilsmore AJ, Nanda YP, Libeau G, Rajasekhar M & Mukhopadhyay AK. Peste des petits ruminants has been widely present in southern India since, if not before, the late 1980s. Prev Vet Med, 2002, 52, 305–12.
42. Wamwayi HM, Rossiter PB, Kariuki DP, Wafula JS, Barrett T & Anderson J. Peste des petits ruminants antibodies in East Africa. Vet Rec, 1995, 136, 199–200.
43. Yesilbag K, Yilmaz Z, Golcu E & Özkul A. Peste des petits ruminants outbreak in western Turkey. Vet Rec, 2005, 157, 260–261.

En fullständig referenslista kan rekvireras från författaren.

***ERIKA CARLSSON,** leg veterinär, Ljungby 501, 660 57 Väse.

KARL-ERIK JOHANSSON, professor, **MÄRIT PRINGLE,** leg veterinär, VMD,
STAFFAN TAMM, fil dr.*

VetBakt – en användbar databas på nätet

VetBakt är en öppen databas på Internet, som för närvarande innehåller fler än 130 bakteriearter tillhörande cirka 60 olika släkten (genus). I databasen finns också drygt 50 litteraturreferenser och cirka 30 bilder på bakteriekolonier. Bakterierna är huvudsakligen av veterinärmedicinskt intresse och i VetBakt kan man hitta information om klassificering, etymologi, morfologi, metabolism, värddjur, orsakade sjukdomar, DNA-sekvenser med mera.

FOTO: BENGT EKBERG, SVA.

FIGUR 1. *Författarna till artikeln. Från vänster Karl-Erik Johansson, Märit Pringle och Staffan Tamm.*

BAKGRUND

I samband med en omorganisation av Avdelningen för bakteriologi och livsmedelssäkerhet, SLU, skulle verksamheten moderniseras och idén till VetBakt som ett verktyg i undervisningen av studenter föddes under hösten 2004. Många av veterinärstudenterna har begränsad erfarenhet av bakterier och det är inte lätt att hålla reda på alla nya bakterienamn och att koppla dessa till egenskaper, värddjur, sjukdomar med mera.

Vi började därför sammanställa en lista med viktiga bakterier inom veterinärmedicinen och den första listan kunde presenteras för studenterna under våren 2005. Listan var ofullständig både med avseende på antalet bakteriearter och på informationen om respektive art, så en hel del tid avsattes för uppdateringar till efterföljande årskurs. För att öka användbarheten och underlätta administrationen av uppdateringar, bestämde vi oss också för att lägga VetBakt i en databas. Den blev allmänt tillgänglig på Internet den 9 februari 2006.

SYFTET MED VETBAKT

Det primära syftet med VetBakt är att vara till hjälp för veterinärstudenter under bakteriologiavsnitten inom kursen ”Allmän sjukdomslära”. VetBakt kommer även att vara ett stöd för studenterna under återstoden av veterinärutbildningen. Det har redan visat sig att praktiserande veterinärer, som vill hålla sig uppdaterade inom området bakteriologi, också har nytta av VetBakt. När vi har lagt in ytterligare information om bakterierna i VetBakt, kommer databasen även att kunna utnyttjas av forskare som jobbar med bakteriologi och angränsande områden.

VETBAKT ÄR ETT SAMARBETSPROJEKT

VetBakt är ett samarbetsprojekt mellan Avdelningen för bakteriologi och livsmedelssäkerhet, BVF, SLU samt Avdelning för bakteriologi, SVA och förutom författarna (Figur 1) har följande personer bidragit med information till databasen: Elisabeth Bagge (SVA), Karin Bergström (SVA), Anna Birgersson (BVF, SLU), Viveca Båverud (SVA), Göran Bölske (SVA), Karin Eld (SVA), Ricardo Feinstein (SVA), Lise-Lotte Fernström (BVF, SLU), Mona Fredriksson (BVF, SLU), Anders Gunnarsson, (SVA), Ingrid Hansson (SVA) Allan Holmlund (BVF, SLU), Helena Höök (BVF, SLU), Désirée Jansson (SVA), Eva Jansson (SVA), Karel Krovacek (BVF, SLU), Susanna Lewerin Sternberg (SVA), Eva Olsson Engvall (SVA och BVF, SLU), Eva Säker (SVA), Gunilla Trowald-Wigh (BVF och KV, SLU) och Martin Wierup (BVF, SLU). Några av dessa personer finns med på bilden i Figur 2. ➤

Foto: Bengt Ekberg, SVA.

Figur 2. *Några av de personer vid SLU och SVA som har hjälpt till att utveckla VetBakt. Från vänster Anders Gunnarsson, Viveca Båverud, Ingrid Hansson, Désirée Jansson, Staffan Tamm, Karl-Erik Johansson, Göran Bölske, Märit Pringle, Anna Birgersson, Eva Olsson Engvall, Martin Wierup, Gunilla Trowald-Wigh och Helena Höök.*

➤ ALLA VÄGAR BÄR TILL VETBAKT

Webbplatsen för VetBakt kan nås under URL-adressen www.vetbakt.se och om man söker på ”vetbakt” med Google, kommer VetBakt överst på träfflistan. Man kan också nå VetBakt genom länkar på SLUs eller SVAs webbplatser (www.slu.se respektive www.sva.se) under våra avdelningar (se adresser).

Vi har använt oss av fri programvara vid utvecklingen av VetBakt. Informationen hanteras med hjälp av databashanteraren MySQL, som för övrigt kommer från ett Uppsalaföretag med samma namn, och strukturen har byggts upp med hjälp av verktyget phpMyAdmin. För programmeringen använder vi språket PHP, som körs

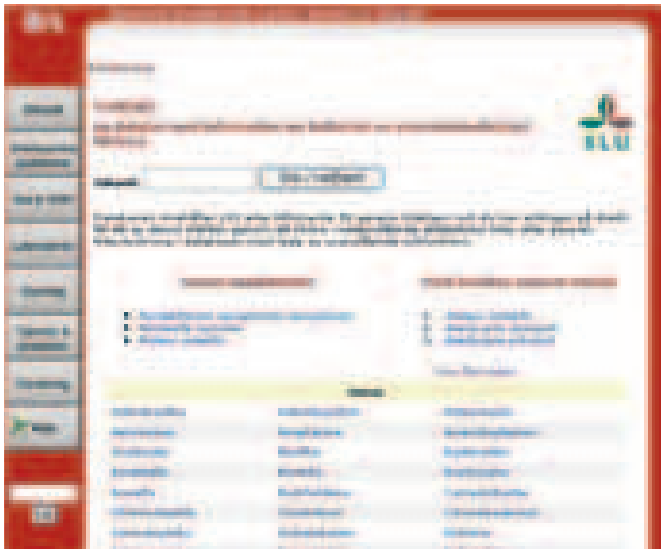

Figur 3. *På startsidan för databasen VetBakt (www.vetbakt.se) visas alla bakteriesläkten som finns representerade i databasen. När man klickar på ett av dessa släkten, får man upp en lista på arter som ingår i släktet och som finns med i databasen.*

Figur 4. *Exempel på en bakteriepost* (Fusobacterium necrophorum *subsp.* necrophorum) *i VetBakt. När man klickar på tumnagelbilden, får man upp en mer detaljerad bild av koloniutseendet.*

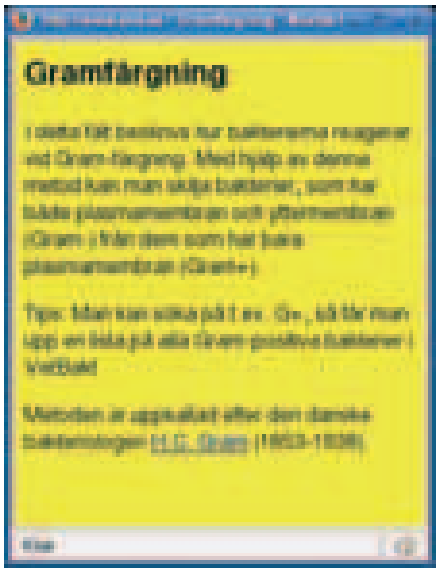

FIGUR 5. *Exempel på information om Gram-färgning i pop up-fönster från klickbara fältrubriker i VetBakt. Genom att sedan klicka på H. C. Gram kan man få upp information om den person som utvecklade tekniken.*

på en dator med operativsystemet GNU/Linux och webbservern Apache.

För att säkerställa att VetBakt fungerar med god tillgänglighet på alla slags datorer, kontrollerar vi att den HTML vi använder för att konstruera webbsidorna följer standard enligt World Wide Web Consortium (www.w3.org).

HUR SER VETBAKT UT IDAG?

VetBakt består av tre databastabeller, en för bakteriearter, en för litteraturreferenser och en för bilder. Bakterietabellen innehåller för närvarande 132 arter tillhörande 58 olika släkten (genus). Startsidan med alla bakteriesläkten visas i Figur 3. Bildtabellen innehåller bilder på bakteriekolonier från ca 30 olika arter eller underarter. Referenstabellen, som liksom bildtabellen är kopplad till bakterietabellen, innehåller drygt 50 litteraturreferenser. Bakterietabellen innehåller bland annat information om klassificering (1), dvs vilket släkte, familj, ordning, klass och fylum en viss bakterie tillhör (Figur 4). Man kan ta reda på betydelsen av det latinska namnet (etymologi) och vilken stam som är så kallad typstam av en viss bakterieart. En del av fältrubrikerna som till exempel ”Gram-färgning” och ”Andra enzymer” (Figur 5) är klickbara och innehåller mer information om fältet.

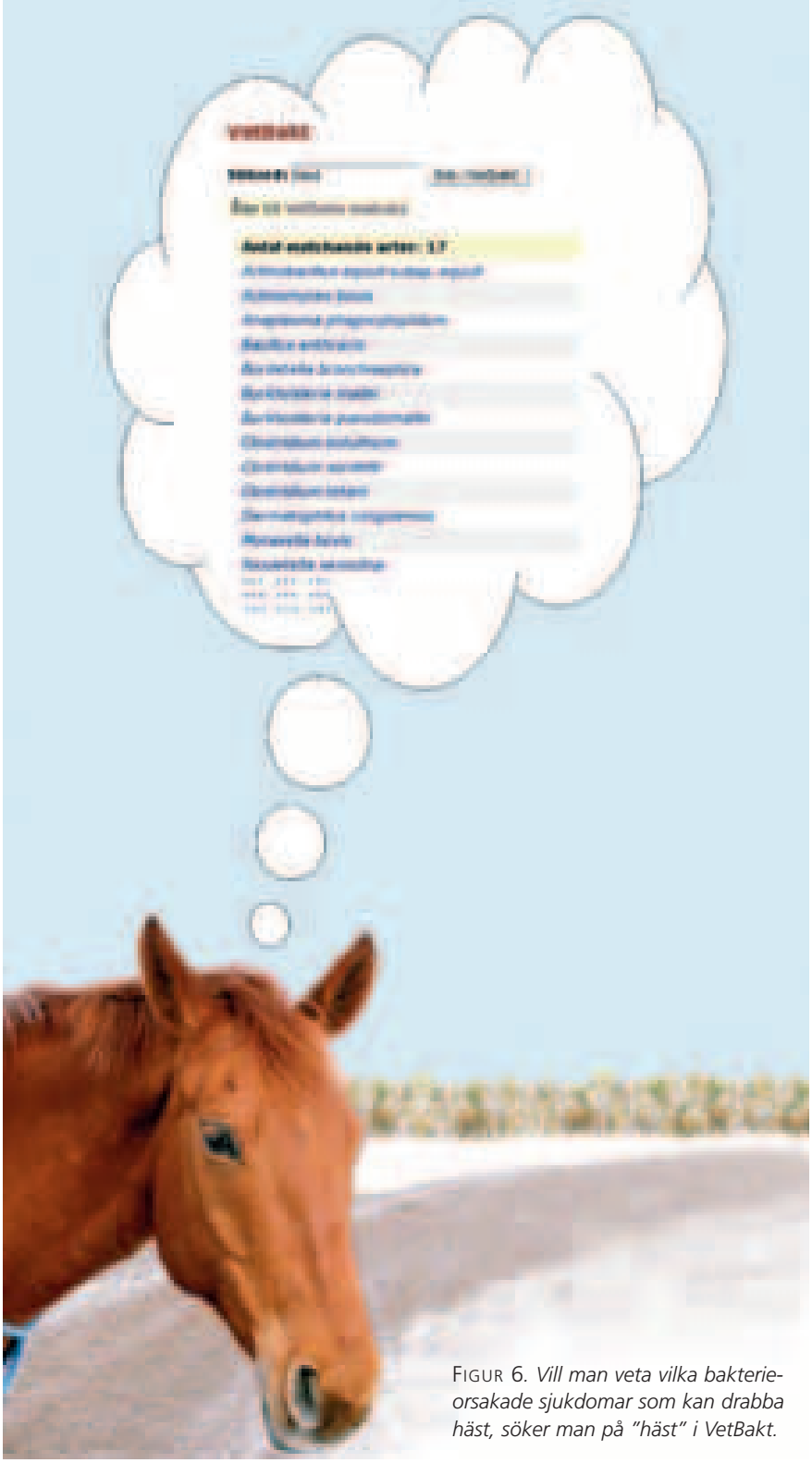

FIGUR 6. *Vill man veta vilka bakterieorsakade sjukdomar som kan drabba häst, söker man på ”häst” i VetBakt.*

Ibland sker namnbyte på bakterier (1) och i VetBakt kan man hitta både gamla och aktuella namn på en viss bakterieart. Både mikro- och makromorfologi (det vill säga utseende i mikroskop och koloniutseende) samt biokemiska egenskaper finns beskrivna. Information om sjukdomar och värddjur finns också med i VetBakt även om informationen ännu inte är fullständig. För att göra ➤

➤ VetBakt mer användbar har vi lagt in information om accessionsnummer till 16S rRNA-sekvenser och helgenomsekvenser i databasen GenBank (www.ncbi.nlm.nih.gov). Detta innebär att man lätt kan gå vidare och hitta dessa sekvenser i GenBank.

HUR SÖKER MAN I VETBAKT?

Det går att göra sökningar i VetBakt (Tabell 1) och hitta t ex de bakterier som orsakar en viss sjukdom. Sjukdomsnamnen finns även angivna på engelska. Man kan söka på ett familjenamn, exempelvis *Enterobacteriaceae,* och få upp en lista på de medlemmar som finns med i databasen. Även äldre bakterienamn är sökbara och det går att ta reda på vad en viss bakterie bör heta idag. Om man söker på ordet ”foto”, får man upp en lista på alla bakterier som det finns bilder på.

Än så länge saknas det fortfarande information under vissa fält i en del av posterna, men vi arbetar kontinuerligt med att uppdatera VetBakt och på startsidan (Figur 3) kan man bland annat se vilka bakteriearter som senast uppdaterades. Om man klickar på ”Visa fler rader” får man upp en lista på de mest besökta bakteriesidorna under de senaste sju dagarna. Vi räknar med att göra större uppdateringar av VetBakt inför varje kursstart och inför nästa kursstart ska sökfunktionen förbättras.

HUR KOMMER VETBAKT ATT UTVECKLAS?

VetBakt kommer aldrig att bli färdigutvecklad, men vi hoppas kunna göra många förbättringar under det närmaste året. Ett mål är att det ska finnas cirka tre litteraturreferenser till varje bakterieart. Vi försöker välja ut lämpliga artiklar från Svensk Veterinärtidning, översiktsartiklar från internationella tidskrifter och relevanta avhandlingar från SLU och andra universitet. Om avhandlingarna finns med i databasen Epsilon vid SLU, ges en direktlänk till den i VetBakt. Vi arbetar för närvarande med att framställa ett bildmaterial till VetBakt och målet är att ha med bilder av både mikro- och makromorfologi för varje bakterieart. Än så länge finns det bara makromorfologiska bilder på cirka 30 bakteriearter (Figur 7). Sökfunktionen i VetBakt är relativt primitiv, men vi räknar med att kunna förbättra den inför nästa större uppgradering. Det är också viktigt för oss att komplettera de fält där information saknas och detta har hög prioritet. Vi kommer på sikt att lägga in fler bakteriearter och målet är att ha med cirka 200 arter med information om deras betydelse i Sverige, Europa och andra länder. Vi kommer att illustrera VetBakt med så kallade fylogenetiska träd (1), som visar hur de ingående bakterierna är besläktade med

Tabell 1. Söktips i databasen VetBakt (www.vetbakt.se).

Exempel på söktermer	Resultatlista[1]
abort	Bakterier som orsakar abort.
aerob	Bakterier som har aerob metabolism.
anmälningspliktig	Bakterier som orsakar anmälningspliktiga sjukdomar.
bovis	Bakterier som i sitt namn innehåller ordet *bovis*.
enterobacteriaceae	Medlemmar av familjen *Enterobacteriaceae*.
foto	Bakterier som det finns bilder på.
g-	Gram-negativa bakterier.
häst	Bakterier som orsakar sjukdom hos häst (Figur 6).
rörlig	Rörliga bakterier.
sporbildare	Sporbildande bakterier.
stav	Stavformade bakterier.
+/–	Bakterier som är katalas-positiva och oxidas-negativa.

[1] *Resultatlistorna innehåller endast de bakteriearter och underarter som finns med i databasen. Eftersom VetBakt är ofullständig i vissa avseenden, händer det att listorna blir ofullständiga. Än så länge kan man bara söka på en sökterm (del av ord eller en exakt fras), men sökfunktionen i VetBakt kommer att förbättras.*

Figur 7. *Makromorfologi (koloniutseende) av* Salmonella enterica *subsp* enterica *från VetBakt. Bilderna i databasen får användas för icke-kommersiellt bruk under förutsättning att källan anges (www.vetbakt.se och fotografens namn).*

varandra. Genom att klicka på en viss bakterieart ska man kunna få upp ett fylogenetiskt träd med bakterien i fråga och dess närmaste släktingar.

FRAMTIDSVISION

Vi hoppas på att så småningom kunna släppa en engelsk version av VetBakt och i framtiden vill vi försöka koppla VetBakt till ett system för problembaserad undervisning.

Det är viktigt med återkoppling från användare för att kunna göra VetBakt så bra som möjligt. Vi hoppas att denna artikel ska inspirera till ökad användning av VetBakt och synpunkter från alla läsare av Svensk Veterinärtidning mottages tacksamt. Man kan använda sig av kontaktformuläret i VetBakt eller skriva ett e-brev till karl-erik.johansson@bvf.slu.se. Hör av dig och berätta hur vi kan göra VetBakt mer användbar för just dig.

TACK

Ett varmt tack till alla de personer, vid Institutionen för biomedicin och veterinär folkhälsovetenskap, SLU och Statens Veterinärmedicinska Anstalt, som har bidragit med information till databasen och till de veterinärstudenter, som har kommit med värdefulla synpunkter på VetBakt.

SUMMARY

VetBakt – a useful public database on the Internet

VetBakt is a public database (www.vetbakt.se), which at present contains information about 132 bacterial species belonging to 58 different genera. In the database, there are about 50 references to the literature and 30 pictures of bacterial colonies. The bacteria in the database are primarily of interest in veterinary medicine and information about, among other things, classification, etymology, metabolism, host animal, diseases and DNA sequences can be retrieved. An English version of VetBakt is planned.

Referenser

1. Johansson K-E, Pringle M, Jansson D, Tamm S, Råsbäck T & Fellström C. Bakteriers taxonomi och fylogeni – eller varför byta namn på bakterier? Svensk VetTidn, 2007, 59, 2, 11–19.

***KARL-ERIK JOHANSSON,** professor, Avdelningen för bakteriologi och livsmedelssäkerhet, Institutionen för biomedicin och veterinär folkhälsovetenskap, Sveriges Lantbruksuniversitet, Box 7009, 750 07 Uppsala och Avdelning för bakteriologi, Statens Veterinärmedicinska Anstalt, 751 89 Uppsala.

MÄRIT PRINGLE, leg veterinär, VMD, Avdelningen för bakteriologi och livsmedelssäkerhet, Institutionen för biomedicin och veterinär folkhälsovetenskap, Sveriges Lantbruksuniversitet, Box 7009, 750 07 Uppsala.

STAFFAN TAMM, fil dr, Avdelning för vetenskap och kvalitet, Statens Veterinärmedicinska Anstalt, 751 89 Uppsala.

HIPRACIN, oxytocinpreparat i ny storförpackning* (10 x 50ml), ger lägre pris för varje behandling! Även till häst, hund och ko!

*(Finns också i: 10 x 10 ml och 10 x 10 x 10 ml).

Marknadsförs av NORDVACC AB
Tel: 08-449 46 50
E-mail: vet@nordvacc.se

Box 112, 129 22 Hägersten.
Fax: 08-449 46 56.
Hemsida: www.nordvacc.se

månadens epiztel

Månadens epiztel handlar till största del om ett nytt övervakningsprogram för CWD – en TSE-sjukdom som drabbar vissa hjortdjur. Epizteln är ett samarbete mellan SVA och Jordbruksverket och är i det här numret sammanställd av Jens Norberg, SVA och Jessica Dahlberg, Jordbruksverket.

ÖVERVAKNINGSPROGRAM FÖR CWD

Ett övervakningsprogram för Chronic Wasting Disease (CWD) kommer att starta under året. CWD är en TSE-sjukdom som drabbar vissa hjortdjur. Sjukdomen finns i Nordamerika, i större utsträckning hos tre arter av hjortdjur (vitsvanshjort, kronhjort och åsnehjort). I USA har man även påvisat två fall hos älg som har blivit naturligt infekterade med CWD. Sjukdomen smittar från djur till djur och finns kvar i miljön under lång tid.

Man vet väldigt lite om i vilken omfattning levande hjortdjur (Cervidae) har importerats från Nordamerika till Europa och om sjukdomen förekommer här. Därför har EU nu beslutat att kräva en tidsbegränsad övervakning av CWD bland alla hjortdjur som förekommer inom den Europeiska unionen. Övervakningen kommer att ske under hela 2007 och även under jaktsäsongen 2007/2008.

I det tidiga stadiet av sjukdomen kan man inte se några kliniska tecken, men i senare stadier magrar djuren av, dricker mycket, reagerar inte på stimuli och kan få avvikande hornutveckling med mera. Riskgrupperna är djur med kliniska sjukdomstecken, trafikdöda djur, självdöda djur samt importdjur. Samtliga djur som provtas inom övervakningsprogrammet ska vara över 18 månader. Erfarenheter från Nordamerika visar att äldre handjur är mest intressanta från provtagningssynpunkt, men även hondjur kommer att ingå i övervakningen.

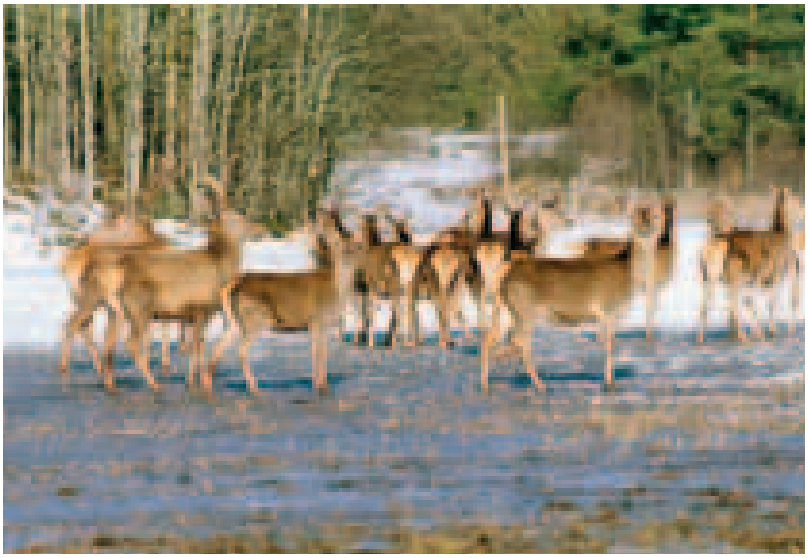

Foto: Bengt Ekberg, SVA.

CWD är en TSE-sjukdom som drabbar vissa hjortdjur. En övervakning av CWD kommer att ske under 2007 bland alla hjortdjur som förekommer inom den Europeiska unionen.

Den svenska övervakningen är inriktad på riskgrupperna. Totalt kommer mellan 195 och 245 djur att undersökas. Målet är att kunna undersöka cirka 50 älgar, 50–100 rådjur, fem vilda kronhjortar, 20 vilda dovhjortar, 20 hägnade kron- och dovhjortar samt 50 renar.

UNDERSÖKNING AV AGGRESSIV KATT

I början av mars undersöktes vid SVA en ung utekatt för att rabies skulle kunna uteslutas

som möjlig diagnos. Katten hade plötsligt fått anfallsliknande beteendeförändringar med aggressivitet, salivering och ökad aptit med i symtombilden. Katten svarade inte på fenemalbehandling och avlivades tredje dagen efter att symtomen började. Den hade då bitit sin ägare och kontakt var tagen med infektionsläkare. Postexpositionsprofylax påbörjades i avvaktan på analysresultatet, vilket var negativt. Någon förklaring till symtomen har inte kunnat fastställas. ■

■ ■ Telefonnumret till SVAs epizootologjour är 018-67 40 01.

■ ■ Detta nummer kan enbart användas då SVAs växel är stängd, d v s utanför ordinarie arbetstid. Epizootijouren ger råd och hjälp till veterinärer vid misstanke om epizootisjukdom. Provsvar eller allmänna råd kan inte ges på detta nummer.

AVFs Representantskapsmöte behöver delegater

Du som är medlem i Anställda Veterinärers Förening (AVF) – ta chansen att påverka din förening! Nominera dig själv eller någon annan du litar på till AVFs andra Representantskapsmöte!

AVF ska i oktober 2007 hålla Representantskapsmöte (RM). Valprocessen börjar med nomineringar till de 20 delegatplatserna. Nomineringar sker den 19 april till 27 maj. RM väljer ny styrelse, bestämmer om verksamheten, drar upp riktlinjer för förhandlingsarbetet m m.

Representantskapsmötet är indelat i 5 Valkorporationer – VK 1 till VK 5, där antalet anställda styr antalet delegater. Inom de olika valkorporationerna ska i år delegater och reserver väljas enligt nedanstående:

VK 1	anställda vid djursjukhus och -kliniker	4 st
VK 2	statligt anställda distriktsveterinärer inom DVO	3 st
VK 3	statligt anställda besiktningsveterinärer inom BVO	1 st
VK 4	övriga offentligt anställda i stat, kommun, länsstyrelser m m (SJV, SLV, DM, Lst, SLU, SVA, Läkemedelsverket, Miljö- och hälsoskyddsförvaltningarna, m m)	5 st
VK 5	Enskilt anställda (Läkemedelsföretag, husdjursföreningar, m m)	2 st

Lämna dina förslag på delegater, med fullständigt namn och adress, skriftligt eller via e-post till **Valberedningens ordförande Olle Rydell, Kvistgårdsvägen 4, 784 63 Borlänge, olle.rydell@w.lst.se**, tfn 0243-23 90 77, 070-697 73 28. Vi måste också få en yttrande, t ex via e-post, från dem du nominerar att de har accepterat – annars gäller inte nomineringen. Vi vill självklart också veta namnet på dig som nominerar.

När nomineringsperioden är slut kommer vi att lägga ut kandidaterna på AVFs hemsida. Där kommer också **valet att ske elektroniskt från den 7 juni till och med midsommarhelgen den 24 juni, kl 24**. På hemsidan, www.anstallda-veterinarer.se eller via www.svf.se, kan du läsa mer om nomineringar och val.

AVFs styrelse

noterat

Torsten Mörner ny ordförande i Jägareförbundet

Torsten Mörner, veterinär vid Statens Veterinärmedicinska Anstalt och välkänd profil när det gäller vilt och jakt, är nominerad till ny förbundsordförande i Svenska Jägareförbundet. Han kommer att tillträda den 6 maj och efterträder Owe Wiktorin. Torsten Mörner har lång erfarenhet av jakt och har också suttit som Svenska Jägareförbundets länsordförande i Stockholm. Han kommer att på halvtid fortsätta sin tjänst vid Avdelning för vilt, fisk och miljö på SVA.

– Jag tror att det kommer att bli en bra synergieffekt, menar Mörner i ett pressmeddelande den 16 mars. Mina dubbla tjänster kommer att vara positivt för båda parter. Och det ska bli jättekul! ■

Jordbruksverket inrättar ny larmfunktion

Jordbruksverket inrättade den 20 mars en ny samlad larmfunktion som kallas "Tjänsteman i beredskap" (TiB). Funktionen som ger en tydligare kontaktväg in till Jordbruksverket för information om allvarliga händelser, ersätter nu tidigare system för larmmottagning.

Syftet är att särskilt utanför ordinarie kontorstid inrätta en samlad och tydlig kontaktväg in till Jordbruksverket. Den nya larmfunktionen ska ersätta tidigare SOS-funktion för larmning av kärntekniska olyckor, liksom den interna jourberedskapen centralt på verket för allvarliga smittsamma djursjukdomar.

Sedan tidigare har Jordbruksverket en välutvecklad beredskapsorganisation i fält genom distriktsveterinärerna inklusive gränskontrollveterinärerna. Den enhetliga TiB-funktionen bidrar till att ytterligare stärka beredskapen.

– Att ha en samlad funktion för att ta emot och tolka larm kan vara avgörande för hur arbetet med den eventuella krisen sedan lyckas, säger Leif Denneberg, chefveterinär och ordförande i Jordbruksverkets krisledningsgrupp.

Källa: Pressmeddelande från Jordbruksverket den 21 mars. ■

Vilken är din diagnos? – Bilddiagnostik

En häst undersöktes på grund av varierande hälta på vänster framben sedan drygt ett år tillbaka. Fallet är tolkat av Margareta Uhlhorn vid Bilddiagnostiska kliniken, Universitetsdjursjukhuset och inskickat av Helena Pettersson Treffenberg vid Hästkliniken, Universitetsdjursjukhuset och Ove Wattle vid Institutionen för kliniska vetenskaper, SLU.

Connemara, valack, tio år

ANAMNES: Hästen har haft varierande hälta på vänster framben (VF) sedan ett drygt år före besöket. Den hade ett akut skov med kraftig hälta ca sex månader tidigare. Hältan blev bättre efter vila. Klinisk undersökning två månader tidigare visade en initial engradig hälta VF i trav på rakt spår och tvågradig hälta på böjt spår i vänster varv. Visiterömhet uppträder i strålregionen liksom tydlig greppreaktion VF. Tidigare röntgenundersökning av hovben, strålben, kronben och kotben visade lindrig oregelbundenhet av strålbenets flexoryta men i övigt inga påvisbara skelettförändringar. Scintigrafisk skelettundersökning av båda framhovarna var inom normalvariationen. Hästens hälta hade nu förvärrats trots vila och äggsko.

KLINISK UNDERSÖKNING: Initialt 1–2 halt VF i skritt. Hästen vill inte belasta trakterna fullt ut. Nu mer omfattande visiterömhet i strålregionen. Ordinär anestesi släcker hältan liksom vid tidigare undersökningar.

Hästen avlivades på grund av de långvariga och periodvis grava besvären.

MAGNETRESONANSUNDERSÖKNING (MRT): Undersökningen omfattade båda framhovarna och utfördes post mortem. Den utfördes med en 0,3 T utrustning specialkonstruerad för undersökning av stående hästar. Multipla sekvenser och undersökningsplan ingick i undersökningen. Här visas följande från vänster framhov: sagittal T1 3D (Figur 1), dorsal T2* 3D (Figur 2) och transversal T2 FSE (Figur 3) samt transversal STIR (Figur 4).

Hur bedömer du bilderna?

FIGUR 1. *MR-undersökning av vänster framhov, sagittal T1 3D.*

FIGUR 2. *MR-undersökning av vänster framhov, dorsal T2* 3D (medialt till vänster, lateralt till höger).*

SVAR SE SIDAN 56

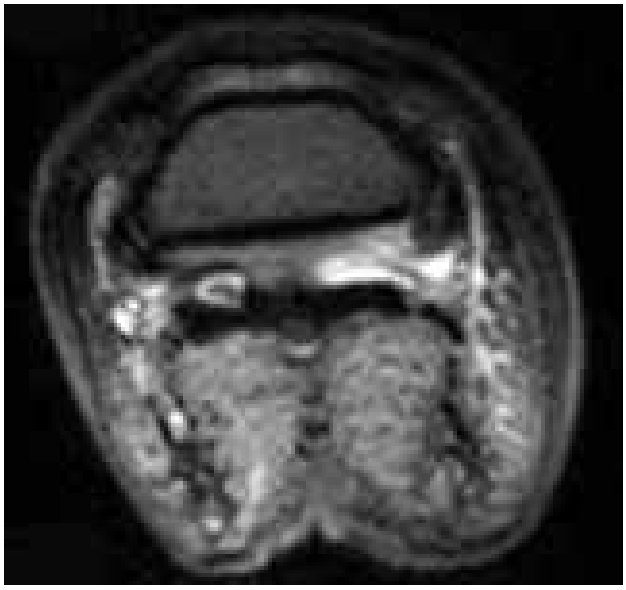

FIGUR 3. *MR-undersökning av vänster framhov, transversal T2 FSE (medialt till vänster, lateralt till höger, dorsalt uppåt i bild).*

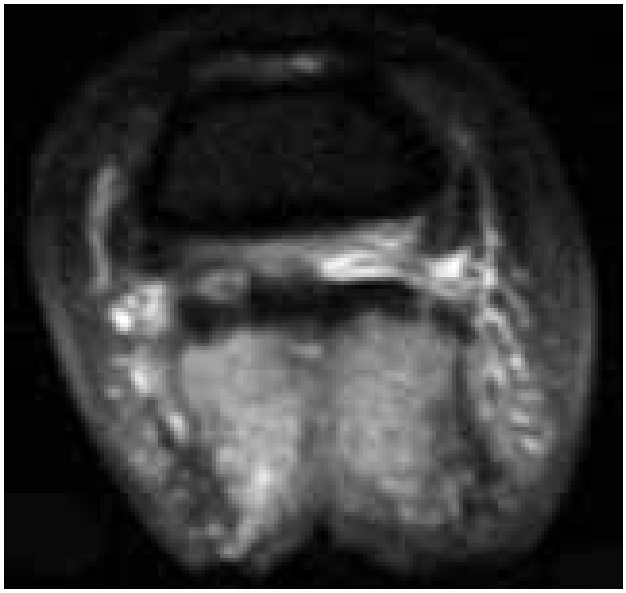

FIGUR 4. *MR-undersökning av vänster framhov, transversal STIR (medialt till vänster, lateralt till höger, dorsalt uppåt i bild).*

Djurskyddsproblem vid svenska gränskontroller

TEXT OCH BILD: JOHAN BECK-FRIIS

Tullpersonalen vid Arlandas inpasseringskontroll kontaktade i början av året veterinärtidningen, och uttryckte oro över förhållandena vid införsel av sällskapsdjur till Sverige. De djur som inte har sina handlingar i ordning hamnar i ett byråkratiskt och djurskyddsmässigt skymningsland, där ingen myndighet vill ta ansvaret.

I dagsläget är det Tullverkets personal som sköter kontrollen av alla sällskapsdjur som förs in i Sverige. Ulf Ek inspekterar uppgifterna i ett spanskt hundpass.

I dagsläget är det Tullverkets personal som sköter kontrollen av alla sällskapsdjur som förs in i Sverige. Det är på Arlanda flygplats och vid Öresundsbron som tullen har bemanning dygnet runt, vid övriga gränspassager sker kontrollen mer sällan och ibland bara stickprovsmässigt. Arlanda är dock en av landets mest använda gränsövergångar, och tullpersonalen där har en god bild av de problem som kan uppstå vid införsel av sällskapsdjur.

Detta var anledningen till att tullinspektör Ulf Ek vid Arlandatullens ”red point” kontaktade veterinärtidningen i början av året. Tullpersonalen ser en allt stridare ström av sällskapsdjur som tas in i landet, och med dem ökande djurskyddsmässiga problem. Bara under januari 2007 passerade över 200 djur Arlandas tullfilter för passagerare, och ytterligare ett antal togs in som fraktgods via fraktterminaler. Av de djur som togs in som passagerargods i januari uppfyllde tolv inte gällande införselbestämmelser. Här börjar problemen för både djur, djurägare och tullpersonal.

OMFATTANDE TULLKONTROLL

De flesta djur som passerar tullen på Arlanda är hundar. Den inspektion som personalen vid tullfiltret gör är kontroll av hundens ID-märkning, kontroll av hundpasset vad gäller rabiesvaccinering och intyg för antikroppstest samt kontroll om hunden är avmaskad i rätt tid och i så fall med ett godkänt preparat. De tulltjänstemän som klarerar fraktgods gör en dokumentkontroll, för att se att införselvillkoren är uppfyllda. Mera sällan har man där möjlighet att göra en fysisk kontroll av djuren och läsa av ID-nummer på deras mikrochips.

Om någon del av kontrollen inte stämmer ska tullpersonalen tillkalla veterinär för att få instruktioner. Det kan handla om allt från ofullständigt ifyllda dokument till djur utan ID-märkning. Under kontorstid löses vissa problem genom ett telefonsamtal till Jordbruksverket, som får fatta beslut om lämpliga åtgärder. Under kvällar, nätter och helger måste dock tullpersonal och djurägare vänta på att en gränsveterinär eller distriktsveterinär kommer till ➤

ID-kontrollen är en viktig del av tullens tillsynsuppgifter vid införsel av hund. Göran Nilsson läser av mikrochipet på Monica Almqvists hund, som just kommit av planet från Malaga.

➤ Arlanda. Många av de ”problemhundar” som påträffas kommer just med budgetflyg under obekväma arbetstider, varför situationen uppstår relativt ofta.

DJURSKYDDSPROBLEM

Under väntan på veterinär och ibland efter veterinärens beslut om åtgärd, får hundarna inte tas ur sina burar av smittskyddsskäl. Vissa hundar har i det stadiet redan transporterats i 15–20 timmar, och buren är full av avföring och urin. Trots att situationen uppträder allt oftare, finns idag ingen lokal på Arlanda där hundar i ”ingenmansland” kan rastas och skötas.

– Detta är ett moraliskt dilemma för oss, säger tullinspektörerna Göran Nilsson och Ulf Ek vid Arlandatullen. Vi ser att hundarna mår dåligt, men har ingenstans att släppa ut dem och låta djurägaren sköta dem, fortsätter de. Tidigare fanns Manlötens karantän i närheten av Arlanda som en nödlösning, men den stängdes för ca ett år sedan. Ändå har karantänens ägare ställt upp ibland när det varit kris, och man planerar att åter öppna till sommaren. Men i dagsläget ligger landets enda officiellt öppna karantän utanför Linköping.

Ett exempel Göran Nilsson nämner är en hund som kom från USA, men saknade ID-märkning. Hunden hade redan flugit över Atlanten till Sverige, och tvingades sitta i sin stängda bur i många timmar i väntan på nästa långflygning tillbaka till USA.

SMITTSKYDDSPROBLEM

Den vanligaste bristen som tullpersonalen upptäcker är att hunden eller katten inte är avmaskad, eller avmaskad för tidigt innan avfärd. Enligt gällande regler ska avmaskningen vara gjord i utförsellandet, men ibland kan Jordbruksverket ge tillstånd till avmaskning i tulltjänstemannens närvaro, för att djuret inte ska fastna vid gränsen. Djurägaren måste då hinna till flygplatsapoteket innan det stänger, där man oftast har godkända maskmedel för hund och katt. Om inte denna nödavmaskning kan ske av någon anledning måste djuret vänta på att djurägaren skaffar fram lämpligt preparat. Åter märks vid dessa tillfällen avsaknaden av en adekvat lokal att placera djuret i.

Ett mer alarmerande problem visar Göran Nilsson prov på. När en djurägare som kom från Spanien nyligen fick sina papper kontrollerade, upptäckte tullpersonalen ett misstänkt ”in blanco”-stämplat rabiesvaccinationsintyg som förts in i hundpasset. Här var det bara för djurägaren att fylla i lämpligt vaccinationsdatum, veterinärstämpeln och

MEDINOR

Vi finns på Ve-TA dagarna i Åre 20–22 april 2007

Labkunskap är huvudsaken!

Medinor AB • Box 1215 • 181 24 LIDINGÖ • Tel 08-544 812 00 • www.medinor.se

veterinärens underskrift fanns redan på plats. En kopia av hundpasset är nu skickat till Jordbruksverket för utredning, men Arlandatullen undrar hur många av de kontrollerade intygen som kommit till på det sättet.

INGEN VILL TA ANSVAR

Ett återkommande irritationsmoment hos Arlandas tullpersonal är att ingen myndighet verkar vilja ta fullt ansvar för införselproblemen. De tre huvudaktörerna är flygbolagen, Luftfartsverket och Jordbruksverket, men här bollar man problemställningen mellan sig som en het potatis. För att försöka reda ut de värsta knutarna har nu Länsstyrelsen i Stockholm börjat agera. Dess engagemang beror på att Länsstyrelsen övertagit den lokala djurskyddstillsynen på Arlanda efter begäran från Sigtuna kommun. Biträdande länsveterinär Lillemor Wodmar utreder frågan, och jobbar på att i första hand få till en lokal där väntande djur kan ges nödvändig skötsel.

Nyligen upptäckte tullpersonalen ett misstänkt "in blanco"-stämplat rabiesvaccinationsintyg som förts in i hundpasset. Göran Nilsson visar upp en kopia av stämpeln.

– Problem uppstår när hundar som kommer som passagerargods måste vänta på grund av transit eller ofullständiga papper, säger Lillemor Wodmar. Dessa djur blir sittandes i sina burar i ➤

Royal Canin och Boehringer Ingelheim inbjuder till informationskväll med temat:

Obesity in Pets

Föreläsare är Alex Gerritsen, BVSc Royal Canin Senior Lecturer in Small Animal Medicine
RCVS & European Specialist in Small Animal Medicine
Department of Veterinary Clinical Sciences
University of Liverpool, Small Animal Teaching Hospital

Boehringer Ingelheim och Royal Canin kommer att informera om nya hjälpmedel för bantning av hund.

- Tisdag 8 maj Stockholm Scandic Sollentuna
- Onsdag 9 maj Lund Scandic Star
- Torsdag 10 maj Göteborg Scandic Backaplan

Vi börjar kvällen klockan 18:00 med en hälsosam buffé.
Föreläsningarna börjar klockan 19:00. Kvällen avslutas runt klockan 21:30.
Begränsat antal platser, sista anmälningsdag 30 april (till Royal Canin).
Du kan även anmäla dig via e-post vetinfo@royalcanin.se
eller fax: 031-742 42 60 alt. telefon: 031-742 42 63.
En bekräftelse kommer per postlåda post.

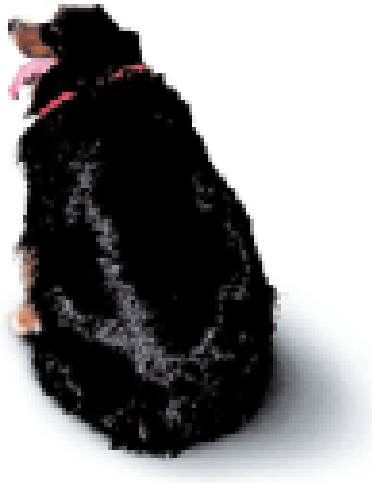

Väl mött!

ROYAL CANIN

Boehringer Ingelheim

Monica Almqvist får åka vidare med sina två hundar. Göran Nilsson och Ulf Ek konstaterar att alla papper är i ordning och att hundarna är i god form.

➤ bagagehallen, då de inte kan släppas ut av risk att smitta tullens arbetshundar.

Ett isolerat hundrum ska dock byggas i anslutning till tullfiltret på terminal 5 och 2 på Arlanda, enligt Lillemor Wodmar. Här ska djurägare kunna ta ut och rasta transitdjur och djur som inte har korrekta införselhandlingar. Man planerar ett rastområde inomhus med strömedel på golvet, och möjlighet att tvätta burar och djur från avföring. Luftfartsverket är ansvarigt för bygget och ritningar finns, men projektet som skulle ha startat tidigare i år är ännu inte påbörjat.

SAMARBETE MED SLU PLANERAS

Möjligheten att snabbt få ut en veterinär till problemdjur vid gränskontrollen är nästa steg som Lillemor Wodmar jobbar med. Arlanda har en egen gränsveterinär, som dock främst ansvarar för införsel av djur från ”tredje land”, dvs utanför EU. Under obekväm arbetstid ringer man idag till distriktsveterinärstationen i Finsta, som ligger drygt fyra mil bort. Tanken är nu att gränsveterinären ska få ansvar för alla djur som kommer till Arlanda, både EU-djur och tredjelandsdjur. Avtal är träffat med den ambulatoriska kliniken på SLU, Uppsala, som ska sköta gränsveterinärarbetet med en veterinär på plats under dagtid och snabbt kunna rycka ut under obekväm arbets-

SLU

KURS I
ARTIFICIELL INSEMINATION AV HUND

Tid:	28 maj till 1 juni 2007
Plats:	Klinikcentrum, SLU, Ultuna, Uppsala
Målgrupp:	Veterinärer med särskilt intresse för hundreproduktion som önskar bedriva artificiell insemination på hund.
Förkunskaper:	De sökande bör ha gått kursen i fertilitetsutredning hund och katt vid SLU eller motsvarande kurser på annat håll.
Antal deltagare:	Max 15 deltagare (minst 8)
Kursavgift:	12 000 kr (exkl. lunch)
Arrangör:	Institutionen för kliniska vetenskaper, SLU
Anmälan:	E-post: Eva.Axner@kv.slu.se, **senast 27/4 2007**. Intyg över genomgångna kurser och eventuella övriga meriter som önskas framhållas bifogas anmälan, postadress: Eva Axnér, Institutionen för kliniska vetenskaper, SLU, Box 7054, 750 07 Uppsala.
Övrig info:	Kan fås av Eva Axnér, telefon 018-67 21 81.

tid. Om allt går som planerat ska detta samarbete starta under försommaren i år.

Det är också tänkt att ett nytt rum för gränsveterinärkontrollen ska byggas, men intensiva diskussioner pågår om var det ska ligga. Även här uppstår enligt Lillemor Wodmar djurskyddsproblem, vid införsel av t ex laboratoriedjur och akvariefisk. Många av de transportbolag som lastar av flygplanen följer inte gällande regler eller hanterar djuren ovarsamt. Det har hänt att djur skadats eller dött på väg till gränsveterinärkontrollen, på grund av ovarsam hantering eller att burarna placeras utomhus i stark hetta eller sträng kyla. Återigen är flera aktörer inblandade i denna djurhantering, men enligt Live Animal Regulations (den internationella flygstandarden), är det flygbolagen som är ansvariga för flygplatstransporterna med levande djur.

MÅNGA DJURSKYDDSMÄSSIGA PROBLEM

Uppenbarligen finns många djurskyddsmässiga problem att ta tag i vid den allt mer omfattande införseln av djur över landets gränser. Även om problemen är störst på Arlanda, uppstår motsvarande situationer på Landvetters flygplats utanför Göteborg, enligt både tullpersonal och veterinärer. Tullens bristande resurser och inblandade myndigheters och företags svaga vilja att kännas vid något ansvar, gör att situationen endast långsamt förbättras. Förhoppningsvis kan Länsstyrelsens i Stockholms län satsning på att bevaka djurskyddet vid Arlandas gränspassager driva på utvecklingen i en positiv riktning. Veterinärtidningen kommer att fortsätta bevaka frågan. ■

Ny tjänst – ny lön – nya anställningsvillkor?

Om du står i begrepp att byta arbete eller om du skall tillträda din första tjänst **kontakta förbundskansliet** för rådgivning innan du träffar avtal om anställningen.
Ring Amelie Lothigius, 08-545 558 26 eller Anders Lefrell, 08-545 558 25.

Upprop

Hjärtan från newfoundlands-hundar behövs

I ett samarbetsprojekt mellan forskare vid SLU och Broad Institute i Cambridge, USA, söker man efter den genförändring som orsakar dilaterad kardiomyopati hos newfoundlandshundar. För att studien ska kunna slutföras behövs dock mer kliniskt material, och författaren vädjar nu till praktiserande veterinärer om hjälp.

Dilaterad kardiomyopati (DCM) är en vanlig sjukdom i hjärtmuskeln hos hundar. Den leder vanligen till hjärtsvikt, vilket oftast leder till att hunden dör inom något till några år. DCM är speciellt vanlig hos newfoundlandshundar och undertecknad har sedan 15–20 år studerat denna sjukdom.

Jag har under många år samlat material från hjärtmuskeln hos DCM-sjuka hundar. Det visar sig att detta material sannolikt kommer att kunna användas för att leta efter genen som orsakar DCM hos newfoundlandshundar. Vi har nu möjlighet att i samarbete med forskare vid SLU, Uppsala och den välrenommerade genetikern Kerstin Lindblad-Toh, Broad Institute i Cambridge, USA, använda newfoundlandshundarna för att söka efter den genförändring som orsakar DCM.

FOTO: LEN TILLIM

Dilaterad kardiomyopati är speciellt vanlig hos newfoundlandshundar, men genom att kartlägga bakomliggande genförändring kan sjukdomen bekämpas effektivare.

Det som krävs för att Kerstin Lindblad-Toh ska kunna påbörja arbetet med materialet är att det är väldefinierat och tillräckligt stort för att ge ett adekvat svar på frågeställningen. Tillräckligt stort innebär i detta sammanhang i storleksordningen 50 sjuka individer och 50 friska individer. Materialet är väldefinierat då vi har den stora fördelen att säkert kunna klassificera hundarna som sjuka eller friska med en väletablerad histologisk undersökning av hjärtvävnaden. Det som avgör om hunden är sjuk eller frisk i detta sammanhang är förekomst eller frånvaro av så kallade ”wavy fibers” i hjärtmuskeln. Av detta skäl är det nödvändigt att hela hjärtat undersöks av en patolog (i detta fall professor Lennart Jönsson).

Sällskapet för Veterinärmedicinsk Forskning

Årsmöte den 26 april kl. 14.00 i VMFs Kårhus

I samband med årsmötet framförs presentationer av några av förra årets mottagare av medel ur Ivar och Elsa Sandbergs stipendiefond:

Claes Fellström: ”Kan grisgårdar trikinfriförklaras?”
Frederik Widén: ”Hepatitis E virus – betydelse för människor och grisar, detektionsmetoder och förekomst hos svenska grisar”

Se även Sällskapets hemsida: www.vetmedforsk.se

Gamla, nya och blivande medlemmar hälsas hjärtligt välkomna!
Parasitfritt sushi-mingel!

TACKSAM FÖR HJÄLP

För närvarande finns material från 51 sjuka hundar och 35 friska kontroller. Med friska kontroller menas alla hundar som inte har DCM. Dessa hundar får alltså ha vilka andra sjukdomar som helst.

Anledningen till detta upprop är att jag skulle vara oändligt tacksam om veterinärer som avlivar eller mottar döda newfoundlandshundar kontaktar mig för diskussion om hur vi skulle kunna få hjärtat till patologisk undersökning. Det är viktigt att veta att hundarna bör läggas i kylförvaring snarast efter döden, men inte frysas eftersom frysning omöjliggör histopatologisk diagnos. Det är också viktigt att EDTA-blodprov för den genetiska studien tas från hundarna.

Med förhoppning om gott samarbete,

ANNA TIDHOLM,
VMD, överveterinär vid Djursjukhuset Albano.
Tel arbete: 08-505 30 456.
Tel hem: 08-80 14 04.
Mobil: 070-694 85 15.

FVF
företagande veterinärers förening

PROGRAM

i samband med

stämman den 5 maj 2007

10.00 Guidning
bland stallarna på Flyinge

11.00 Lunch
serveras i chefsbostaden

12.00 Information om Företagarna
Sten Hermannsson, 2:e vice ordförande i Företagarna

13.00 FVFs årsstämma börjar

15.00 Kaffe
med tillfälle till diskussion

Förhandsanmälan för de som vill äta lunch görs **senast den 2 maj** till:

Marianne Lundquist
Sveriges Veterinärförbund
Box 12 079, 112 94 Stockholm
08-545 558 27
marianne.lundquist@svf.se

Hjärtligt välkomna!

Styrelsen FVF

FVF
företagande veterinärers förening

ÅRSSTÄMMA

Medlemmarna i FVF kallas härmed till årsstämma
lördagen den 5 maj 2007, kl 13.00
på Flyinge Kungsgård, Flyinge

Förslag till dagordning

1. Val av ordförande på stämman
2. Anmälan av protokollförare
3. Godkännande av röstlängd
4. Val av två protokolljusterare, tillika rösträknare
5. Fråga om stämman utlysts i behörig ordning
6. Godkännande av föredragningslistan
7. Styrelsens redovisningshandlingar för det senaste räkenskapsåret
8. Revisorns berättelse
9. Beslut om fastställelse av resultat- och balansräkning
10. Beslut om dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
11. Beslut om ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter
12. Bestämmande av ersättning till styrelsens ledamöter, revisorn och valberedningens ledamöter
13. Val av styrelseledamöter och eventuell styrelsesuppleant
14. Val av revisor och eventuell revisorsuppleant
15. Verksamhetsberättelser från permanenta utskott
16. Tillsättande och/eller avslutande av permanenta utskott
17. Information om ekonomin nästkommande år
18. Verksamhetsplan för nästkommande år
19. Fastställande av medlemsavgifter
20. Val av valberedning om tre personer, sammankallande för två år, övriga för ett år
21. Behandling av inkomna motioner
22. Övriga ärenden som enligt lag kan förekomma på stämman
23. Stämmans avslutande

Motioner skall enligt stadgarna vara FVF, c/o SVF, Box 12709, 112 94 Stockholm tillhanda **senast tre veckor före stämman**.

Stockholm i mars 2007
Styrelsen
FVF

Felaktig förlossningshjälp och avlivning av ko

En djurägare anmälde veterinär XX för felbehandling i samband med en svår förlossning hos en kviga, men veterinären bestred anmälan.

ansvarsärende

DJURÄGARENS ANFÖRANDE

Djurägaren hade en charolaiskviga som skulle kalva en söndag. Han konstaterade att det var ett felläge eftersom huvudet men inga framben kändes. Han ringde jourhavande veterinär XX och förklarade läget för honom. Veterinären sade att djurägaren skulle spruta kon med Partoxin (som fanns hemma på gården) för att kalvningen skulle underlättas. Djurägaren sade då själv att det kunde de inte göra då det handlade om ett felläge, vilket XX höll med om.

Eftersom resan till gården skulle ta veterinären cirka en och en halv timme började djurägaren försöka få ut kalven själv. Han fick under den tiden ett meddelande på sin mobil där veterinären ordinerade att han skulle spruta Partoxin för att få igång kalvningen. De sprutade aldrig Partoxin då de ansåg att det var en felaktig åtgärd.

När veterinär XX kom fortsatte han att rätta kalven. Han lyckades få fram båda frambenen men istället försvann huvudet. Veterinären och djurägarens egen personal turades om att försöka rätta kalven men det lyckades inte att samtidigt få huvud och framben att ligga rätt. Vid ett par tillfällen beordrade XX dem att försöka dra samtidigt. Djurägaren och personalen fick avbryta dragandet då de förstod att det var omöjligt att kunna dra ut kalven om inte huvudet och frambenen låg i rätt läge. De var då tre personer som drog. Efter cirka två timmar förstod de att de inte skulle kunna få ut kalven. Eftersom veterinär XX tyckte att kalven fortfarande levde beslutade de att försöka göra ett kejsarsnitt sedan kvigan avlivats.

Djurägaren sade att han inte ville skjuta kvigan utan det fick XX göra själv i så fall. Veterinären tycke det var i sin ordning och hade en bultpistol i bilen. När han hade tagit fram bultpistolen visste han inte hur den fungerade utan djurägaren fick visa veterinären hur man laddar den samt hur den fungerar. Djurägaren insåg att han var tvungen att vara med och planera hur det skulle göras. Han frågade därför om veterinären skulle sticka kvigan efter det att han hade skjutit. Anledningen till att djurägaren frågade var om det påverkade kalvens chanser att överleva om man inte gjorde det. Svaret han fick var att om de inte skulle ta vara på köttet behövde man inte avbloda djuret. Djurägaren förklarade då för veterinär XX att bultpistolen endast bedövar. XX svarade på ett nonchalant sätt att det väl räckte med bedövning.

Innan de började frågade djurägaren XX om han var säker på var han skulle skjuta kvigan. XX svepte med handen över kvigans panna och sade att det väl var här någonstans. Djurägaren fick också säga till veterinären att han måste ta med sig flera skott om det första inte skulle träffa rätt. När XX väl sköt det första skottet blev det nästan ingen effekt på kvigan. Den fortsatte att ligga på bröstet och titta rakt fram. Efter ytterligare ett skott reagerade hon mer men fortsatte att hålla huvudet uppe. Djurägaren blev då väldigt upprörd över att veterinären hade missat två skott och sade till honom att nu skärper du dig och ordnar till det här. XX verkade inte visa någon som helst hänsyn för kvigans lidande. Efter varje skott fick djurägaren hjälpa XX att ladda om pistolen eftersom XX inte klarade det.

Det tredje skottet såg ut att träffa rätt och kvigan lade sig på sidan. Veterinär XX började sedan skära upp djuret för att kunna plocka ut kalven. Djurägaren och hans personal noterade att kon reagerade väldigt på smärtan. De påtalade för veterinären att kon inte var död och att de måste skynda sig att få ut kalven. Djurägaren fick skrika åt veterinären att han måste se till att kvigan vara död och att han skulle sticka den för att avblodas. XX gick då fram till halsen och började skära på sidan av halsen. Djurägaren såg att XX inte visste vad han gjorde så han tog kniven och skar ordentligt för att kon skulle avblodas. XX fortsatte att plocka ut kalven men djurägaren såg fortfarande att kvigan andades och reagerade på smärta. Djurägaren sprang efter sin egen bultpistol och mer ammunition för att själv kunna avliva kvigan ordentligt. Han sköt ytterliggare tre skott innan han och hans personal kunde konstatera att kon var död och inte reagerade på blinkreflex. De hade även stuckit henne längre ner i halsen i det så kallade stickhålet.

Under tiden fortsatte XX att skära ut kalven, utan att ta hänsyn till det lidande som han måste ha utsatt kvigan för. Han lyckades få ut kalven men den var död och som djurägaren ser det var den missbildad då lederna var stela. Djurägarens och personalens bedömning var att kalven måste ha varit död innan de ➤

➤ började med kejsarsnittet. Händelsen har polisanmälts.

VETERINÄRENS ANFÖRANDE

Den aktuella dagen fick XX ett telefonsamtal från djurägaren angående en svår kalvning. Han körde dit på en och en halv timme. Besättningen är ganska stor och de har ofta vissa mediciner hemma. XX frågade om fallet och om personalen hade gått in och kontrollerat fostret. XX nämnde, bland annat, sprutning av Partoxin i fall av värksvaghet och om det inte fanns något hinder i fostervägarna.

När han kom till gården stod kvigan upp. Efter tvättning och desinficering undersökte han djuret vaginalt. Det visade sig att det fanns ett levande foster med ett framben och huvudet framme i fostervägarna. XX kunde ta fram det andra frambenet och pumpade in flera liter glidmedel i uterus. Han började dra i kalven med kedjor utan att lyckas. Vid palpering upptäckte han att huvudet hade ändrat läge under dragningen. Personalen och XX försökte rätta till läget genom att lägga kvigan på rygg men utan resultat. Efter cirka två timmar avbröt de arbetet med att rädda kalven och XX rekommenderade djurägaren att avliva kvigan. Han frågade XX om de kunde rädda kalven med kejsarsnitt i samband med avlivningen. XX förklarade för djurägaren om möjligheterna och hur snabbt allt måste gå för att en sådan operation skulle lyckas. De kom överens om att utföra avlivningen med en bultpistol och sedan kejsarsnitta kvigan för att rädda kalven. XX frågade djurägaren om lämpliga knivar för avblodning och snittläggning.

Stallmiljön var varm, XX var trött och svettades mycket i den tjocka rektaliseringsrocken. Bultpistol och skott hämtades från bilen. På grund av utmattning i sina händer kunde XX inte skruva isär bultpistolen för laddning. Hans händer darrade. XX bad djurägaren att hjälpa till med pistolen. Kvigan låg kvar på bröstet. XX sköt ett skott i pannan som troligen inte träffade rätt. Djurägaren började bli upprörd och sade otrevligheter med en kniv i handen. XX blev livrädd och ångestfylld. På andra skottet lade sig kvigan på sidan. Men djurägaren ville ha ett tredje skott då han trodde att kvigan inte var bedövad än. Det blev ett tredje skott. XX satte igång avblodningen genom att öppna halspulsådern med en kniv. Sedan gick han till bukmuskulaturen för att lägga ett snitt och ta ut kalven. Vid snittläggningen blev det vissa bukmuskelreflexer och lokala muskelryckningar. Djurägaren reagerade häftigt och trodde att kvigan fortfarande levde. XX förklarade att sådana reflexer blir kvar under en tid efter avlivningen. XX stod själv mellan benen på den liggande kvigans

kropp och satte snittet. Om kvigan hade varit levande skulle han ha fått en spark. XX tog ut kalven som var död.

JORDBRUKSVERKETS YTTRANDE

I sitt yttrande ansåg Jordbruksverket att veterinär XX agerat försumligt i sin yrkesutövning. Enligt 5 kap 8 § i Djurskyddsmyndighetens föreskrifter och allmänna råd (DFS 2004:12) om hantering av djur vid slakt eller annan avlivning ska djuret skjutas på ett sådant sätt att det omedelbart förlorar medvetandet. Av 16 § i samma föreskrifter framgår att noggrann kontroll ska ske av att medvetslöshet har inträtt. Vidare anges i 6 kap 2 § 1 punkten att avblodning ska ske inom 60 sekunder efter bedövning.

Det är ett absolut minimikrav att en veterinär med nötpraktik ska känna till hur man avlivar en ko. Att som i det föreliggande fallet skjuta flera illa placerade skott med en bultpistol och därefter påbörja avblodning på ett icke fullständigt bedövat djur är helt oacceptabelt. Om XX var så utmattad att han inte kunde hantera avlivningsutrustningen borde han ha sett till att någon annan kunnig person ombesörjde avlivningen. När det gäller ordination av Partoxin anser Jordbruksverket att det är direkt olämpligt att delegera en sådan behandling till djurägaren vid kalvningsproblem, utan föregående undersökning.

ANSVARSNÄMNDENS BEDÖMNING

Såsom Jordbruksverket anfört var det direkt olämpligt av veterinär XX att ordinera Partoxin utan föregående undersökning. XX upplystes dessutom om att kalven låg fel, vilket medförde att ordinationen var klart felaktig. Att kalven låg fel gjorde också att det var felaktigt att försöka dra ut den på det sätt som skedde. XX gjorde sig därefter skyldig till ytterligare en försummelse genom det sätt på vilket han använde bultpistolen. Hans hantering av denna visar enligt nämndens mening att han saknade den för en veterinär med nötpraktik grundläggande kunskapen om hur man avlivar en ko.

Djurägaren har uppgivit att kon var vid medvetande när XX började skära i den. Detta påstående styrks av de smärtreflexer som kon visade genom att röra på bakbenen vid snitten. Även om det kan vara svårt att klart fastställa vilket tillstånd kon befann sig i står det alldeles klart att veterinär XX gjorde sig skyldig till en allvarlig försummelse genom att börja skära utan att först förvissa sig om kons medvetandegrad.

XX har således enligt ansvarsnämndens mening gjort sig skyldig till ett flertal felaktigheter och meddelades därför en disciplinpåföljd i form av en varning.

JOHAN BECK-FRIIS

Betala tillbaka dyra avbetalningskrediter med ett Medlemslån

Är du medlem i facket kan du nu köpa ett Medlemslån i Nordea. Medlemslån efter kreditprövning ges utan krav på säkerhet och med som längst 10 årsbetal.

Räntan per 2007-01-02 är 7,18%. Inga avgifter. (Den effektiva räntan är 7,42% och är beräknad på 100 000 kr och 5 års kredittid.)

Hämta kundmedlemskap det fackliga avtalet. Du kan också söka lånet på www.nordea.se eller per telefon på 0771-22 44 88.

Gör det möjligt

Nordea

Här är avdragen du inte får missa

Deklarationstips 2007

TEXT: ANDERS LEFRELL

Den årliga inkomstdeklarationen börjar nu närma sig för många, och SVT ger som vanligt tips om aktuella avdrag och regler speciellt för veterinärer.

INKOMSTSKATTESYSTEMET

✔ Det finns tre inkomstslag: Inkomst av tjänst, kapital eller näringsverksamhet. Inkomster som inte kan hänföras till dessa är inte skattepliktiga.

✔ Fysiska personer och dödsbon betalar både statlig och kommunal inkomstskatt.

✔ Juridiska personer utom handelsbolag och dödsbon erlägger endast statlig inkomstskatt.

✔ Ett handelsbolags inkomster beskattas hos delägarna.

✔ Inkomstslaget kapital behandlas inte nedan.

DEKLARATIONSFÖRFARANDET

Större delen av de skattskyldiga omfattas av ett förenklat deklarationsförfarande. I månadsskiftet mars–april får de en ifylld deklarationsblankett tillsänt sig för godkännande och undertecknande.

De som deklarerar inkomst av näringsverksamhet, delägare i fåmansföretag och närstående till dessa samt de som inte varit bosatta i Sverige hela inkomståret, undantas dock.

I den förtryckta blankett som sänds till alla berörda skattskyldiga i månadsskiftet mars–april, har skattemyndigheten fyllt i samtliga uppgifter från de kontrolluppgifter, som tidigare har sänts in från olika uppgiftslämnare till såväl den skattskyldige som till skattemyndigheten.

Felaktiga/ofullständiga uppgifter ändras/kompletteras av den skattskyldige. Blanketten undertecknas och ska vara skattemyndigheten tillhanda *senast den 2 maj*. Vissa skattskyldiga kan också deklarera på Internet eller telefon. Detta framgår av en specifikation som du får samtidigt med deklarationsblanketten.

TAXERINGEN

När det gäller taxeringen, dvs vilka inkomster som ska tas upp i deklarationen och vilka avdrag man får göra, bör följande påpekas:

Kostnader för resor mellan bostad och arbetsplats är avdragsgilla endast i den mån de överstiger 7 000 kronor. Avdragsbegränsningen gäller också för motsvarande resa vid beräkning av inkomst av näringsverksamhet. För den som har inkomster både av tjänst och näringsverksamhet avser begränsningen de sammanlagda kostnaderna och i första hand ska avdraget i inkomstslaget tjänst minskas.

Övriga kostnader som täcktes av det tidigare schablonavdraget är avdragsgilla till den del de överstiger 1 000 kronor. Avdragsbegränsningen omfattar dock inte följande kostnader som alltså är avdragsgilla ”från första kronan”:

- ökade levnadskostnader vid tjänsteresa, dubbel bosättning och tillfällig anställning
- kostnader när den privata bilen använts i tjänsten och för annan färdkostnad för resa i tjänsten
- vissa hemresekostnader

Man får inte göra avdrag för SVFs frivilliga grupplivförsäkring, den nya gruppsjukförsäkringen med 90 dagars karens, olycksfallsförsäkringen och barnförsäkringen (kapitalförsäkringar).

Om avdragsrätten är tveksam måste man öppet redovisa vad kostnaderna avser så att skattemyndigheterna har möjlighet att bedöma yrkandets skäligheet. Gör man detta riskerar man inte att drabbas av skattetillägg om taxeringsmyndigheterna bedömer att avdragsrätt inte föreligger.

TRAKTAMENTEN M M

Avdrag för ökade levnadskostnader vid tjänsteresa medges endast om tjänsteresan varit förenad med övernattning utanför den vanliga verksamhetsorten. Med vanlig verksamhetsort menas ett område, vars yttre gräns ligger på ett avstånd av 50 kilometer (närmaste färdväg) från såväl den anställdes tjänsteställe som bostad.

Betalas traktamente ut vid arbete inom det område, som utgör vanlig verksamhetsort, betraktas ersättningen som lön.

Kostnadsersättningar, traktamenten, logiersättningar etc, som överensstämmer med schablonbeloppen eller ersättningar som motsvarar gjorda utlägg behöver inte deklareras, förutsatt att de kryssats på kontrolluppgift.

När arbetsgivaren betalar ut dagtraktamente som överstiger schablonbeloppen 200 respektive 100 kronor eller nattraktamente över 100 kronor (se vidare Skatteverkets informationsmaterial) ska den överskjutande delen deklareras som lön.

Om arbetsgivaren inte har betalat ut något traktamente medges för dag avdrag med antingen styrkta merkostnader för måltider och småutgifter eller med schablon – 200 kronor per dag eller 100 kronor för halv dag.

För logikostnad medges endast avdrag med styrkt kostnad som man själv har betalat. Alternativt kan du göra ett schablonavdrag med 100 kr/natt.

Den ökning av levnadskostnaderna som kan uppstå på grund av att man har ➤

➤ sitt arbete på annan ort än bostadsorten får normalt inte dras av. Avdrag kan emellertid erhållas om anställningen är tillfällig, dvs

- arbetet avser endast en kortare tid eller
- arbetet visserligen inte är kortvarigt men tidsbegränsat eller sådant att en fast anknytning till den tidigare bostadsorten krävs eller
- arbetet ska bedrivas på flera olika platser eller
- det finns annan anledning att inte kräva flyttning.

Avdrag medges för styrkt logikostnad på arbetsorten samt för måltider och småutgifter antingen med styrkta merkostnader eller schablon. Det går att få avdrag för bostadskostnader även om man inte haft dubbla hyror, dvs bostadskostnader på hemorten, enligt en dom i Regeringsrätten.

För den som under de första tre månaderna fått avdrag enligt reglerna för tjänsteresa som varar kortare tid än tre månader och som fortfarande efter denna tid får traktamente ändras reglerna för avdrag. Se broschyren ”Traktamenten och andra kostnadsersättningar” (SKV 354).

För övriga, bland annat vikarier, gäller i första hand att avdrag medges för visad kostnadsökning. Om denna inte kan visas men den anställde gör sannolikt att han haft sådan kostnad, medges i andra hand avdrag med 100 kronor per dag för de första tre månaderna och därefter med 60 kronor per dag. Något avdrag för halva dagar medges inte. För logi medges endast avdrag med styrkt kostnad.

För att visa eller styrka kostnader krävs att kvitton kan uppvisas.

HOTELLKOSTNADER FÖR VIKARIER

Ersättningen för hotellkostnader ska räknas som lön om vikarien själv betalat hotellräkningen. Arbetsgivaren ska betala sociala avgifter och dra skatt på hela denna ersättning. Vikarien får göra avdrag för den verkliga kostnaden i sin deklaration.

Om hotellet fakturerar kostnaden till arbetsgivaren direkt ska arbetsgivaren ta upp ett schablonvärde för hotellkostnaden i vikariens kontrolluppgift. Vikarien får göra avdrag för samma värde i deklarationen. Arbetsgivaren ska betala sociala avgifter och dra skatt på schablonvärdet. När det gäller dessa värden hänvisas till Skatteverkets informationsmaterial enligt ovan.

HEMRESOR

Den som på grund av sitt arbete vistas på annan ort än hemorten, kan få avdrag för kostnaden för en hemresa i veckan. Förutsättningen är att avståndet mellan hemorten och arbetsorten är längre än 50 kilometer.

Avdrag medges normalt för kostnaden för billigaste färdsätt. Denna regel har dock luckrats upp. Så är skälig kostnad för t ex flygresa eller resa med tåg i första klass också avdragsgill även om det inte skulle vara det billigaste färdmedlet.

Om det inte finns godtagbara allmänna kommunikationer, medges avdrag för bilresa enligt den schablon som gäller avdrag för resor mellan bostaden och arbetsplatsen (18 kronor per mil). Det kan också finnas särskilda skäl för veterinärer att yrka avdrag för bilresa på grund av behovet av att medföra veterinärutrustningen.

Har man fått traktamente under vistelsen i hemmet, ska avdraget för hemresor reduceras med belopp som motsvarar erhållet dagtraktamente.

Av arbetsgivare betalda hemresor är förmån och finns därför i regel med på kontrolluppgift. Avdrag får ske om förmånen redovisats som intäkt.

RESOR MELLAN BOSTAD OCH ARBETSPLATS

För att få avdrag för kostnader för resor mellan bostad och arbetsplats, ska arbetsplatsen vara belägen minst två kilometer från bostaden. Avdrag godkänns normalt för en resa till och en resa från arbetsplatsen per arbetsdag. Kostnaderna är avdragsgilla endast i den mån de överstiger 7 000 kronor. Avdrag för resor för lunch eller middag medges däremot inte. I allmänhet medges avdrag endast för kostnaden för billigaste färdsätt.

Ill: Claes Beck-Friis

För att få avdrag för kostnader för resor med bil mellan bostad och arbetsplats krävs i regel dels att avståndet mellan bostad och arbetsplats är minst fem kilometer, dels att det klart framgår att man regelmässigt tjänar minst två timmar sammanlagt för fram- och återresan genom att använda bil istället för allmänt kommunikationsmedel.

Avdrag för bilkostnader vid resor mellan bostaden och arbetsplatsen medges med 18 kronor per mil. Om man har fått ersättning utöver 18 kronor från arbetsgivaren ska denna tas upp som skattepliktig intäkt.

Om tjänsteresan görs med förmånsbil, ska den del av ersättningen som är högre än 6 kronor per mil för kostnaden för diesel respektive 9 kronor per mil för kostnaden för övriga drivmedel, redovisas som lön.

KÖRJOURNAL

Många skattskyldiga måste föra körjournal för att styrka antalet körda mil i tjänsten respektive privat. För att körjournal ska kunna tillmätas något större bevisvärde måste man föra den löpande under beskattningsåret. Följande krav bör uppfyllas:

1. Mätarställningen vid årets början och slut.
2. Mätarställningen vid tjänsteresans början.
3. Var tjänsteresan börjar och slutar samt antalet körda kilometrar.
4. Vilken ort och vilket företag eller patient som besökts.
5. Namnet på den person på företaget eller patienten som besökts.
6. Uppgift om antal privat körda mil.

Ill: Claes Beck-Friis

VETERINÄRUTRUSTNING MED MERA

Arbetsredskap som inköpts under beskattningsåret är avdragsgilla om de varit nödvändiga för tjänsten.

En ytterligare förutsättning är att skattefri ersättning inte har lämnats för att täcka kostnaderna. Beträffande offentliganställda veterinärer brukar skattemyndigheten utgå ifrån att huvudmannen tillhandahåller sådan utrustning.

Nedan följer en förteckning över sådana kostnader som kan vara avdragsgilla och vad som kan vara värt att tänka på.

Redskap

Kostnad för verktyg/redskap/instrument som man behöver i verksamheten. Här gäller att kostnad för dyrare redskap, över 2 000 kronor och med minst tre års livslängd, bör fördelas på flera år. Tre till fem års avskrivning är att rekommendera. Exempel på sådan vara är en mobiltelefon eller en fax.

Skyddskläder

Skyddskläder som behövs bland annat för att förhindra överföring av smittsamma sjukdomar är en avdragsgill post, dock inte om kostnaden avser arbetskläder.

Ill: Claes Beck-Friis

Kontorsmateriel

Avdrag för kontorsmateriel beviljas om det är materiel som man behöver i sitt kontor. Telefonkostnaden är avdragsgill för den del som inte utgörs av privata samtal.

FACKLITTERATUR OCH REPRESENTATION

Kostnad för facklitteratur är avdragsgill om böckerna anskaffats för tjänsten och de krävs för att man ska upprätthålla den på ett tillfredsställande sätt. Böckerna ska även finnas tillgängliga på arbetsplatsen. Facktidskrifter är i regel avdragsgilla. OBS! Svensk Veterinärtidning ingår numera i fackföreningsavgiften som SVF rapporterar direkt till skattemyndigheten och Du ska alltså inte dra av den. Se vidare under rubriken ”Skattereduktion” nedan.

Kostnader för representation är avdragsgilla om de har ett omedelbart samband med verksamheten. För varje år ger Skatteverket ut rekommendationer för med vilket högsta belopp per person och gång man kan beviljas avdrag. För 2006 är det högsta avdraget 90 kr/person. Den som inte är skattskyldig till moms får öka avdragsramen med momsen. Avdragsramen gäller för såväl extern som intern representation.

För andra måltidsutgifter än lunch, middag och supé är avdraget högst 60 kr plus moms per person och tillfälle.

Skälig avdragsgill kostnad för t ex teaterbiljett, eller vid extern representation för greenfee vid golfspel, får anses vara högst 180 kronor plus moms per person.

FÖRSÄKRINGSPREMIER

Som redan angetts får inte särskilt avdrag yrkas för premier som erlagts för frivillig grupplivförsäkring, den nya gruppsjukförsäkringen med 90 dagars karens, olycksfallsförsäkring och barnförsäkring (kapitalförsäkringar). Avdrag för pensionsförsäkringar får dock yrkas som tidigare.

Observera emellertid att det numera gäller en kraftig begränsning av avdragsrätten för pensionsförsäkringar. Endast upp till ett halvt prisbasbelopp, dvs för 2006 högst 19 850 kronor, får dras av. Om Du tjänar mer än 397 000 kronor får Du dra av 5 procent, dock max 39 700 kronor. Saknar du så kallad tänstepension i din anställning får du dock göra ett större avdrag, nämligen 19 850 kronor samt dessutom 35 procent av anställningsinkomsten, dock högst 10 1/2 prisbasbelopp (416 850 kronor).

AEA-avgiften ska du numera inte själv dra av i deklarationen. Avgiften rapporteras direkt till skattemyndigheten som automatiskt reducerar din skatt. Se vidare under rubriken ”Skattereduktion” nedan.

Veterinär, som varit ansluten till veterinärförbundets ansvarsförsäkring 2006, bör yrka avdrag med 252 kronor under den förvärvskälla där inkomsten redovisats (tjänst eller rörelse). Detsamma gäller veterinärutrustningsförsäkringen. Premien för denna försäkring för hela 2006 är 235 kronor.

Premien för tjänstegrupplivförsäkring, som gäller för alla stats- och kommunaltjänstemän och för flertalet privatanställda, betalas av arbetsgivaren och något avdrag härför i deklarationen är inte aktuellt för den anställde.

SKATTEREDUKTION

Numera får du automatiskt avdrag på skatten för den avgift du under 2006 inbetalt till SVF och AEA. Skattereduktion för fackföreningsavgiften medges dock endast om den sammanlagda avgiften uppgått till minst 400 kronor. Du ska inte själv göra avdrag för dessa avgifter i deklarationen. De rapporteras direkt till skattemyndigheten som reducerar din skatt med 25 procent av avgiften till SVF och 40 procent av avgiften till AEA. Du har i januari fått en kontrolluppgift för 2006 med uppgift om vad SVF rapporterat till skattemyndigheten.

I beloppet under rubriken ”Avgift till arbetstagarorganisationen” ingår inbe- ➤

➤ tald medlemsavgift till SVF och prenumerationsavgift för Svensk Veterinärtidning samt medlemsavgift till AVF eller FVF. Serviceavgiften till FVF ingår inte. Den betalas av ditt företag och är avdragsgill där. Att vi inkluderar avgiften för veterinärtidningen i fackföreningsavgiften beror på att prenumerationen är obligatorisk för alla medlemmar och därmed betraktas som en medlemsavgift av skattemyndigheten och inte som facklitteratur. Avgiften till AEA som står på kontrolluppgiften är under året inbetald avgift.

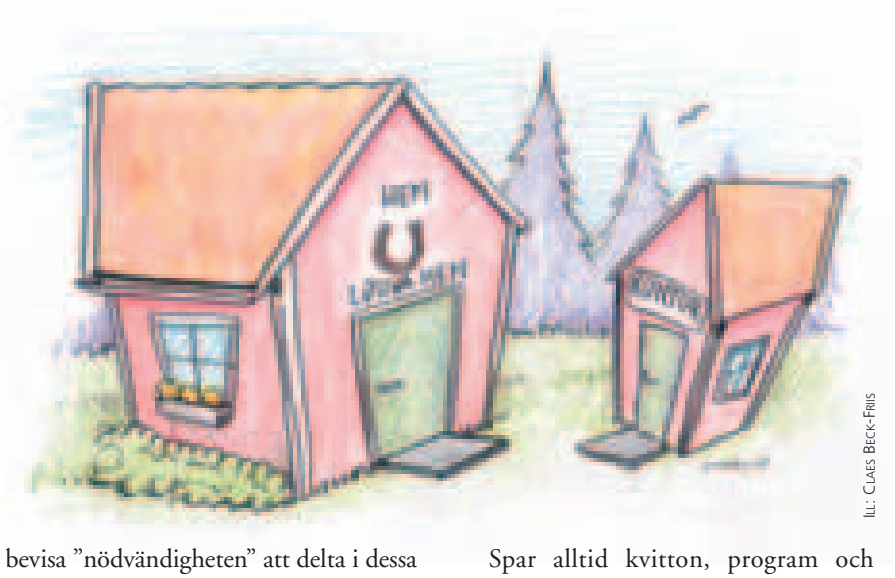

Ill: Claes Beck-Friis

UTBILDNINGSKOSTNADER

Till utbildningskostnad i vidsträckt mening kan hänföras kostnader för egentlig yrkesutbildning samt fortbildning. Utbildningskostnader är i princip inte avdragsgilla vare sig de hänför sig till en kommande yrkesbana eller avser att ge meriter för en högre tjänst. Sådana kostnader likställs med kostnader för köp av förvärvskälla, dvs som en slags investering. Praxis beträffande kostnader för yrkesutbildning är helt klart – inget avdrag.

För fortbildningskostnader är läget annorlunda. Med fortbildningskostnader avses kostnader för sådan utbildning som en anställd genomgår i och för den tjänst han redan innehar. Kostnaderna kan gälla deltagande i kurser, studieresor eller inköp av facklitteratur.

Om man ska beviljas avdrag eller inte för fortbildningskostnader synes i praxis bero på i vems huvudsakliga intresse studierna bedrivs. Har arbetsgivaren utbetalat full lön under studietiden medges som regel avdrag för uppkomna kostnader. I dessa fall anses den skattskyldige ha fullgjort sin arbetsprestation gentemot arbetsgivaren genom att bevista utbildningen. Det är i ”huvudsak i arbetsgivarens intresse” som den anställde underkastar sig utbildning. Om den anställde får reducerad lön har praxis visat att avdrag för kostnader inte har medgivits. Har deltagandet skett under semester eller under kompensationsledighet har arbetsgivaren inte möjlighet att visa intresse genom att utge lön. Avdragsrätten måste då bedömas utifrån andra kriterier. Ofta vägras avdrag därför att den skattskyldige har svårt att bevisa ”nödvändigheten” att delta i dessa situationer.

Studiekostnader är dock avdragsgilla om utbildningen varit nödvändig för att behålla arbete och inkomster.

När det gäller bedömningen av avdragsrätten för en kongressresa undersöker skattemyndigheten om arbetsgivaren påfordrat deltagande i kongressen, dvs om deltagandet legat i arbetsgivarens intresse. Som regel krävs att deltagarna fått behålla sina löneförmåner från arbetsgivaren.

Det är också väsentligt att det finns ett organiserat program med i regel minst 30 veckotimmar, och där ämnena som behandlas har betydelse för det arbete man har under skatteåret.

Exklusiva resmål, rekreationsinslag under eller i tidsmässig anslutning till kongressen liksom anhörigs deltagande i resan är faktorer som försvårar att få avdrag.

De kostnader för vilka avdrag ifrågakommer är i huvudsak kongress/kursavgift, resekostnader, fördyrade levnadskostnader (observera att om traktamente inte utgått medges avdrag med hälften av normalbeloppet för aktuellt land om man inte kan visa en högre faktisk kostnad) samt förekommande litteratur- och materialkostnader. Resekostnadsbidrag, eventuella traktamenten och övriga kostnadsersättningar eller bidrag ska redovisas som intäkt eller öppet frånräknas kostnaderna.

Det är viktigt att försöka styrka nödvändigheten av kurs/kongressdeltagandet genom intyg från arbetsgivare, redogörelse för den egna arbetssituationen, tjänsteställning osv.

Spar alltid kvitton, program och dylikt för att styrka faktiska utgifter och omständigheter! I det fall skattemyndigheten bestämmer sig för att granska avdragen närmare fordras en omfattande och detaljerad argumentation för att få en kongresskostnad accepterad som avdrag.

STUDIEMEDELSAVGIFT

Studiemedelsavgift, dvs indexräkning av studiemedel, är enligt direkt författningsbestämmelse inte avdragsgill. Däremot är räntor på andra studielån avdragsgilla. Avdraget görs under inkomst av kapital.

ARBETSRUM

Ett arbetsrum kan för många vara en stor utgiftspost. Trots det kan det ofta vara svårt att få igenom avdraget. Detta gäller i synnerhet om arbetsrummet ligger i den egna bostaden.

För att få avdrag under ”Inkomst av tjänst” bör samtliga av följande förutsättningar vara uppfyllda:

- Det finns ett klart behov av arbetsrum för att kunna utföra arbetet.
- Arbetsrummet är så möblerat att det inte kan användas som vanligt bostadsrum.
- Rummet är avskilt från den egna bostaden.
- Det blir en högre kostnad på grund av arbetsrummet än utan arbetsrum.
- Arbetsrum för arbetsuppgifterna som görs hemma saknas på arbetsplatsen.

Om avdrag beviljas för arbetsrummet får i regel också avdrag göras för möbler och andra inventarier i rummet. Avdragets storlek är ett belopp som motsvarar den faktiska merkostnaden för rummet på grund av el, värme, hyra, försäkring osv samt viss del av hyran om det rör sig om en hyreslägenhet.

Möjligheterna att få avdrag ökar om ett foto bifogas av arbetsrummet samt ett intyg av arbetsgivaren som styrker att arbetsuppgifterna kräver ett rum i bostaden. Om nödvändigt bör sådant intyg införskaffas.

LÅNEDATORER

Anställda kan låna hem arbetsgivarens dator utan att förmånsbeskattas. Redan tidigare kunde en anställd i mindre utsträckning använda en dator privat utan att förmånsbeskattas under förutsättning att datorn var ett arbetsredskap. För att förmånen ska vara skattefri måste erbjudandet om lånedator rikta sig till hela den stadigvarande personalen. Eftersom en fiktiv lön inte kan beskattas kan arbetsgivare utan skattekonsekvenser låna ut datorer mot ett bruttolöneavdrag.

MOMS FÖR VETERINÄRTJÄNSTER

En skattskyldig med en skattepliktig omsättning som inte överstiger en miljon kronor ska normalt redovisa momsen i sin självdeklaration. De förfaranderegler som gäller i inkomstredovisningen ska då i huvudsak även tillämpas avseende momsredovisningen. Är omsättningen högre är man tvungen att registrera sig för moms hos lokala skattemyndigheten.

KONTROLLUPPGIFT

Det är angeläget att noga kontrollera de uppgifter som lämnas på kontrolluppgiften och om nödvändigt ta kontakt med den/de som utfärdat denna om något skulle vara oklart eller felaktigt. Särskilt nödvändigt är det för vikarier att kontrollera att arbetsgivarna har angett riktiga belopp när det gäller lönetillägg och schablonbeskattning av boendekostnader.

KVARSKATT

Numera ska arbetsgivaren inte göra avdrag för eventuell kvarskatt. Det är den anställde/skattskyldige som själv ska göra inbetalningen.

FYLLNADSINBETALNING

För att kontrollera om du måste göra en fyllnadsinbetalning och därmed slippa kvarskatteavgift, dvs om kvarskatten blir upp till 20 000 kronor, bör du göra en preliminär skatteuträkning. Enklast sker detta på Internet genom Skatteverkets websida www.skatteverket.se. Du kan också rekvirera den speciella skatteuträkningsbroschyren per telefon från Skatteverket (direktval 7105). Visar det sig att din kvarskatt understiger 20 000 kronor bör du göra en fyllnadsinbetalning så att pengarna är bokförda på skattemyndighetens konto senast 3 maj, detta för att undvika kostnadsränta. Skulle din kvarskatt överstiga 20 000 kronor bör du göra fyllnadsinbetalningen omedelbart – här beräknas kostnadsränta från den 12 februari.

TILL SIST

Om man som skattskyldig gjort något uppsåtligt fel i sin deklaration kan den ändras av skattemyndigheten i fem år efter taxeringsåret. Därtill kan det också bli fråga om otrevliga konsekvenser såsom straffpåföljd och skattetillägg. ■

NYHETER INFÖR DEKLARATIONEN 2007

De viktigaste förändringarna inför årets självdeklaration är:

✔ att reseavdraget höjs till 18 kronor per mil. Gäller resor till och från arbetet samt tjänsteresor med egen bil.

✔ att fastighetsskatten på markvärdet för småhus begränsas till högst 2 kr/m2, dock maximalt 5.000 kronor.

✔ att skattereduktionen för fastighetsskatt har ändrats så att ett hushåll högst betalar 4 procent av sin inkomst i fastighetsskatt i stället för 5 procent.

Nominera kandidater till förtroendeposter senast 1 juli

Sedan 2005 ska veterinärförbundets medlemmar direktvälja ledamöter i förbundsstyrelse och fullmäktige samt ordförande och vice ordförande i SVS. Valet sker under hösten men kandidater till posterna ska nomineras senast den 1 juli.

Nominering – hur gör man?

Valet 2007 avser:
- Förbundsordförande och fyra övriga ledamöter i förbundsstyrelsen
- Ordförande i SVS
- 18 ledamöter i fullmäktige

Alla förbundsmedlemmar som är rösträttigade till respektive organ kan nominera kandidater till förtroendeposterna och är också valbara. Mandatperioden för samtliga poster är två år med tillträde den 1 januari 2008.

Nominering ska vara skriftlig (kan även ske via e-post) och innehålla följande uppgifter för att vara giltig:
- Namn på den nominerade kandidaten, personnummer och alla kontakt- och adressuppgifter.
- Vilken av ovanstående förtroendeposter som avses.
- Skriftlig bekräftelse av den som nominerats att hon/han accepterar att kandidera till den aktuella posten för den gällande mandatperioden.
- Kontaktadresser till den person som står bakom nomineringen.

För att underlätta nomineringsförfarandet finns en särskild blankett som bifogas detta och kommande nummer av SVT. Blanketten finns också på veterinärförbundets hemsida www.svf.se.

Nuvarande innehavare av posterna som valet avser kan naturligtvis nomineras för omval om de accepterar det (förbundsordförande Karin Östensson; SVS ordförande Per Jonsson; förbundsstyrelseledamöterna Anders Forslid, Mikaela Heidrich, Elöd Szanto och Margareta Widell).

Samtliga ledamöter i förbundsstyrelse respektive SVS kollegium finns publicerade i varje nummer av SVT. Lista på nuvarande fullmäktiges ledamöter finns på den lösenordsskyddade delen på förbundets hemsida www.svf.se (Resultat vid Sveriges Veterinärförbunds val 2006) och medlemmar kan även få den informationen från förbundskansliet.

Nomineringen ska vara förbundskansliet tillhanda senast den 1 juli.

SLU
Sveriges lantbruksuniversitet

Avdelningen för kirurgi och medicin stordjur, institutionen för kliniska vetenskaper, SLU

inbjuder till delkurs 1, 2 och 3 i

Hästtandvård

Kurserna vänder sig till veterinärer med hästpraktik.

Delkurs 1: lördag–söndag 26–27 maj (kostnad 4 400:- + moms)
Delkurs 2: fredag–söndag 21–23 september (kostnad 6 200:- + moms)
Delkurs 3: lördag – söndag 24 – 25 november (kostnad 4 600:- + moms)

Plats: Hästkliniken Klinikcentrum, SLU, Uppsala.

Delkurs 1

Teori: Tuggsystemets anatomi och fysiologi, metodik för registrering av förändringar i munhålan, vanliga normalvariationer och sjukliga förändringar, diagnos och behandling.

Praktiska övningar: Munhåleundersökning inklusive bedömning av olika fynd, vanliga åtgärder som korrigering av orsaker som bidrar till förekomst av sår, inflammationer/infektioner i munhålan och onormal tuggrörelse.

Lärare/instruktörer: Leg. tandläkare Torbjörn Lundström, leg. veterinärerna Sofia Tensélius, Anna Tell, Ove Wattle m.fl.

Delkurs 2

För tillträde till denna kurs krävs genomgången delkurs 1.

Teori: Tumörer, missbildningar, stomatiter, gingiviter, parodontiter, medicinska behandlingar, provtagning, tuggmekanik, grundprinciper tandreglering, intra- och extraoral röntgen, scintigrafi och ultraljud av mandibula-/maxillaområdet, instrumenthantering.

Praktiska övningar: Bilddiagnostik, tandreglering, instrumenthantering.

Lärare/instruktörer: Leg. veterinärerna Maggie Uhlhorn, Sofia Tensélius, Ove Wattle m.fl., leg. tandläkare Torbjörn Lundström.

Delkurs 3

För tillträde till denna kurs krävs genomgången delkurs 2 och utförda hemuppgifter.

Teori: Karies, rotbehandlingar, förseglingar, fördjupad diagnostik, kontroll av behandlingsresultat, tand- och käkfrakturer och extraktion av tänder.

Praktiska övningar: Kariesbehandling och tandextraktion.

Lärare/instruktörer: Leg. tandläkare. Torbjörn Lundström, leg. veterinärerna Paddy Dixon, Gunnar Wallgren, Ove Wattle m.fl.

Då halva kurserna består av praktiska övningar under handledning är antalet deltagare begränsat till 24 st/kurs. Lunch och kaffe + 1 kursmiddag/kurs ingår i priset.

Skriftligt material kommer att skickas ut en vecka innan kursstart under förutsättning att avgiften är betald.

Deltagarna får själva ordna logi samt ta med sig oömma kläder för de praktiska övningarna.

Bindande anmälan skickas helst via e-mail till:
ove.wattle@kv.slu.se alternativt via tel 018–67 13 86.

Kursansvarig, VMD Ove Wattle.

noterat

EU-konsumenterna vill ha bra djurskydd

Stödet för ett starkt djurskydd inom animalieproduktionen är mycket stort i EU, meddelade tidningen ATL den 23 mars.

Bakgrunden till uppgifterna är en opinionsmätning från EU-kommissionen där 25 000 personer bads ranka hur viktigt det är att skydda lantbrukets djur på en skala från ett till tio. Inom hela EU-området hamnade medelvärdet på strax under åtta. Med en ren nia i snitt tillhör svenskarna de som lägger allra störst vikt på djurskyddet i lantbruket, bara cyprioterna nådde ett högre medelvärde med 9,1.

EU-medborgarna glömmer inte heller djurskyddet när de handlar mat som tillverkats utanför unionen. Nio av tio anser att samma djurskyddsregler ska gälla för importerad mat som för inhemsk. EUs invånare är också tämligen eniga om att bönderna ska ersättas ekonomiskt för att de tar väl hand om sina djur, 77 procent är av den åsikten.

Diskussionen om de svenska djurskyddsreglerna kan kanske nyanseras av uppgiften att Sverige är det EU-land där flest upplever att djurskyddet blivit bättre under de senaste tio åren, skriver ATL. 79 procent av svenskarna anser det, motsvarande siffra för hela EU är 60 procent.

Sven Tolling lämnar ordförandeposten

Svenska Ridsportförbundets ordförande, veterinär Sven Tolling, kandiderar inte för omval till posten som ordförande för nästa mandatperiod. Beslutet har vuxit fram efter en tids diskussioner med valberedningen, delar av förbundsstyrelsen men framför allt familjen, skriver Ridsportförbundet i ett pressmeddelande den 1 mars.

Sven Tolling tillträdde som ordförande vid förbundsstämman på Strömsholm 2001 och har därefter enhälligts valts om vid två tillfällen. Efter sex år som ordförande känner Sven Tolling att han fullgjort det arbete förbundet krävde vid hans tillträdande och vill nu ägna tid åt privata åtaganden. Förbundet har bland annat numera en stabil ekonomi, efter några dramatiska år kring millennieskiftet då det egna kapitalet var förbrukat.

Svenska Ridsportförbundets förbundsstämma äger rum den 27 maj 2007 i Borås, då en ny förbundsordförande ska väljas.

Svar till Ingemar Bergdahl

Ingemar Bergdahl frågade sig i en insändare i SVT 4/07 vad Jordbruksverket gör för att stötta den veterinära kompetensutvecklingen i norra Sverige. Verket svarar här genom att redogöra för de krav på utbildningsplatser för hund och katt som är under utarbetande.

replik

Jordbruksverket har den 8 mars i år skickat ut ett förslag till ändringar i föreskrifterna om specialistkompetens. Föreslagna ändringar innebär bland annat att utbildningsplatser ska godkännas av Jordbruksverket. Kraven för godkännande föreslås finnas i en bilaga till föreskrifterna, så det blir tydligt för alla vad som krävs.

När det gäller utbildningsplatser för specialistkompetens i hundens och kattens sjukdomar har utgångspunkten för förslaget till ändringar i föreskrifterna varit Svenska Djursjukhusföreningens normer. Jordbruksverket har utgått från dessa normer och försökt renodla det som har betydelse för specialistutbildningen.

KRAV PÅ UTBILDNINGSPLATSER

I remissförslaget ställs följande krav på utbildningsplatser för hund och katt:

”Allmänna krav

Verksamhet ska bedrivas året runt. Stängning för semester och kompetensutveckling under sammanlagt högst 30 arbetsdagar per år är dock tillåten.

Verksamheten ska medge att arbetet för den eller de som genomgår specialistutbildningen huvudsakligen utgörs av arbete inom det område specialistkompetensen avser.

Veterinärer och annan personal på utbildningsplatsen ska kontinuerligt kompetensutvecklas. Fortbildning ska vara dokumenterad individuellt.

Aktuell referenslitteratur ska finnas.

Djursjukdata ska rapporteras enligt gällande författningar.

Särskilda krav på utbildningsplats för hund och katt eller häst

Utbildningsplatsen ska vara en klinik eller ett djursjukhus. Om jourtjänstgöring inte ingår i utbildningsplatsens ordinarie verksamhet ska avtal finnas med klinik där aspiranten kan fullgöra den jourtjänstgöring som krävs enligt utbildningsplanen.

Verksamheten ska omfatta kvalificerad allmän kirurgisk och medicinsk verksamhet och stationärvård ska erbjudas. Radiologisk och anestesiologisk utrustning ska finnas samt utrustning för behandling av livshotande tillstånd.

På utbildningsplatsen ska det finnas antingen minst fyra heltids veterinärtjänster, varav minst en med specialistkompetens i sjukdomar hos aktuellt djurslag eller minst två heltids veterinärtjänster med specialistkompetens. Heltidstjänsterna kan vara fördelade på flera deltidstjänstgörande veterinärer.

Tid ska finnas avsatt för ronder och/eller falldiskussioner.”

OLIKA UPPFATTNINGAR

Förslaget till ändringar i föreskrifterna har utarbetats efter samråd med SVS. Inom SVS finns dock olika uppfattningar om den skrivning som Jordbruksverket nu föreslår när det gäller antingen minst fyra veterinärer varav en specialist eller minst två specialister. Det finns de som tycker man ska kräva minst två specialister. Remissvaren, som ska vara inne senast den 10 april, får visa vad övriga berörda tycker om förslaget. Föreskrifterna ska sedan beslutas av generaldirektören och beräknas träda i kraft tidigast den 15 maj 2007.

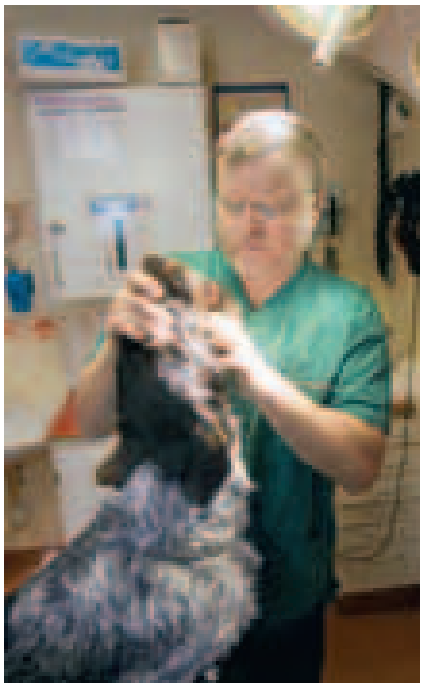

FOTO: DJURKLINIKEN, ÖJEBYN.

I ändringarna av regler kring specialistkompetens föreslås att utbildningsplatsen måste ha minst fyra heltids veterinärtjänster, varav minst en med specialistkompetens i sjukdomar hos aktuellt djurslag.

ELISABETH MUSTONEN
Jordbruksverket,
Veterinära tillsynsenheten

bokanmälan

Worldwide risks of animal diseases

Att djursjukdomar har stor betydelse är en självklarhet i den veterinära världen. I den här temavolymen av den italienska tidskriften ”Veterinaria Italiana” (utgiven på engelska) belyses betydelsen av smittsamma sjukdomar hos djur ur de flesta synvinklar.

Ett exempel från boken är hur tillgången på människoföda kan minska när många djur dör. Så sker nu i områden av världen där högpatogen aviär influensa har slagit till och fjäderfä utgjort den primära källan av animaliskt protein. Den potentiella zoonotiska aspekten är också en viktig anledning att rikta uppmärksamhet mot smittsamma djursjukdomar. Cirka 75 procent av nya

patogena infektionsämnen som dyker upp hos människor kommer från djurvärlden. Efter passage mellan olika djurslag kan mikroberna förändras så att de kan infektera, och ofta också spridas mellan människor. Bevarande av mångfalden är ytterligare en aspekt. Det ges exempel på sjukdomar som hotar att slå ut hela arter såsom svampsjukdomen chytridiomykos hos grodor eller ebolavirus hos stora apor. Dessutom orsakar många djursjukdomar enorma ekonomiska förluster och ett ofattbart stort lidande hos både djur och människor.

Trots att kunskapen kring olika sjukdomar ökar i snabb takt och de hygieniska förhållandena inom animalisk produktion förbättras, fortsätter världen att drabbas av nya epidemier i u- såväl som i-länder.

GER BRA HELHETSBILD

Temavolymen består av tolv artiklar med olika författare. Efter lite personliga förfrågningar framgår det att det rör sig om internationellt erkända och väl ansedda

---

TIDSSCHEMA

för kommande examinationsomgång inom

Specialistprogrammet för sjukdomar hos häst

SVS vill här informera om det tidsschema som gäller för de aspiranter som önskar delta i examinationen år 2008 inom specialistutbildningsprogrammet för sjukdomar hos häst.

Examination inom Hästprogrammet 2008

Fredagen den 28 september 2007	*Sista inlämningsdag för examensarbeten*
Fredagen den 30 november 2007	*Sista inlämningsdag för reviderade examensarbeten* De examensarbeten som inlämnades den 28 september och inte blev godkända har här möjlighet att inkomma med reviderade examensarbeten. Besked om resultatet lämnas före jul.
Måndagen den 14 januari 2008	*Sista anmälningsdag för examination 2008*
Torsdagen den 28 februari 2008	*Examination*

ESK-häst vill framhålla vikten av att de examensarbeten som insändes är i färdigt skick enligt instruktionerna. De skall vara korrekturlästa och det krävs också en signering av handledaren att hon/han har läst och godkänt det insända arbetet.

Har ni några frågor rörande detta så kontakta:
Christina Arosenius, telefon 08-545 558 24, e-post christina.arosenius@svf.se eller
Marianne Lundquist, telefon 08-545 558 27, e-post marianne.lundquist@svf.se.

specialister. Boken ger en helhetsbild av betydelsen och riskerna med smittsamma djursjukdomar ur ett internationellt perspektiv. Exempel på områden som tas upp är mönster av djursjukdomar, hur nya sjukdomar kan uppkomma, hur man kan utvärdera riskerna vid internationell handel samt för- respektive nackdelar med riskvärderingar. Vidare belyses sociala och politiska effekter av djursjukdomar, betydelsen av zoonoser för människors hälsa, hur nationella övervakningssystem kan byggas upp och hur de internationella övervakningssystemen fungerar.

Innehållet görs lättillgängligt genom talrika praktiska exempel, och sammanhang beskrivs på ett logiskt och okomplicerat sätt. Trots att alla artiklar skrivits av olika författare känns utgåvan enhetlig och artiklarna kompletterar varandra utan störande överlappningar.

LÄSVÄRD

Tidskriften är läsvärd för alla med intresse för de övergripande aspekterna avseende smittsamma djursjukdomar och personligen hade jag stor behållning av att läsa den. Tidskriften kan rekommenderas för dem som arbetar nationellt eller internationellt med sjukdomsbekämpning, övervakningsprogram, riskvärderingar, politik, lagstiftning och liknande. För andra erbjuder den en lättläst möjlighet att höja sin veterinära allmänbildning.

ESTELLE ÅGREN
Avd f sjukdomskontroll, SVA

FAKTA

WORLDWIDE RISKS OF ANIMAL DISEASES

FÖRFATTARE: James E Pearson.

FÖRLAG: Instituto Zooprofilattico Sperimentale dell'Abruzzo e del Molise, Teramo, Italien, i: Veterinaria Italiana, Vol 42 (4), Oct–Dec 2006.

ANTAL SIDOR: 170 sidor, "soft-back" A4-storlek.

PRIS: 55 Euro.

ISBN-NUMMER: 88-9017-254-1.

BESTÄLLNING: från förlaget: http://www.izs.it/vet_italiana/

Innehåll i Acta Veterinaria Scandinavica

Den vetenskapliga tidskriften Acta Veterinaria Scandinavica, skapad av de nordiska veterinärförbunden, publicerar sedan den 1 januari 2007 sina artiklar enbart elektroniskt på Internet. Allt material i tidskriften ligger i sin helhet fritt åtkomligt på adressen: http://www.actavetscand.com/. Utgivningen finansieras via en avgift från de publicerade författarna, med de nordiska veterinärförbunden som ekonomisk garant.

För aktuellt innehåll och tidigare publicerade artiklar i Acta Veterinaria Scandinavica hänvisas till hemsidan **http://www.actavetscand.com/**.

Acta Veterinaria Scandinavica 2006, Vol 48

Contents

Acta Veterinaria Scandinavica – now an open access journal. *Forsberg M* . .48.1

Efficacy of live B1 or Ulster 2C. Newcastle disease vaccines simultaneously vaccinated with inactivated oil adjuvant vaccine for protection of Newcastle disease virus in broiler chickens. *Chansiripornchai N , Sasipreeyajan J* 48.2

Summer eczema in exported Icelandic horses: influence of environmental and genetic factors. *Björnsdóttir S, Sigvaldadóttir J, Broström H, Langvad B, Sigurdsson* 48.3

Intestinal carriage of Campylobacter jejuni and Campylobacter coli among cattle from South-western Norway and comparative genotyping of bovine and human isolates by amplified-fragment length plymorphism. *Johnsen G, Zimmerman K, Lindstedt B-A, Vardund T, Herikstad H, Kapperud G* 48.4

Insulin-like growth factorI (IGF-I) and thioredoxin are differentially expressed along the reproductive tract of the ewe during the oestrous cycle and after ovariectomy. *van Lier E, Meikle A, Eriksson H, Sahlin L* 48.5

The first report of Aelurostrongylus falciformis in Norwegian badgers (Meles meles). *Davidson R K, Handeland K, Gjerde B* 48.6

Campylobacter spp., Enterococcus spp., Escherichia coli, Salmonella spp., Yersinia spp. and Cryptosporidium oocysts in semi-domesticated reindeer (Rangifer trandus trandus) in Northern Finland and Norway. *Kemper N, Aschfalk A, Höller C* 48.7

Canine atopic dermatitis: validation of recorded diagnosis against practice records in 335 insured Swedish dogs. *Nødtvedt A, Bergwall K, Emanuelson U, Egenvall A* 48.8

Use of serum C-reactive protein as an early marker of inflammatory activity in canine type II immune-mediated polyarthritis: case report. *Kjelgaard-Hansen M, Lundorff Jensen A, Houser G A, Rem Jessen L, Kristensen A T* 48.9

Persistence of antibodies in blood and body fluids in decaying fox carcasses, as exemplified by antibodies against Microsporum canis. *Tryland M, Handeland K, Bratberg A-M, Solbakk I-T, Oksanen A* 48.10

Mastitis and related management factors in certified organic dairy herds in Sweden. *Hamilton C, Emanuelson U, Forslund K, Hansson I, Ekman* T 48.11

A preliminary study on the induction of dioestrous ovulation in the mare – a possible method for inducing prolonged luteal phase. Hedberg Y, Dalin A-M, Santesson M, Kindahl H 48.12

bokanmälan

Från Pier de' Crescenzi till Albrecht Thaer

I SVT nr 3/07 recenserades Ivar Dyrendahls och Hans Blomqvists bok om Veterinärinrättningen i Stockholm 1821–1880, utgiven av Kungl Skogs- och Lantbruksakademien. Nyligen har denna akademi och närmast dess bibliotek (KSLAB) även producerat en omfångsrik och vacker volym med ovanstående för den oinvigde svårmemorerade titel, med undertitel "Om några märkvärdigheter i Kungl Skogs- och Lantbruksakademiens biblioteks äldre boksamling". Författare är Olof Kåhrström, men boken innehåller dessutom ett bidrag skrivet av Kjell Lundquist om de handskrivna växtanteckningarna i KSLABs och tidigare Tycho Brahes exemplar av Pier de' Crescenzis

medeltida avhandling om lantbruket, "New Feldt und Ackerbaw", tryckt i Frankfurt 1583. Kåhrström är bibliotekarie med gamla boksamlingar som specialitet, Lundquist landskapsarkitekt och trädgårdshistoriker.

Efter ett företal av kulturjournalisten och akademiledamoten Gunilla Kindstrand inleder Kåhrström arbetet med ett tankeväckande förord och redogör därefter föredömligt för KSLABs äldre boksamlings historia. Huvuddelen av monografin består av 17 kapitel, bland vilka rubrikerna "Husdjur" och "Veterinärmedicin" gör att den enbart därför är värd ett omnämnande här i SVT.

VETERINÄRA KÄLLOR

Av en stor mängd enkla handböcker som Kåhrström funnit i KSLABs äldre avdelning Husdjur väljer han en bok som han betraktar som något av en milstolpe på området och introducerar den på två textsidor, nämligen den franska upplagan av den skotske agronomen David Low (1786–1859) "Histoire naturelle-agricole des animaux domestiques de l'Europe. Races de la Grande-Bretagne" från 1844–46. Den utkom ursprungligen på engelska ett par år

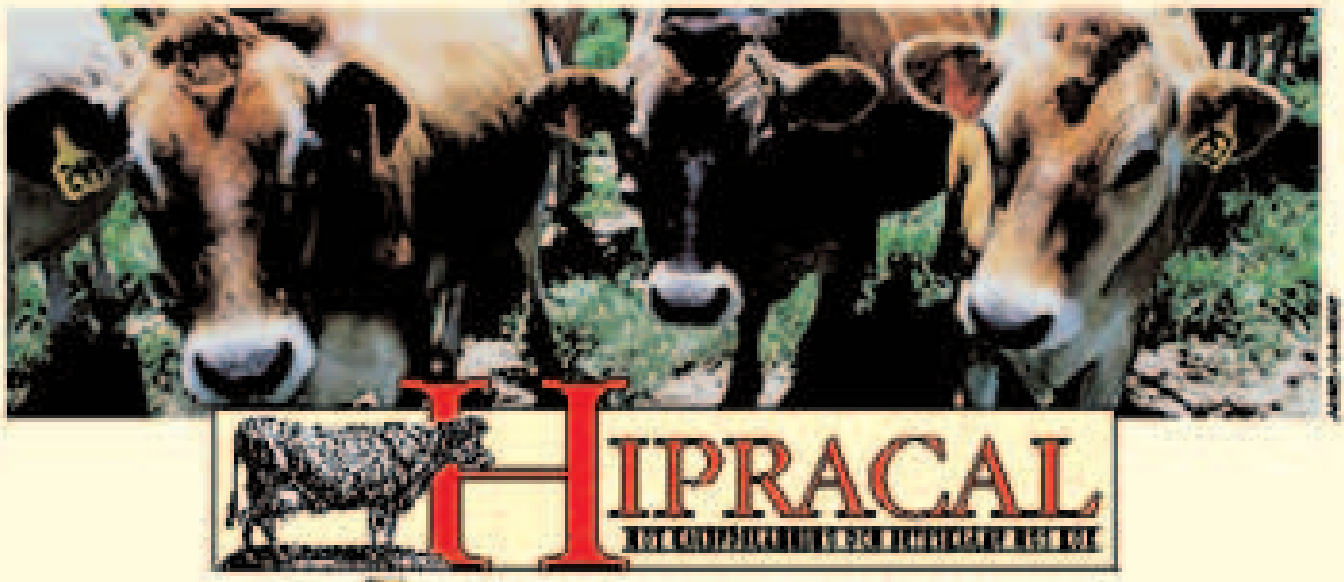

innan och är illustrerad med litograferade och handkolorerade planscher utförda av konstnären William Shiels (1785–1857). Kåhrström återger fyra dylika, bland annat två som föreställer Herefordkor och Berkshiresvin.

Kåhrström har alltså även botaniserat på ett par hyllmeter småskrifter och monografier inom veterinärmedicin och något överraskande fastnat för att presentera den engelske läkaren Thomas Parkinsons ”A treatise on the management of parturient animals”, tryckt i Nottingham 1812. Ur detta arbete återger Kåhrström en plansch som avbildar instrument att användas vid fårobstetrik. Han försvarar sitt val av Parkinsons föga kända avhandling med den engelske veterinärhistorikern Sir Frederick Smiths (1857–1929) yttrande, att det är ”svårt att tro att arbetet skrevs för 117 år sedan”.

RÖJD FÖR KULTURHISTORIKER

Därefter några rader om det andra namnet i huvudtiteln, tysken Albrecth Thaer (1752–1828). Han var ursprungligen läkare men köpte 1804 godset Möglin utanför Berlin, där han inrättade ett lantbruksinstitut. Av Thaers vetenskapliga produktion nämner Kåhrström hans betydelsefulla ”Grundsätze der rationellen Landwirthschaft”, som gavs ut på svenska en första gång 1816–17, och tre av honom utgivna tidskrifter, ”Annalen der Ackerbaues”, ”Annalen der Fortschritte der Landwirthschaft ...” och ”Möglinsche Annalen der Landwirthschaft” (1805–10, 1811–12 och 1817–33).

Avslutningsvis måste framhållas att det torde bli en fröjd för alla bok- och kulturhistoriker med förkärlek för lantbruk och angränsande områden att strö- eller sträckläsa Kåhrströms och medförfattares välskrivna och välillustrerade bokverk. En f d SLU-bibliotekarie skulle önska att Kåhrström eller någon annan lika välmeriterad bokälskare gavs ekonomisk möjlighet att i tryck presentera Ultunabibliotekets i Uppsala och Hernquistbibliotekets i Skara gamla boksamlingar.

PER-OLA RÄF

FAKTA

FRÅN PIER DE' CRESCENZI TILL ALBRECHT THAER

HUVUDFÖRFATTARE: Olof Kåhrström.

FÖRLAG: Kungl Skogs- och Lantbruksakademien, Skogs- och lantbrukshistoriska meddelanden nr 39.

ANTAL SIDOR: 276, illustrerad med drygt 150 foton i färg och i svart/vitt.

PRIS: 300 kr + porto

ISBN-NUMMER: 91-85205-34-6.

BESTÄLLNING: via hemsidan: http://www.kslab.ksla.se/kslabbl.htm

bokanmälan

Small animal dentistry – a manual of techniques

Författarens ambition med boken är att illustrera en del vanliga metoder som används inom hund- och kattandvård. Boken är rikt illustrerad med över 400 bilder bestående av mestadels färgfotografier och röntgenbilder. Materialet är uppdelat på 13 kapitel och behandlar följande områden: embryologi, klinisk undersökning, utrustning, radiologi, tandextraktionsteknik, behandling av käkfrakturer, övrig oral kirurgi, suturmaterial, lagningsteknik, rotbehandling, smärtlindring, bettfel och slutligen vad man bör remittera.

LÄTTLÄST KOMPLEMENT

Boken är mycket lättläst och bilderna illustrativa. Radiologiavsnittet är en bra och lättförståelig introduktion till intraoralradiologi, ett område som kan vara

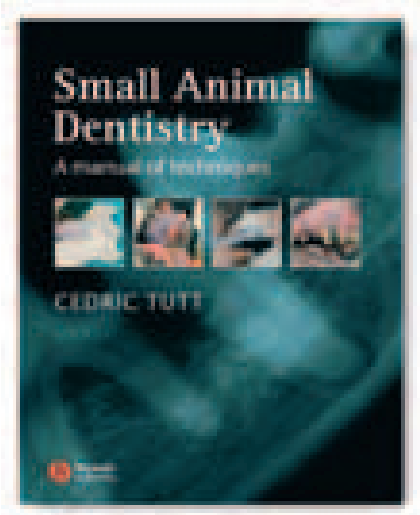

nog så frustrerande men som det är helt nödvändigt att man behärskar om man ska arbeta i munhålan.

Kapitlet om tandextraktioner (exodonti) är pedagogiskt upplagt med steg för steg-instruktioner för extraktion av mjölktänder samt extraktion av såväl enkel- som multirotade tänder. Avsnittet om oralkirurgi tar upp enklare åtgärder såsom olika flapptekniker samt reparation av oronasalfistlar. Mer avancerade tekniker berörs inte.

Boken bör ses som en bildatlas och komplement till mer ingående litteratur. Den kan också vara användbar i djurägarkontakt för att förklara olika åtgärder.

ANN PETTERSSON
VMD, ansvarig för undervisningen i odontologi (smådjur) vid SLU

FAKTA

SMALL ANIMAL DENTISTRY – A MANUAL OF TECHNIQUES

FÖRFATTARE: Cedric Tutt.

FÖRLAG: Blackwell Publishing Ltd.

ANTAL SIDOR: 288, rikligt illustrerad med bilder i färg.

PRIS: 59,99 engelska pund.

ISBN-NUMMER: 9781405123723.

BESTÄLLNING: via Blackwell Publishings website, www.blackwellpublishing.com

NK Vet

21st NKVet Symposium
The Role of the Veterinarian in Animal Welfare
Too much emphasis on animal welfare for some, too little for others
September 24-25, 2007 • KalleKalle Conference Hotel • Vejrløse • Denmark.

The Nordic Committee for Veterinary Scientific Cooperation (Nordisk Komité for Veterinærvidenskabelig samarbejde) • NKVet invites you to take part in this unique event bringing together scientists, practitioners and others interested in animal welfare from all European Countries. The Symposium will be based on new scientific data to provide the best practice to manage issues concerning animal welfare and to discuss the limits and developments in how to measure a certain level of welfare in an economic market.

What should you expect at this event?
Plenary sessions will focus on the issues:
Animal Health and Animal Welfare: is it the same thing? • Too much or too little emphasis on animal welfare: Protection versus research • Animal welfare in the media: What does society expect of veterinarians? • The Role of the Veterinarian in Animal Welfare • Indicators of positive and negative welfare • Monitoring animal welfare.

The participants at the Symposium are encouraged to present posters within these issues.

Interactive seminar
In addition to NKVet's scientific symposium The Nordic Veterinary Associations arrange an interactive seminar on welfare and ethics in relation to everyday clinical work with Animal Behaviour Therapy. The seminar will take place on Sunday, September 23, 2007, 13.00 – 17.00 and will provide the opportunity to exchange knowledge and best practices on a hot topic issue.

The symposium and seminar language is English. All participants will receive a book containing abstracts which will be available on the NKVet Symposium website www.kkkk.dk/nkvet-2007. Deadline for registration is July 23, 2007.

NKVet 30 year jubilee reception
NKVet invites you to join their 30 year jubilee reception on Sunday 23rd, the day before the scientific symposium, at 18.00. The reception will take place at KalleKalle Conference Hotel.

Djursjukvårdarutbildningen vid SLU ifrågasätts

Högskoleverket (HSV) har utvärderat ett antal utbildningar inom SLU, Sveriges lantbruksuniversitet. Grundutbildningarna får mycket positiva omdömen, inte minst för den goda forskningsanknytningen. HSV uppmanar dock SLU att göra ordentliga omvärldsanalyser för att kunna förnya utbildningarna utifrån samhällets kommande kompetensbehov.

Jämfört med de flesta andra universitet har SLU en stark koppling mellan undervisning och forskning på de längre yrkesutbildningarna. För två av de kortare yrkesprogrammen lämnar HSV dock kritik. Det är djursjukvårdarutbildningen i Skara och trädgårdsingenjörutbildningen i Alnarp, där i båda fallen SLUs examensrätt ifrågasätts om inte universitetet vidtar åtgärder. Det är framför allt bristen på forskningsanknytning och kunskapsfördjupning som HSV vänder sig emot. Båda programmen, som i dag är tvåårigа, bör vara treåriga, anser HSV.

De studenter som nu går de båda programmen kommer inte att påverkas av HSVs utvärdering. Senare i vår ordnas en uppföljning där SLU och HSV diskuterar vilka förändringar som behöver göras.

Källa: Nytt från SLU den 8 mars.

Svenska grisar fria från MRSA

I ett samarbete mellan Svenska Djurhälsovården och SVA undersöktes nyligen 500 grisar i 100 slaktsvinsbesättningar för meticillinresistenta *Staphylococcus aureus* (MRSA). Inga grisar var bärare av denna bakterie, rapporterade initiativtagarna i ett pressmeddelande den 20 mars.

Internationellt ökar antalet rapporter om djur som är smittade med MRSA, vilket var orsaken till undersökningen. Oftast handlar det om hund, katt eller häst, och om länder där förekomsten hos människa är högre än i Sverige.

Även i Sverige har dock ett antal fall nyligen påträffats hos hund. Under 2006 påvisades MRSA hos en stor andel grisar i Nederländerna men har även konstaterats hos slaktsvin i andra länder i Europa.

– Undersökningen visar att MRSA inte finns hos svenska slaktsvin eller är mycket ovanlig. Situationen kan inte jämföras med den i Nederländerna, säger Anders Franklin, veterinär och chef vid avdelningen för antibiotika, SVA.

– Jag ser det glädjande resultatet som en följd av att vi under en lång tid har tillämpat restriktiva och kontrollerade antibiotikabehandlingar i våra besättningar, tillägger Jan Åke Robertsson, veterinär och VD för Svenska Djurhälsovården.

Vilken är din diagnos? – Svar

UTLÅTANDE

I samtliga sekvenser ses en, i förhållande till den normalt signalfattiga senvävnaden, hyperintensiv (ljus) välavgränsad, spolformig lesion i den mediala delen av djupa böjsenan från strax distalt om kronledens plan till proximala delen av strålbenet (Figur 5–8). Lesionen ses i de transversala snitten (Figur 7 och 8) bryta igenom dorsala delen av djupa böjsenans mediala del och bukta dorsalt mot strålbenet samtidigt som den vätskefyllda strålbensbursans mediala del inte kan identifieras. I STIR-sekvensen (Figur 8) där signalen från fett tagits bort är lesionen inte lika tydligt hyperintensiv, vilket indikerar att den även utgörs av annan vävnad. På övriga bilder och sekvenser i studien kunde inga onormala signaler från strålbenet detekteras. Det fanns inte heller några avvikande fynd från övriga skelett- eller mjukdelsstrukturer i det undersökta området.

DIFFERENTIALDIAGNOSER OCH DISKUSSION

Den ovan beskrivna lesionen i djupa böjsenans mediala del stämmer väl överens med de rapporter och artiklar som beskriver skador i distala delarna av djupa böjsenan som kan lokaliseras med MRT. Just området proximalt om strålbenet är en av de vanligaste lokalisationerna men omfattningen på denna skada är något större än de vanligast beskrivna skadorna som oftast utgör en mindre del av senan. Det faktum att strålbensbursan inte kan ses i tvärsnittsbilderna mellan djupa böjsenan och strålbenet gör att adherenser bör misstänkas i området. Makroskopisk obduktion av området visade en väl överensstämmande bild med tendinit och adherenser i kombination med en lindrig oregelbundenhet i palmara mediala ytan av strålbenet (Figur 9). Denna förändring kunde vi inte säkert identifiera på MRT-bilderna men den kunde anas på de tidigare tagna röntgenbilderna. Hästens hovar genomgick även en datortomografisk undersökning (CT) där samma lindriga oregelbundenhet i strålbenets mediala flexoryta kunde ses.

I litteraturen beskrivs även att många hästar med tendiniter i djupa böjsenan kan ha förändringar i andra strukturer i hoven. Vanligast är en kombination av förändringar i djupa böjsenan, strålbenet och strålbensbursan men även förändringar i t ex hovledens kollateralligament i kombination med böjsenetendinit förekommer.

Studier har också visat att tendiniter i dessa delar av djupa böjsenan är mycket svåra att upptäcka med ultraljud även om det aktuella området har kunnat undersökas, men att MRT har en hög sensitivitet för dessa.

Figur 5. *Sagittal T1 3D, vänster framhov. Pilen visar en ökad intensitet i signalen från djupa böjsenan som i denna bild är snittad i sin mediala del.*

Figur 6. *Dorsal T2* 3D, vänster framhov (medialt till vänster, lateralt till höger). Pilarna visar omfattningen av det skadade området i djupa böjsenans mediala del, som ses som ett ljusare område på grund av ökad signalintensitet.*

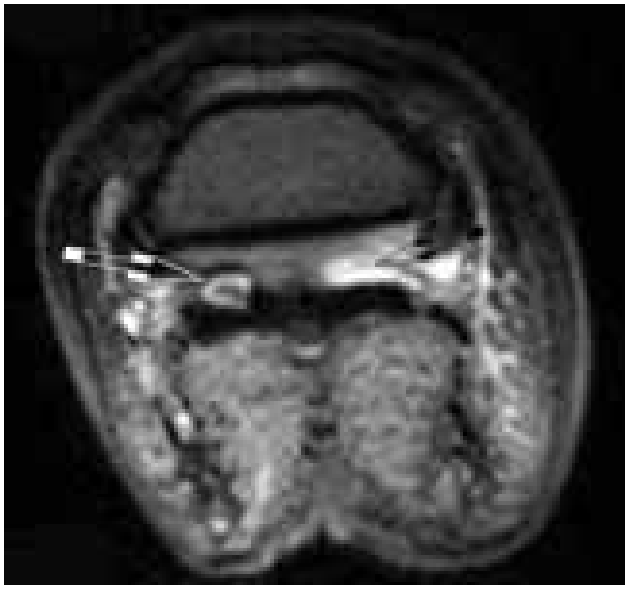

Figur 7. *Transversal T2 FSE, vänster framhov (medialt till vänster, lateralt till höger, dorsalt uppåt i bild). Snittet är lagt strax proximalt om strålbenet. En omfattande hyperintens förändring ses bryta igenom dorsala delen av djupa böjsenans mediala del (vit pil) och tillsammans med en isointens vävnad delvis trycka undan den proximala delen av strålbensbursan (strålbensbursans laterala del markerad med svart pil).*

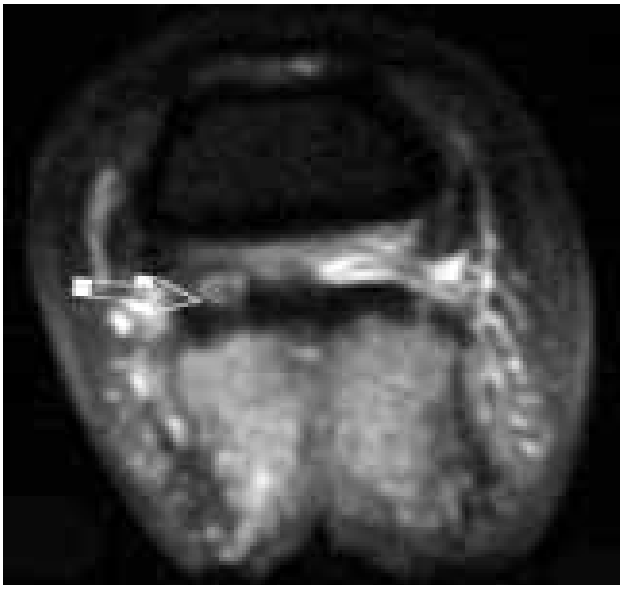

Figur 8. *Transversal STIR, vänster framhov (medialt till vänster, lateralt till höger, dorsalt uppåt i bild). Bilden motsvarar i stort sett Figur 7, men här har signalen från fett, som liksom vätskesignal är hyperintensiv, tagits bort. Den hyperintensiva signalen är därmed i första hand vätska i STIR. Lesionen i djupa böjsenan är inte lika hyperintensiv som i Figur 7, vilket indikerar att den inte utgörs av ren vätska.*

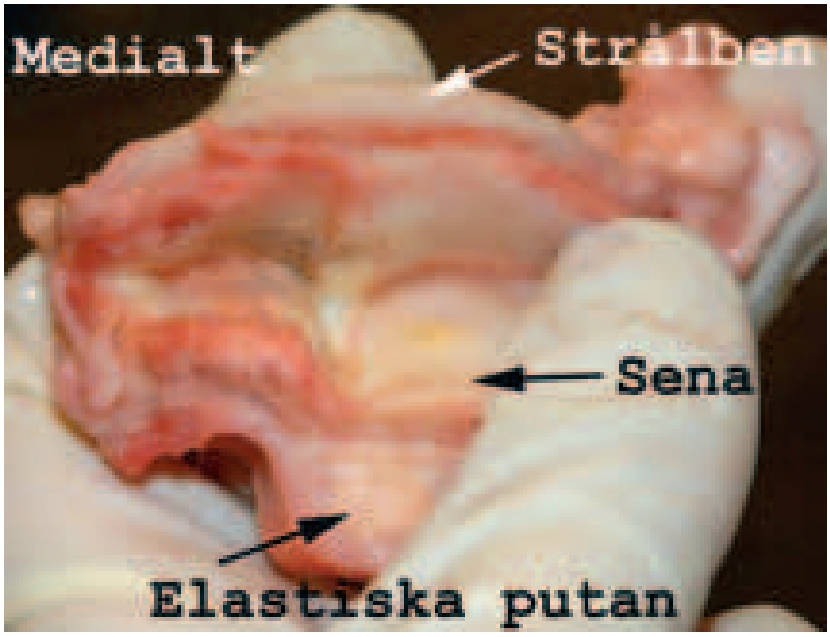

Foto: Ove Wattle

Figur 9. *Makroskopisk bild som visar den skadade mediala delen av djupa böjsenan.*

Litteratur

Blunden A, Dyson S, Murray R & Schramme M. Histopathology in horses with chronic palmar foot pain and age-matched controls. Part 1: Navicular bone and related structures. Equine Vet J, 2006, 38, 15–22.

Blunden A, Dyson S, Murray R & Schramme M. Histopathology in horses with chronic palmar foot pain and age-matched controls. Part 2: The deep digital flexor tendon. Equine Vet J, 2006, 38, 23–27.

Dyson S, Murray R, Schramme M & Branch M. Lameness in 46 horses associated with deep digital flexor tendonitis in the digit: diagnosis confirmed with magnetic resonance imaging. Equine Vet J, 2003, 35, 681–690.

Mair T & Kinns J. Deep digital flexor tendonitis in the equine foot diagnosed by low-field magnetic resonance imaging in the standing patient: 18 cases. Vet Radiol Ultrasound, 2005, 46, 458–466.

Murray R, Blunden T, Schramme M & Dyson S. How does magnetic resonance imaging represent histologic findings in the equine digit? Vet Radiol Ultrasound, 2006, 7, 17–31.

Murray R, Schramme M, Dyson S, Branch M & Blunden T. Magnetic resonance imaging characteristics of the foot in horses with palmar foot pain and control horses. Vet Radiol Ultrasound, 2006, 47, 16.

kongresser & kurser

Svenska

Nya

26/4 -07. Sällskapet för Veterinärmedicinsk Forskning håller årsmöte inkl föreläsningar i VMFs kårhus, Ultuna, Uppsala. Info: Sällskapets hemsida: www.vetmedforsk.se
(se annons i denna tidning)

26–27/5 -07. Delkurs 1 i Hästtandvård arrangeras på Klinikcentrum, SLU, Uppsala av Avd f kirurgi och medicin, stordjur, Inst f kliniska vetenskaper, SLU. Info: Ove Wattle, tel: 018-67 13 86, e-post: ove.wattle@kv.slu.se
(se annons i denna tidning)

28/5–1/6 -07. Kurs i Artificiell insemination av hund arrangeras vid Klinikcentrum, SLU, Uppsala av Institutionen för kliniska vetenskaper, SLU. Info: Eva Axnér, Inst f kliniska vetenskaper, SLU, Box 7054, 750 07 Uppsala, tel: 018-67 21 81, e-post: Eva.Axner@kv.slu.se
(se annons i denna tidning)

21–23/9 -07. Delkurs 2 i Hästtandvård arrangeras på Klinikcentrum, SLU, Uppsala av Avd f kirurgi och medicin, stordjur, Inst f kliniska vetenskaper, SLU. Info: Ove Wattle, tel: 018-67 13 86, e-post: ove.wattle@kv.slu.se
(se annons i denna tidning)

27/9 -07–23/4 -08. Anestesiologi för djursjukvårdare 15hp (10p) arrangeras av Avd f djuromvårdnad, Inst f Husdjurens miljö och hälsa, SLU. Info: Internet: www.hmh.slu.se

24–25/11 -07. Delkurs 3 i Hästtandvård arrangeras på Klinikcentrum, SLU, Uppsala av Avd f kirurgi och medicin, stordjur, Inst f kliniska vetenskaper, SLU. Info: Ove Wattle, tel: 018-67 13 86, e-post: ove.wattle@kv.slu.se
(se annons i denna tidning)

Tidigare publicerade

10/4–30/11 -07. ESAVS kursprogram för "Advanced Veterinary Studies" och "Excellence in Veterinary Therapy" under 2007, Sverige, Europa och Asien. Info: www.esavs.org. (SVT 1/07)

20–21/4 -07. Kurs i Gastroenterologi hund och katt, Helsingborg. Arr: SPUV, SweVet Piab AB. (SVT 16/06)

20–22/4 -07. Ve-TA-dagarna, Åre. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 16/06)

28–29/4 -07. Etikseminarium samt kurs i kirurgi, bettfel och tandreglering, Halmstad. Arr: Svenska Sällskapet för Djurtandvård. (SVT 2/07)

Smittbekämpningsenheten och Art- och smittskyddsenheten

söker varsin VETERINÄR

JORDBRUKS VERKET

Mer information hittar du på vår webbplats
www.sjv.se

Sista ansökningsdag är 2 maj 2007.

Jordbruksverket 551 82 Jönköping tfn 036-15 50 00
e-post: jordbruksverket@sjv.se

VÄXJÖ DJURSJUKHUS

Klinikveterinär sökes!

Växjö Djursjukhus startade sin verksamhet 1982 och har för närvarande 10 veterinärer och 18 djursjukvårdare anställda. Vi bedriver komplett djursjukvård och behandlar ca 20 000 patienter per år.

Vi planerar nu att utöka vår verksamhet och söker därför en klinikveterinär till nystart av en redan etablerad klinik i Ljungby, som ligger ca 5 mil öster om Växjö.

Tjänsten är 100 % med arbetstid i huvudsak dagtid, inga helger ingår. Vissa dagar jobbar man ensam på kliniken och 2–3 dagar per vecka tillsammans med en erfaren veterinär.

Utbildningsdagar på Växjö Djursjukhus kommer att ingå i arbetstiden.

Vi söker en person som gillar utmaningar och som är van att arbeta självständigt. Viss erfarenhet av smådjursjukvård är önskvärt, men rätt person är viktigast!

Missa inte den unika chansen att vara med och utveckla en ny klinik och sätta din personliga prägel på verksamheten!!

Tillträdesdag snarast, dock senast 1/9 2007.

Välkommen med Din ansökan till:

Chefveterinär Katarina Sandelin
Växjö Djursjukhus AB
Renvägen 2
352 45 Växjö

8/5 -07. Informationskväll med tema Obesity in Pets, Stockholm. Arr: Royal Canin och Boehringer Ingelheim. (SVT 4/07)

9/5 -07. Informationskväll med tema Obesity in Pets, Lund. Arr: Royal Canin och Boehringer Ingelheim. (SVT 4/07)

10/5 -07. Informationskväll med tema Obesity in Pets, Göteborg. Arr: Royal Canin och Boehringer Ingelheim. (SVT 4/07)

11–12/5 -07. Grundkurs i Diabetes mellitus hos hund och katt, Uppsala. Arr: Kompetenscentrum smådjur, SLU. (SVT 3/07)

12/5-07. Kurs: Bli vän med din operationssal, Helsingborg. Arr: SPUV, SweVet Piab AB. (SVT 16/06)

12–13/5 -07. Kurs i oralt trauma och ora-facial rekonstruktion, Halmstad. Arr: Accesia AB. (SVT 14/06)

12–13/5-07. Kurs i Akutsjukvård, Göteborg: Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 16/06)

21–25/5 -07. Kurs i Dentistry III, Halmstad. Arr: ESAVS. (SVT 16/06)

11–12/6 -07. IX Annual Swedish Symposium on Biomedicine, Ethics and Society: Searching for the Animal of Animal Ethics, Sandhamn. Arr: Centre for bioethics vid Karolinska Institutet och Uppsala Universitet. (SVT 2/07)

6–8/9 -07. Kurs i Intensivvård för hund och katt, steg 1, Göteborg. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 16/06)

1–5/10 -07. Kurs i Dentistry I, Halmstad. Arr: ESAVS. (SVT 16/06)

5–6/10 -07. Kurs i Immunologi, Knivsta. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 16/06)

12–13/10 -07. Kurs i Ultraljud grund, Uppsala. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 16/06)

19/10 -07. Kurs i Ögonsjukdomar, Hudiksvall. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 16/06)

8–9/11 07. Veterinärkongressen 2007, Atrium Konferens i Uppsala. Arr: Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap och Sveriges Veterinärförbund. (SVT 4/07)

23–24/11 -07. Kurs i Dermatologi steg 1, Knivsta. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 16/06)

23–24/11 -07. Kurs i Blodtrycksmätning inom smådjursmedicinen, Göteborg. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 16/06)

Internationella

Fler internationella kurser hittar Du på Vet Agendas hemsida: www.vetagenda.com och på British Small Animal Veterinary Associations hemsida: www.bsava.com

Nya

24–26/6 -07. 1st International Heifer Mastitis Conference arrangeras i Gent, Belgien av the Veterinary Faculty of Ghent. Info: Local Organising Committe, Heifer Conference, Korte Meer 16, 9000 Gent, Belgien, tel: +32-9-233.85.97, e-post: Heifer@semico.be, Internet: www.heifermastitis.UGent.be

24–25/9 -07. 21st NKVet Symposium: The Role of the Veterinarian in Animal Welfare – too much emphasis on animal welfare for some, too little for others arrangeras i Værløse, Danmark. Info: Internet: www.ddd.dk/NKVet2007 (se annons i denna tidning)

Tidigare publicerade

21/4 -07. Kurs i Magnetic Resonance Imaging Brings Quality into Veterinary Practice, Espoo, Finland. (SVT 2/07)

24–27/4 -07. Kurs i Decision Support and Decision Making in Highly Contagious Livestock Diseases, Particularly Avian Influenza, Budapest, Ungern. (SVT 3/07)

25–27/4 -07. World Veterinary Dental Congress, Brasilien. (SVT 8–9/06)

26–27/4 -07. 20th NKVet symposium "Perinatal Death in Domestic Animals", Island. (SVT 14/06, annons SVT 3/07)

4–6/5 -07. CAZWV Veterinary Dentistry Conference Exotic Pets, Brno, Tjeckien. (SVT 3/07)

16–19/5-07. Kurs: Retorik i Toscana, Italien. (SVT 16/06)

16–19/5 -07. 6th SCIVAC/ESVOT Course on Distal Extremities surgery ➤

VETLANDA DJURKLINIK

söker
VIKARIERANDE
SMÅDJURSVETERINÄR

Vetlanda Djurklinik AB bedriver smådjurssjukvård sedan 1988. Vi behandlar ca 6 500 patienter årligen. Vi är idag två veterinärer och fyra djursjukvårdare som arbetar i ljusa och trevliga lokaler. Vi har röntgen, eget lab och operationsavdelning med inhalationsanestesi. Vi har ingen jourtjänstgöring.

Tjänsten är ett graviditetsvikariat fr o m augusti 2007. Fortsatt anställning kan bli aktuell. Du kommer att arbeta självständigt med både medicinska och kirurgiska behandlingar.

Frågor besvaras av Lena Mattsson, tel 0383-17780, 076-8968588.
Välkommen med din ansökan senast 2007-05-12.
Vetlanda Djurklinik AB, Snickarvägen 2, 574 37 Vetlanda

Jobb som distriktsveterinär

Distriktsveterinärföreningen söker nu veterinärer till följande tjänster:

Älmhult – tillsvidare 100 % (tfr 06-2002/07)

Hillpåen – tillsvidare 80–100 % (tfr 06-2003/07)

Östarlarn/Smedstorp – 2 st tillsvidare 100 % (tfr 06-2004/07)

Gamleby – tillsvidare 100 %, omsättningsbud (tfr 06-2005/07)

Södra Storsjöbygden – tillsvidare 80 % (tfr 06-2006/07)

Fullständig annons finns på hemsidan för det län som gäller under distriktsvikariat och eventuellt ytterligare lediga tjänster:
www.sjv.se

Sista ansökningsdag är 2 maj 2007.

Jordbruksverket 551 82 Jönköping tfn 036-15 50 00
e-post: jordbruksverket@sjv.se

Distriktsveterinärerna

AND TRAUMATOLOGY, Cremona, Italien. (SVT 16/06)

23–27/5 -07. BASIC ANIMAL CHIROPRACTIC COURSE, MODULE III, CERVICAL, Sittensen, Tyskland. (SVT 1/07)

27–31/5 -07. THE INTERNATIONAL CONFERENCE ON FARM ANIMAL REPRODUCTION "FROM EGG TO EMBRYO", Rolduc, Nederländerna. (SVT3/07)

31/5–1/6 -07. PARIS ANTI-AVIAN INFLUENZA 2007, Paris, Frankrike. (SVT 1/07)

5–9/6 -07. EQUINE SCIENCE SOCIETY MEETING, Hunt Valley, Maryland, USA. (SVT 3/07)

17–21/6 -07. THE XII INTERNATIONAL CONGRESS IN ANIMAL HYGIENE, Tartu, Estland. (SVT 2/07)

20–24/6 -07. BASIC ANIMAL CHIROPRACTIC COURSE, MODULE IV, EXTREMITIES, Sittensen, Tyskland. (SVT 1/07)

25/6–6/7 -07. KURS I OPHTHALMOLOGY II, Toulouse, Frankrike. (SVT 16/06)

9–20/7 -07. KURS I DERMATOLOGY II, Wien, Österrike. (SVT 16/06)

11–15/7 -07. KURS I DIAGNOSTIC ULTRASOUND II, Bern, Schweiz. (SVT 16/06)

18–22/7 -07. BASIC ANIMAL CHIROPRACTIC COURSE, MODULE V, INTEGRATED, Sittensen, Tyskland. (SVT 1/07)

25–27/7 -07. EQUINE BACK DAYS, Wien/Breitenfurt, Österrike. (SVT 3/07)

28–29/7 07. EQUINE NUTRITION CONFERENCE, Wien, Österrike. (SVT 3/07)

6–17/8 -07. KURS I DERMATOLOGY III, Wien, Österrike. (SVT 16/06)

10–12/8 -07. THE ULTIMATE SKIN SEMINAR, Bangkok, Thailand. (SVT 3/07)

19–23/8 -07. WORLD CONGRESS OF WSAVA, Sydney, Australien. (SVT 7/06)

20–24/8 -07. KURS I EMERGENCY AND CRITICAL CARE II, Bern, Schweiz. (SVT 16/06)

29/8–1/9 -07. ANNUAL MEETING OF THE EUROPEAN ASSOCIATION OF VETERINARY DIAGNOSTIC IMAGING, Thessaloniki/Chaldiki, Grekland. (SVT 2/07)

30/8–3/9 -07. KURS I SOFT TISSUE SURGERY, Wien, Österrike. (SVT 16/06)

3–7/9 -07. KURS I CARDIOLOGY I, Luxemburg. (SVT 16/06)

3–7/9 -07. KURS I FELINE MEDICINE & SURGERY III, Zürich, Schweiz. (SVT 16/06)

12–15/9 -07. XV CONGRESS OF THE WORLD VETERINARY POULTRY ASSOCIATION (WVPC2007), Kina. (SVT 10/06)

17–21/9 -07. KURS I EXOTIC PETS MEDICINE & SURGERY, Brno, Tjeckien. (SVT 16/06)

19–23/9 -07. ANNUAL CONFERENCE OF THE EUROPEAN SOCIETY FOR DOMESTIC ANIMAL REPRODUCTION AND THE EUROPEAN AI VETERINARIANS, Celle, Tyskland. (SVT 3/07)

22–26/9 -07. KURS I NEUROPATHOLOGY – INTENSIVE COURSE FOR PATHOLOGISTS, NEUROLOGISTS AND MRT USERS, Bern, Schweiz. (SVT 16/06)

1–5/10 -07. KURS I ENDOSCOPY INTENSIVE COURSE, Giessen, Tyskland. (SVT 16/06)

5–8/10 -07. CONFERENCE OF THE INTERNATIONAL ASSOCIATION OF HUMAN-ANIMAL INTERACTION ORGANIZATIONS (IAHAIO), Tokyo, Japan. (SVT 4/06)

6–7/10 -07. ORTHOPAEDIC CASE DAYS, Bonn, Tyskland. (SVT 3/07)

6–10/10 -07. KURS I NEUROLOGY II, Bern, Schweiz. (SVT 16/06)

12–14/10 -07. VETERINARY NURSING COURSE, Bangkok, Thailand. (SVT 3/07)

13–17/10 -07. KURS I NEUROLOGY III / ADVANCED NEUROLOGY / NEUROSURGERY, Bern, Schweiz. (SVT 16/06)

20–24/10 -07. KURS I NEUROLOGY I, Bern, Schweiz. (SVT 16/06)

31/10–4/11 -07. KURS I OPHTHALMOLOGY AND INTERNAL MEDICINE – EXCELLENCE IN VETERINARY THERAPY, Palma de Mallorca, Spanien. (SVT 16/06)

19–30/11 -07. KURS I INTERNAL MEDICINE III, Utrecht, Nederländerna. (SVT 16/06)

14–16/12 -07. KURS I HOW TO DO SURGERY WITHOUT FEAR, Pakchong, Nakornratchisma, Thailand. (SVT 3/07)

27–31/7 -08. WORLD VETERINARY CONGRESS 2008, Vancouver, British Columbia, Kanada. (SVT 2/07)

20–25/8 -08. WORLD CONGRESS OF WSAVA, Dublin, Irland. (SVT 7/06)

DJURSJUKHUSET JÖNKÖPING

Djursjukhuset i Jönköping AB söker veterinär

Djursjukhuset i Jönköping är ett välutrustat, expansivt och nyligen utbyggt smådjursjukhus med ett väl sammansvetsat gäng bestående av drygt 30 medarbetare. I denna trivsamma och fräscha miljö kan vi erbjuda Dig anställning från 1 september 2007. Hos oss prioriterar vi trivsel och kompetensutveckling, även i form av internutbildning, och har dagliga ronder med alla veterinärer.

Vi söker Dig med intresse, erfarenhet och kompetens inom ultraljudsdiagnostik och kardiologi i första hand.

Även Du som har ambitioner inom andra områden kan vara intressant för oss. Du bör ha specialistkompetens i hundens och kattens sjukdomar.

Arbetsuppgifter: Kliniktjänstgöring samt viss jourtjänstgöring.

Upplysningar: Kontakta chefveterinär Nanna Åkerlund Denneberg, tel 036-341880, 0733-756116 eller VD Cecilia Abelson, tel 036-341880, 0708-340908.

Dina ansökningshandlingar skickar Du senast 15 maj 2007 till: Nanna Åkerlund Denneberg, Djursjukhuset i Jönköping AB, Oskarshallsgatan 6, 553 53 Jönköping.

Jönköpings smådjursklinik
söker KLINIKVETERINÄR

Jönköpings smådjursklinik är en välutrustad klinik i Jönköping. Antalet patienter uppgår till ca 9 000 per år. Kliniken fungerar som remissinstans för många patienter i regionen.

Vi är ett trivsamt gäng på 15 personer, varav 4 veterinärtjänster. Våra öppettider är vardagar kl 8–17 samt kvällsmottagning till kl 20.00 tre kvällar i veckan.

Kliniken har en fullutrustad operationsavdelning, väl utbyggd rehabiliteringsavdelning med Waterwalker, välutrustat laboratorium och en stor väl fungerande poliklinik med ultraljud och röntgen.

Vi söker dig som har minst några års erfarenhet av smådjursSjukvård och som är intresserad av vidareutveckling inom yrket. Tjänsten är en fast tjänst, tjänstgöringsgraden kan diskuteras. Tillträde den 1 september 2007 eller enligt överenskommelse. Kollektivavtal finns.

Jönköping är en expansiv stad med rikt kulturutbud, stor högskola och mycket framåtanda.

Mer information om tjänsten lämnas av veterinär Birgitta Karlsson på telefon 036-37 91 91.

Ansökan skickas senast den 10 maj till birgitta.karlsson@jonkopings-smadjursklinik.se.

SVERIGES VETERINÄRFÖRBUND

FÖRBUNDSSTYRELSE

Ordförande	*Telefon bostad*
KARIN ÖSTENSSON	070-461 14 46
Vice ordförande	
ÅSA BERGQUIST	0418-66 21 62
ANDERS FORSLID	0413-55 32 20
MIKAELA HEIDRICH	070-540 93 17
PER JONSSON	0155-28 33 18
SUZANNE SANDQUIST	0480-551 81
ELÖD SZANTO	0501-101 68
MARGARETA WIDELL	018-31 50 28
PETER ZAFF	070-216 69 80

ANSTÄLLDA VETERINÄRERS FÖRENING – AVF

STYRELSE

Ordförande	*Telefon bostad*
HANS BOSTRÖM	070-347 85 55
Vice ordförande	
TORKEL EKMAN	018-38 44 11
Sekreterare	
URSULA WENNSTRÖM	070-942 62 58
Vice sekreterare	
ARJA KAUTTO	070-373 51 45
Kassör	
CHRISTER GYLLERUP	044-10 60 51
KAJSA GUSTAVSSON	070-924 56 86
LARS-ERIK STABERG	070-604 06 45

FÖRETAGANDE VETERINÄRERS FÖRENING – FVF

STYRELSE

Ordförande	*Telefon bostad*
EVAMARI LEWIN	070-211 90 35
Sekreterare	
LENNART GRANSTRÖM	070-642 36 23
Kassör	
ANNE BRUNBERG	070-668 77 16
Suppleant	
INGER BACKLUND	08-510 250 68

Tidigare riksföreningar inom Sveriges Veterinärförbund (DVF, BVF, SYVF, FVET, VIAT, FVVI, DaVF) ingår från 1 januari 2006 inte längre i förbundets organisation.

SVERIGES VETERINÄRMEDICINSKA SÄLLSKAP – SVS

KOLLEGIUM

Ordförande:
PER JONSSON

Vice ordförande:
BIRGITTA LARSSON

THERESE EDSTRÖM
KARIN GRANATH
THOMAS MANSKE
BENGT RONÉUS
BODIL STRÖM-HOLST

Sektioner inom Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap

FÖRSÖKSDJURSSEKTIONEN

Ordförande:
THERESE EDSTRÖM

Sekreterare
AINA MOE BÄCK

HUSDJURSSEKTIONEN:

Ordförande
THOMAS MANSKE

Sekreterare
ANNA HELMER

HÄSTSEKTIONEN

Ordförande
BENGT RONÉUS

Sekreterare
JOHAN BLIX

LIVSMEDELSSEKTIONEN

Ordförande
KARIN GRANATH

Sekreterare
NASERSHA ARZOOMAND

SMÅDJURSSEKTIONEN

Ordförande
BODIL STRÖM-HOLST

Sekreterare
LOTTA MÖLLER

Vänskap

Ill: Karin Åström Bengtsson

Det finns många djur i vår herres hage, vissa är läskiga, andra är undersköna, en del är enorma, medan vissa är mikroskopiska, t o m elektronmikroskopiska. Några är otrevliga och andra är sympatiska så att det smäller om det och en, just en, av dessa sistnämnda underbara är en kollega till mig.

Jag tänkte berätta lite om henne. Kan börja med en kväll för ett antal år sedan när jag var jour… Kanske ska jag inleda med att berätta att damen i fråga har varit veterinär betydligt längre än vad jag har varit. Hon tillhör en av dem man såg upp till eftersom hon hade det högt åtråvärda yrket när jag själv inte ens fanns på reservplats på antagningslistan till Stutis…

Nåväl, låt oss återvända till den där jourkvällen. Jag tillhör den kategorin som hatar jourer. Varje gång telefonen ringer ber jag till Gud att det ska vara ett välbekant nummer eller kanske till och med en telefonförsäljare, bara det inte är en djurägare med ett djur som är sjukt på riktigt.

Därför, denna kväll, blev jag oerhört nöjd när jag såg kollegans välbekanta telefonnummer på displayen, ”trevligt att hon ringer”. Jag möttes av orden ”Hej, jag behöver din hjälp, håller på att ta ut en vargtand på en av mina hästar, kan inte själv, kommer du hit, för det är väl du som är jour!?”. ”Skämtar du?”, lyckades jag få ur mig. Nej, detta var tyvärr/givetvis inget skämt och jag åkte dit och fick såklart inte heller ut vargtanden. Den var för övrigt av större storlek och hästen opererades med lyckat resultat några dagar senare på klinik…

Sedan har vi då kläderna. Det har inte varit helt ovanligt att tidigare träffa på denna tävlingsridande tjej ute på något halvstort meeting med två döttrar i släptåg. Två döttrar som ibland hade varsina två strumpor på sig, företrädesvis en av varje färg och längd, ibland inga alls och ibland en. Ibland saknades även andra mer väsentliga klädesplagg. Detta har dock inte på något sätt inverkat menligt på dessa unga damers utveckling. De är i dagsläget två härliga tonåringar, med allt vad det innebär!

En annan originell egenskap hos denna kära kollega är hennes tidsplanering, eller snarare hennes tidsoptimism. Planeringen är det faktiskt överhuvudtaget inget fel på. Det är bara det att hon är så otroligt social och väldigt spontan och så vips, har hon pratat bort en timme av den där uppsatta halvtimmen. Nu är det så att hennes kunder vet om detta. De är dessutom mycket glada över att ha henne som veterinär då hon både är erfaren och har en stor portion sunt förnuft. Ibland kan man dock skönja en viss irritation, då hon dyker upp först dagen efter avtalad tid… Hennes hästar är vana vid ett något kringflackande liv då hon relativt ofta tar vissa kunder på väg hem från träningen kvällstid eller tävlingen på helgen. Absolut inget de far illa av, de blir alltid väl omhändertagna och ridskickligheten är det inget fel på.

Något annat som är lite slående är när vi, hennes kolleger, då och då blir uppringda och hon undrar om hon bara kan komma förbi och hämta ett visst läkemedel, eftersom hon är i närheten och till sin stora förvåning upptäckt att just detta saknas i bilen. Inga problem, man får alltid tillbaka vad man lånat ut.

Sedan datorn gjorde sitt intrång i hennes liv inbillar jag mig att hennes ekonomi förbättrats väsentligt. Tidigare glömde hon nämligen ofta bort att skriva in i sin dagbok vad hon gjort på vissa ställen. Sedan satt hon och försökte memorera detta när hon ett halvår senare lyckats få ledigt ett par dagar för att ta itu med det oändliga skrivbordarbetet. Då, före dataåldern, ringde hon ofta upp vår rediga och välordnade kollega för att få peppning att kunna ta ut tillräckligt höga priser utan att ta hänsyn till förmildrande omständigheter som ”han har ju faktiskt varit min kund i över 20 år” eller ”hennes bästa sugga dog ju på grund av att min behandling inte hjälpte” alternativt ”det var så kul att träffa dem, det var ju så länge sedan”…

Detta kåseri, som kan tyckas vara snudd på personangrepp, är i själva verket en hyllning till en mycket originell och underbar kvinna, en riktig vän, som man kan lita på oavsett åt vilket håll vinden blåser.

Jag är glad att jag fått förmånen att lära känna henne.

Lena Nyström

SVENSK VETERINÄRLEGITIMATION

Jordbruksverket har fr o m 8 januari t o m 6 mars tilldelat nedanstående personer svensk veterinärlegitimation.

- Ingrid Andersen
- Emma Andersson
- Elin Ankarbäck
- Anmar Anmarsen
- Jennie Axelsson
- Izabela Belarhzal
- Jessica Berger
- Jenny Bergold
- Paola Bertin
- Linda Billström
- Poliana Curvelo Costa Araujo
- Aramayis Davtyan
- Huba Egyed
- Maria Ehrenberg
- Sheila Fisichella
- Anna Franzén
- Bredo Furnes
- Marit Gorvy
- Dylan Gorvy
- Marika Gunnarsson
- Caroline Haadem
- Linda Hammar
- Sanna Hedén
- Martin Hedin
- Hilde Herstad
- Zifa Tagirovna Hohwü-Christensen
- Anja Holgersson
- Majbritt Hufeldt
- Ann-Sofi Ivarsson
- Miriam Kenic
- Christina Kronborg
- Linnea Krook
- Malena Lindberg
- Kajsa Lindecrantz
- Elin Lindell
- Sara Lindgren
- Lina Lindström
- Karin Lindström
- Ingrid Lyngmo
- Erika Nihlén
- Oskar Nilsson
- Kristina Nordéus
- Natalie Paulsen
- Jonna Petersson
- Karin Petersson
- Stefan Pilloni
- Emma Påhlsson
- Annina Riikonen
- Anna Thilas
- Karin Thorell
- Cicci Tjernström
- Ingeborg Tormalm
- Susanna Ungvari
- Petra Wingefors
- Mirja Voudinmäki
- Thair Yousef
- Johanna Zwenson
- Sofia Östberg

"Over here, Doctor! Over here with the tetanus shot!"

PERSONNOTISER

Den som inte önskar få sin bemärkelsedag publicerad i SVT måste meddela detta till förbundskansliet eller redaktionen senast två månader före bemärkelsedagen.

Födelsedagar i maj 2007

Maria N Nilsson, Moss, Norge, 50 år den 3/5
Sune Gregorius, Dingle, 60 år den 5/5
Sten-Olof Jacobsson, Knivsta, 75 år den 7/5
Bo Regnér, Gävle, 75 år den 9/5
Lars Lund, Malmö, 75 år den 12/5
Christer Sundqvist, Flen, 60 år den 12/5
Margareta Elborgh, Moheda, 60 år den 15/5
Urban Berg, Ljusdal, 60 år den 16/5
Bertil Hammarberg, Flen, 90 år den 20/5
Fedor Popovic, Stockholm, 80 år den 22/5
Björn Wennman, Rosvik, 70 år den 22/5
Hans Bernhardsson, Norrtälje, 50 år den 22/5
Jan Fischerström, Matfors, 60 år den 23/5
Nils-Gunnar Nyström, Åled, 75 år den 27/5
Ingrid Boström, Östersund, 50 år den 27/5
Ingemar Persson, Offerdal, 80 år den 28/5
Ingvar Friede, Jönköping, 70 år den 29/5
Hans Lindersson, Vingåker, 50 år den 31/5
Catarina Fischerström, Matfors, 50 år den 31/5

SVENSK VETERINÄRTIDNING
Box 12 709
112 94 STOCKHOLM

BESÖKSADRESS: **Kungsholms Hamnplan 7**
TELEFON: 08-545 558 30
TELEFAX: 08-545 558 29
HEMSIDA: *www.svf.se*

REDAKTION:

JOHAN BECK-FRIIS
ansvarig utgivare & chefredaktör
TELEFON: 08-545 558 33
MOBIL: 070-717 73 25
E-POST: *johan.beck-friis@svf.se*

SUZANNE FREDRIKSSON
journalist
TELEFON: 08-545 558 32
E-POST: *suzanne.fredriksson@svf.se*

BRITA TRYBOM
redaktionssekreterare, annonser
TELEFON: 08-545 558 34
E-POST: *brita.trybom@svf.se*

BIRGITTA AHLKVIST
redaktionssekreterare, annonser
TELEFON: 08-545 558 31
E-POST: *birgitta.ahlkvist@svf.se*

LILL OCH KJELL EFVERGREN, EXPONERA
layout
TELEFON: 08-587 630 11, 08-587 630 14
E-POST: *info@exponera.net*

WIKSTRÖMS TRYCKERI AB, UPPSALA
tryckeri

ISSN 0346–2250

UTGIVNINGSDAGAR 2007			SENASTE DAG FÖR ANNONSMATERIAL	
1	23	JANUARI	3	JANUARI
2	13	FEBRUARI	23	JANUARI
3	6	MARS	13	FEBRUARI
4	27	MARS	6	MARS
5	18	APRIL	26	MARS
6	9	MAJ	19	APRIL
7	5	JUNI	9	MAJ
8–9	28	JUNI	4	JUNI
10	14	AUGUSTI	24	JULI
11	4	SEPTEMBER	14	AUGUSTI
12	25	SEPTEMBER	4	SEPTEMBER
13	16	OKTOBER	25	SEPTEMBER
14	6	NOVEMBER	16	OKTOBER
15	27	NOVEMBER	6	NOVEMBER
16	18	DECEMBER	27	NOVEMBER

MANUSSTOPP FÖR ARTIKLAR:
En vecka före senaste dag för annonsmaterial. Mer information finns på www.svf.se

SVENSK VETERINÄRTIDNING
Prenumerationspris 2007
*Sverige: 1 110 kronor + moms.**
Europa: 1 430 kronor + moms, i EU.
Utanför Europa: 1 610 kronor.
**Medlemmar i förbundet har 250 kronor i rabatt*

TS FACKPRESSUPPLAGA 2006 – 3 000 EX